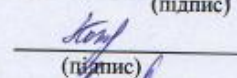

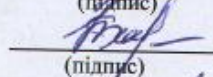
Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну

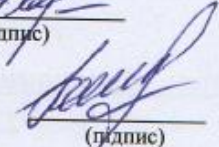
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
магістра Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни
на тему: **ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ДИЗАЙНЕРІВ- ВИКОНАВЦІВ
ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО
ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ**

Виконав: студент 2 курсу, групи ДІТ-ПОТ24мг
спеціальність: 015 Професійна освіта (Технологія
виробів легкої промисловості)
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

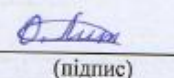
Виконала Галина ГРИЦЕНКО-МИГАЛЬ
(ім'я та прізвище) (підпис)

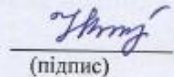
Керівник Тетяна ПОПОВА
(ім'я та прізвище) (підпис)

Керівник Наталія БОЖКО
(ім'я та прізвище) (підпис)

Рецензент Вікторія КОВАЛЬСЬКА
(ім'я та прізвище) (підпис)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри Олег ЛИТВИН
(ім'я та прізвище) (підпис)

Секретар ЕК Владислава ІЛЬЧУК
(ім'я та прізвище) (підпис)

Харків – 2025 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н.КАРАЗИНА

Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)
Спеціальність 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну
проф. Олег ЛИТВИН

О. Литвин

“ 08 ” грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)

Гриценко-Мигаль Галина Михайлівна
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Професійна підготовка дизайнерів- виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

керівник роботи Попова Тетяна Іванівна, пед. н., доцент кафедри ТіД
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом по університету від 06.10. 2025 року 4801-5/3664

керівник роботи Божко Наталія Василівна, пед. н., доцент кафедри педагогіки
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи 2025 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити: дослідити актуальність професійної підготовки фахівців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу, спроекувати молодіжну колекцію жіночого верхнього одягу, розробити практичне заняття з теми «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» для фахівців з технологій легкої промисловості.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	РОЗДІЛ 1.АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.
2	РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.
3	РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ
4	РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ

5. Дата видачі завдання 06 жовтня 2025 року

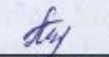
Студент (ка)

підпис

Гриценко-Мигаль Г.М.

ім'я, прізвище

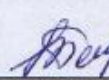
Керівник роботи

підпис

Попова Т.І

ім'я, прізвище

Керівник роботи

підпис

Божко Н.В.

ім'я, прізвище

АНОТАЦІЯ

Гриценко-Мигаль Галина Михайлівна, магістрантка кафедри харчових технологій, легкої промисловості і дизайну Навчально-наукового інституту "Українська інженерно-педагогічна академія" ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Тема магістерської роботи: «Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу».

У кваліфікаційній роботі детально проаналізовано актуальність професійної підготовки дизайнерів-виконавців, необхідної для якісного проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу. Здійснено ґрунтовний історичний огляд розвитку верхнього одягу, у ході якого визначено основні риси, характерні для різних етапів його формування. Особливу увагу приділено трансформації силуетів, конструктивних елементів, матеріалів та декоративних прийомів, що вплинули на сучасне розуміння верхнього одягу.

На основі аналізу модних тенденцій встановлено ключові напрями розвитку сучасного дизайну жіночого верхнього одягу. Враховуючи отримані результати, спроектовано авторську колекцію одягу під дивізом «Подих осені», у якій поєднано сезонну стилістику, актуальні конструктивно-технологічні рішення та сучасну естетику.

У роботі розроблено методичні вказівки з теми «Проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу», які можуть бути використані студентами та молодими фахівцями як практичний інструмент у процесі навчання й створення власних дизайнерських проєктів.

ANNOTATION

Gritsenko-Mihal Galina Mikhailovna, Master's student at the Department of Food Technology, Light Industry, and Design, Educational and Scientific Institute "Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy" of V.N. Karazin Kharkiv National University. Master's thesis topic: "Professional training of designers for the design of a youth collection of women's outerwear."

The thesis provides a detailed analysis of the relevance of professional training for designers necessary for the high-quality design of a youth collection of women's outerwear. A thorough historical review of the development of outerwear was carried out, during which the main features characteristic of the different stages of its formation were identified. Particular attention was paid to the transformation of silhouettes, structural elements, materials, and decorative techniques that have influenced the modern understanding of outerwear.

Based on an analysis of fashion trends, the key directions for the development of contemporary women's outerwear design were established. Taking into account the results obtained, an author's clothing collection was designed under the motto "Breath of Autumn," which combines seasonal styling, relevant structural and technological solutions, and contemporary aesthetics.

The work develops methodological guidelines on the topic "Designing a Youth Collection of Women's Outerwear," which can be used by students and young professionals as a practical tool in the process of learning and creating their own design projects.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.....	10
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.....	16
2.1. Історичний огляд розвитку жіночого верхнього одягу.....	16
2.2. Характеристика стилів жіночого верхнього одягу.....	38
2.3. Фактура матеріалів як елементи композиції в верхньому жіночому одязі.....	49
2.4 Характеристика кольору як емоційно-сміслового елементу костюма. Взаємодія кольору та форми одягу.....	56
2.5. Сучасні тенденції моди в жіночому верхньому одязі.....	62
2.6. Характеристика способів декорування верхнього жіночого одягу.....	72
2.7. Дослідження популярності використання верхнього жіночого одягу	75
2.8. Розробка рекомендацій для проєктування колекції жіночого верхнього одягу.....	90
2.9.Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу, розробка девізу колекції.....	95
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ.....	113
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ- ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.....	119
ВИСНОВКИ.....	144
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	150
ДОДАТКИ.....	154

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна індустрія моди динамічно розвивається, що зумовлює зростання вимог до професійної підготовки дизайнерів-виконавців. Особливої актуальності набуває якісне проєктування молодіжного одягу, адже саме молодь є найбільш чутливою до тенденцій моди, активно реагує на нові дизайнерські ідеї та формує запити ринку. У цьому контексті створення колекції жіночого верхнього одягу стає не лише творчим завданням, а й важливим професійним викликом, який потребує ґрунтовних знань, умінь та навичок майбутніх фахівців.

Проєктування верхнього одягу вимагає від дизайнера глибокого розуміння історичних особливостей розвитку форми та силуету, знання конструктивно-технологічних рішень, властивостей матеріалів, а також уміння адекватно реагувати на сучасні модні тенденції. Важливим аспектом є також уміння поєднувати функціональність, естетичну привабливість та індивідуальність виробу, що визначає конкурентоспроможність готової колекції на ринку.

Тема роботи спрямована на дослідження теоретичних і практичних аспектів професійної підготовки майбутніх дизайнерів та розроблення авторської колекції жіночого верхнього одягу, що дозволить продемонструвати застосування отриманих знань і навичок у реальному творчому проєкті.

Професійну підготовку інженерів-педагогів розглядали такі вчені як В.С. Ковальська, Н.О. Брюханова, Н.П. Рубан, Н.В. Корольова та Н.В. Божко. Однак професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу не була предметом спеціального вивчення. Тому тема «Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» є актуальною для дослідження.

Об'єкт дослідження: процес підготовки дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу.

Предмет дослідження: підготовка дизайнерів-виконавців.

Мета дослідження: дослідити процес підготовки дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу.

Завдання дослідження:

- дослідити актуальність професійної підготовки дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу,
- спроєктувати молодіжну колекцію жіночого верхнього одягу,
- розглянути вимоги до підготовки дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу для швейної галузі,
- розробити методичні вказівки до проведення практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» професійної підготовки дизайнерів-виконавців одягу.

Методи дослідження: теоретичні: аналіз та вивчення наукових джерел і періодичних видань з проблеми дослідження, синтез, узагальнення і систематизація теоретичних даних; емпіричні: анкетування.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що:

- вперше обґрунтовано актуальність професійної підготовки дизайнерів-виконавців до проєктування колекцій сучасного жіночого верхнього одягу;
- спроєктовано авторську молодіжну колекцію жіночого верхнього одягу, яка відображає сучасні тенденції моди та технологічні можливості швейної галузі;
- узагальнено та систематизовано вимоги до професійної підготовки дизайнерів-виконавців для виконання проєктних завдань зі створення колекцій жіночого верхнього одягу;

- розроблено методичні вказівки для проведення семінару з теми «Проектування молодіжної колекції верхнього жіночого одягу», що можуть бути використані в процесі фахової підготовки дизайнерів-виконавців одягу.

Практичне значення дослідження роботи полягає в тому, що отримані результати можуть бути ефективно використані у професійній підготовці майбутніх фахівців швейної галузі. Матеріали дослідження доцільно застосовувати в навчальному процесі під час читання лекцій та проведення практичних занять із дисципліни «Конструювання базових та модельних форм», зокрема з теми «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу».

Розроблені методичні рекомендації, моделі та алгоритми конструювання сприятимуть підвищенню якості навчання, формуванню стійких професійних умінь студентів і забезпеченню їхньої готовності до творчої та конструкторської діяльності.

Ключові слова: дизайнер-виконавець, навчання, фахівець, колекція, мода, тренди, верхній жіночий одяг, моделювання.

Структура та об'єм роботи: кваліфікаційна робота складається зі вступної частини, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Текстова частина роботи складається з 93 сторінок, 32 рисунків, списку використаних джерел з 37 найменувань, 10 додатків.

РОЗДІЛ 1.

ДОСЛІДЖЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ

1.1 Особливості професійної підготовки дизайнерів-виконавців

Дослідження актуальності професійної підготовки дизайнерів-виконавців, які займаються проєктуванням молодіжної колекції жіночого верхнього одягу, вимагає системного наукового підходу. Об'єктом такого дослідження є освітній процес і професійні компетентності майбутніх дизайнерів одягу, а метою – теоретичне обґрунтування та практична перевірка відповідності підготовки сучасним вимогам ринку моди й потребам молодіжної аудиторії.

Методологія включає теоретичний аналіз і синтез професійних стандартів, моделювання освітніх програм, а також емпіричне дослідження, що передбачає експерименти, опитування, інтерв'ю та аналіз проєктної діяльності студентів [1]. Особлива увага приділяється формуванню творчих, технічних і аналітичних навичок, умінню працювати в команді, оцінювати якість результатів і адаптувати дизайн відповідно до змінних тенденцій молодіжної моди.

Підготовка дизайнерів повинна охоплювати глибокі знання кольорознавства, композиції, конструювання, а також розуміння соціокультурних аспектів молодіжної моди. Головний акцент робиться на практичній діяльності з проєктування колекцій, використанні сучасних методів і технологій, включно з аналізом ринку та трендів. Таким чином, професійна підготовка має забезпечити дизайнерів не тільки технічними знаннями, але й розвитком творчого, інноваційного, соціально орієнтованого підходу, що відповідає динамічним вимогам молодіжного ринку верхнього одягу [3].

У контексті сучасного соціального та культурного розвитку суспільства зростають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх конструкторів-модельєрів. Інтенсивна розробка нових освітніх стандартів, змісту та підходів до організації навчального процесу спрямована на переосмислення сутності і змісту професійної освіти дизайнерів. Зростають вимоги до діяльнісних якостей особистості[2]. Аналіз проблем незадовільної якості професійної діяльності свідчить про необхідність підвищення ефективності підготовки дизайнерів-виконавців.

У зв'язку з динамічним розвитком усіх сфер суспільства змінюються вимоги до професійної підготовки фахівця. Він повинен мати високу здатність адаптуватися до змін, гнучке творчого мислення, готовність до самореалізації і адекватної самооцінки, а також вміння досягати успіху в умовах професійної конкуренції. Дизайн-освіта та дизайн-знання, що розвиваються як міжгалузева форма комунікації, особливо в умовах кризи природничих і гуманітарних наук, підкреслюють, що творча основа, вбудована у проєктно-художню діяльність та інструментальний досвід, залишається ключовим способом розуміння і трансформації дійсності.

Нині професія дизайнер-виконавець є однією з найбільш популярних і затребуваних. З огляду на високий рівень попиту та стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, дизайн-освіта має постійно адаптувати художника до умов мінливого сучасного суспільства. Затребуваний дизайнер не просто проєктує, а є професіоналом із особливим конструкторським мисленням і високим рівнем професійної культури [3].

Сьогодні, як і в багатьох інших країнах світу, в Україні дизайн перетворився на одну з ключових рушійних сил економічного розвитку. Він не лише формує естетичний вигляд продукції чи середовища, а й істотно впливає на конкурентоспроможність підприємств, сприяє створенню унікальних товарів і брендів, визначає тенденції споживчої поведінки[24]. Завдяки цьому дизайн стає важливим інструментом формування попиту на товари та послуги,

стимулює розвиток ринку та сприяє впровадженню інновацій у різних галузях економіки.

У сучасному світі професійна підготовка дизайнерів-виконавців сформувалася як відносно нова галузь педагогічної теорії та практики під впливом ідей видатних західних теоретиків XIX–XX століть. Серед них найвизначнішими були Вальтер Гропіус, основоположник Баухаусу, який об'єднав мистецтво, ремесло та промислове виробництво; Генріх Земпер[9] який заклав теоретичні основи мистецтва і ремесла; Вільям Морріс, ідеолог руху «Мистецтво і ремесло»[7], що акцентував увагу на високій якості художнього виробництва та соціальній ролі мистецтва; Магдалена Дросте, відома своєю роботою в галузі мистецтва та дизайну. а також створення перших дизайн-шкіл, зокрема Баухаус, що заклали основи міждисциплінарної освіти дизайнерів, поєднуючи мистецтво, ремесло і промислове виробництво. Внесок У. Крейна також має суттєве значення у контексті утвердження професійних стандартів дизайну.

Ці теоретики заклали базис для формування міждисциплінарної освіти, спрямованої на розвиток творчих, технічних та соціокультурних компетентностей, що визначають сучасну систему підготовки дизайнерів-виконавців[15]. Їхні ідеї послідовно впливали на педагогічні концепції, що лежать в основі сучасних освітніх програм у сфері дизайну та дозволяють готувати висококваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до динамічних вимог ринку та технологічних змін.

Сьогодні дизайн охоплює практично всі сфери людської діяльності. Він сформувався як професія на перетині архітектури, образотворчого мистецтва та промислового виробництва і поступово еволюціонував у самостійну галузь проектно-художньої діяльності. Цей процес передбачав синтез знань про форму, колір, матеріали та технології, а також врахування соціокультурного контексту. Завдяки цьому дизайн не лише активно впливає на формування художньої мови сучасних об'єктів, систем і середовищ, а й заклав основу для

професійної підготовки, орієнтованої на розвиток креативності, технічної майстерності та здатності адаптуватися до змін сучасного ринку та суспільства[6].

1.2.Формування професійної культури дизайнерів-виконавців в процесі професійної підготовки

Формування професійної культури дизайнерів-виконавців є одним із ключових завдань сучасної дизайнерської педагогічної спільноти. Актуальність цього процесу обумовлена потребою у підготовці конкурентоспроможних фахівців, які володіють високим рівнем професійної культури та здатні ефективно працювати в умовах сучасного ринку моди й динамічних соціокультурних змін. Основою розвитку професійної культури є опанування професійних компетенцій, що забезпечують становлення особистісно-професійних якостей студентів, їх здатність досягати практичних результатів у проєктній діяльності, створювати ефективне комунікативне середовище, а також розробляти естетично виразну поліграфічну, візуальну й мультимедійну продукцію [3,17].

Формування професійної культури включає оволодіння методиками аналізу, дослідження й експертної оцінки в професійній сфері, засобами художньої виразності, технічними та мультимедійними засобами проєктування, а також розвитком умінь аргументованого обґрунтування дизайнерських рішень із використанням фахової термінології[15].

Методики формування професійних компетенцій ґрунтуються на поетапному розвитку проєктного мислення, інтеграції теоретичних знань із практичними завданнями та застосуванні інноваційних педагогічних технологій. Важливими методами є:

- проєктна діяльність, яка формує практичні навички, креативність і критичне мислення;

- інтерактивні та імітаційні вправи, що сприяють розвитку просторової композиції та формально-технологічної логіки;
- керована самотійна робота, яка забезпечує становлення концептуально-творчого мислення через аналіз, систематизацію та відбір інформаційних матеріалів;
- командна робота, що формує відповідальність, комунікативні вміння і навички співпраці;
- персональні авторські проєкти й участь у конкурсах, які сприяють професійній самосвідомості, умінню презентувати власний творчий продукт і приймати відповідальні рішення.

Структура професійної підготовки дизайнерів-виконавців організована як симбіоз автономних змістових модулів, інтегрованих у систему проєктних завдань і методик їх виконання. Такий підхід враховує динаміку ринку праці, особливості індустрії моди та постійне оновлення вимог до професії. Зміст навчальних модулів реалізується через ігрові та імітаційні вправи, практичні завдання, дослідження законів композиції, аналіз творчості дизайнерів, вивчення морфологічної будови природних і предметних форм. Навчальні заняття передбачають розв'язання проблемних ситуацій, що стимулюють активний пошук рішень у професійному, соціальному й культурному середовищі [11].

Особлива увага приділяється розвитку проєктної дисципліни та відповідальності в колективній роботі. Їх формування забезпечується використанням технологій співпраці у творчих групах, участю у лабораторних роботах, співавторських і лідерських проєктах. Участь студентів у конкурсах, фестивалях та виставках дозволяє закріпити навички професійної комунікації, сформувати командний дух та відчутти відповідальність за якість індивідуального і групового результату[3].

Отже, формування професійної культури й компетенцій дизайнерів-виконавців є комплексним, багатограним процесом, що поєднує теоретичну

підготовку, практичний досвід, творчу самореалізацію та розвиток критичного мислення в умовах сучасних соціокультурних викликів. Саме така підготовка забезпечує здатність майбутніх фахівців успішно виконувати проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу та реалізовувати себе в професійному середовищі.

РОЗДІЛ 2.

ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ.

2.1. Історичний огляд розвитку жіночого верхнього одягу

Сучасний жіночий верхній одяг являє собою складну, багатокомпонентну та функціонально насичену категорію костюма, яка одночасно віддзеркалює естетичні тенденції модної індустрії та відповідає практичним потребам щоденного використання. Цей тип одягу виконує низку важливих функцій: захисну, конструктивно-утилітарну, соціально-репрезентативну та художньо-образну. В умовах масового виробництва сучасний верхній одяг має відповідати цілим комплексам взаємопов'язаних вимог — ергономічним (комфорт під час руху, відповідність анатомічним особливостям фігури), конструктивно-технологічним (раціональна побудова крою, якість оздоблення та з'єднання деталей), експлуатаційним (зносостійкість, теплозахисні властивості, повітро- і вологообмін), економічним (оптимальність витрат матеріалів) та художньо-стильовим (відповідність модним тенденціям, пропорційність, виразність силуету).

До категорії верхнього жіночого одягу традиційно відносять пальта різних сезонних призначень, плащі, шуби, утеплені куртки, накидки, пончо, пелерини, мантиї та інші види виробів, які призначені для носіння поверх базового костюма незалежно від погодних умов. Кожен із цих видів має власну історико-культурну специфіку формотворення [19], а також особливості конструкції та матеріалів, що використовуються у виробництві.

Структурно жіночий верхній одяг характеризується наявністю низки незмінних елементів, що визначають загальний образ і функціональність виробу[8]. Одним із ключових елементів є комір, який може мати різні

конструктивні форми: відкладний, стоячий, комбінований, шалевий, «апаш», хомут та інші. Тип коміра значною мірою визначає стильове спрямування моделі та підсилює її теплотехнічні властивості. Не менш значущими є «довгі рукави», які можуть бути втачними, реглан, крою «кімоно», суцільнокроєними або комбінованими.

Важливою конструктивною ознакою більшості видів верхнього одягу є центральна бортова застібка. Вона може виконуватися на гудзиках, кнопках, «блискавках», гачках, петлях, декоративних зав'язках або їхніх поєднаннях. Вибір типу застібки впливає як на зручність експлуатації, так і на стильові характеристики виробу. Додатковим компонентом може бути пояс, який виконує функцію акцентування талії або регулювання об'єму, а також різні декоративні елементи — кокетки, клапани, хлястики, погони, рельєфні шви, накладні кишені тощо. Жіночий верхній одяг являє собою синтез технічних, художніх і функціональних характеристик, які формують його сучасний вигляд та визначають місце у структурі жіночого костюма[7].

Історія жіночого пальта як різновиду верхнього одягу сягає своїми витокami ще античності. Основою давнього одягу були чистота ліній, гармонія пропорцій, єдність із природою та уявлення про ідеальну людину з досконалою фігурою. У різних народів верхній одяг мав спільне функціональне призначення, але відрізнявся формами та матеріалами.

У давніх германців одяг був доволі простим: універсальним верхнім вбранням слугував кукулус — короткий або довгий плащ із капюшоном і застібкою біля горла, який використовували майже в усіх життєвих ситуаціях. У шумерів аналогічну роль відігравав каунакес — плащ із хутра з довгою шерстю. У Візантії поверх простого плащового одягу, схожого на кукулус, у винятково урочистих випадках кріпили декоративний фартух із парчі — табліон, що був особливим знаком високого статусу знаті [32].

Складнішою була система верхнього одягу в давніх греків. Спершу вони носили полотняний пурпуровий плащ фарос, а згодом його витіснив гіматіон —

вовняний плащ прямокутної форми розміром приблизно $1,5 \times 3$ метри. Щоб він краще тримав форму, до його кутів іноді підвішували невеликі гирі. Гіматіон накидали через ліве плече, притримували спереду рукою, залишаючи праве плече відкритим. Через складність драпірування саме за вмінням носити гіматіон у Греції часто судили про смак і вишуканість людини.

Різновидом широкого гіматіону був паліум, що означає «верхнє покривало», який жінки носили поверх туніки. Назва походить від латинського «*pallium*». «*Palla*» була характерною переважно для жінок і являла собою драпований або прямолінійний плащевий одяг, який прикривав тіло й інколи голову[33]. Вона виконувала не лише практичну функцію, захищаючи від холоду й зовнішніх умов, а й естетичну, підкреслюючи статус та смак власниці. Саме принцип такого плащового одягу став підґрунтям для формування пізніших європейських накидок і мантий.

Функцію пальта у греків виконував диплакс — велика хустка, складена удвічі. Від гіматіону та хламісу він відрізнявся саме цією подвійною складкою, що робила його теплішим і зручнішим[32].

Римляни пішли у розвитку верхнього одягу ще далі, ніж греки. Окрім паліума, вони запозичили й хламіс, дещо змінивши його й отримавши власний різновид — лацерну, тобто накидку з каптуром. За кроєм до лацерни був близький палудаментум — пурпуровий плащ римських полководців, який слугував символом влади та військового авторитету. Поширеним був і пенула — плащ без рукавів із каптуром та отвором для голови, виготовлений із грубої вовни або шкіри; його носили переважно взимку завдяки добрим захисним властивостям[33,36].

Втім, найхарактернішим і найцікавішим елементом римського вбрання була, безперечно, тога. Право носити її мали лише вільні громадяни.

Після античності прийшло непросте Середньовіччя — епоха воєн, посилення церковної влади та численних епідемій. Здавалося б, у таких умовах питання одягу мало цікавити суспільство найменше. Проте саме в Середні віки

остаточно сформувалося розділення вбрання на церковне, світське та народне. Оскільки вплив духовенства був величезним, церковний одяг нерідко переходив у повсякденний ужиток, видозмінюючись та набуваючи нових форм.

Так, газака — довгий плащ із рукавами, який спочатку носили переважно ченці, — поступово стала елементом світського гардероба. Подібну еволюцію пройшов і доміно — широкий комір чернечого одягу з капюшоном, що захищав від негоди; згодом він перетворився на вільний плащ із пришитим капюшоном. Те саме стосується реверенди — верхнього одягу зі звисаючими рукавами, який, окрім священиків, носили міщани та ремісники. Пелерина (лат. *pelerinus* — «чужинець»), котру спершу використовували паломники як накидку без рукавів, теж поширилася в ширших верствах населення [36].

Навіть окремі зразки світського вбрання, не пов'язані безпосередньо з церковною традицією, нерідко отримували «святі» назви. Так сталося з губертусом — теплим мисливським плащем із неваляного сукна, названим на честь святого Губерта, покровителя мисливців.

Світське життя водночас активно розвивалося, формуючи власні зразки одягу. Одним із найвідоміших був опелянд (фр. *houppelande*) — широке довге верхнє вбрання з мішкоподібними або кльошевими рукавами, характерне для франко-бургундської моди XIV століття. Його часто обшивали хутром, доповнювали шлейфом і розрізами по краях. У Німеччині опелянд став відомий під назвою тапперт: там його спростили та почали носити з вишитими геральдичними гербами свого феодалного володаря — особливо в період розквіту васалітету.

Згодом, у добу німецької Реформації, від тапперта походила шуба — більш практичне пальто з рукавами й шалевим коміром, оздобленим хутром [4]. У Нідерландах світський варіант верхнього одягу називався палето (від голландського *paltrok* — «палацовий одяг», утвореного зі слів *pals* — «палац» і *rok* — «одяг»). Палето являло собою широкий короткий плащ і використовувалося як зручний повсякденний верхній одяг. Проте найбільш

поширеними були ті типи плащів, які підходили як для урочистих випадків, так і для буднів. В Іспанії чоловіки носили боемію або мантік — напівдовгу накидку-плащ, що поєднувала практичність зі стриманою елегантністю. У Франції, Італії та Фландрії популярністю користувалася гойка — кльошева безрукавна накидка, у якій вільний силует забезпечував зручність та рухливість. У слов'янських народів поширеним був крізь — плащ без рукавів, що застібався на правому плечі. У заможних носіїв крізь був повністю хутряним, а в менш забезпечених — мав лише хутряну облямівку. До простих форм чоловічих плащів належали глоке — кругла накидка з отвором для голови, та клаптик — довгий плащ прямішого крою[35].

Серед народних видів верхнього одягу особливо вирізнялися коротка готична накидка, що покривала голову, шию, плечі та частину грудей і спини; її часто прикрашали кантуванням, фігурними зубчиками або дзвіночками. Іншим поширеним типом була серм'яга — простий селянський плащ із полотна чи грубого сукна, який слугував невибагливим, але практичним захистом від негоди.

У Середньовіччі верхній одяг набув важливого соціального значення. Подовжені каптани, сюрко, гугел, мантії та плащі свідчили про статус та соціальну приналежність носія. Зростання декоративності одягу у XII–XV ст. сприяло появі різноманітних форм оздоблення: хутряних відкладних комірів, шнурованих застібок, дорогоцінних тканин — бродату, оксамиту, парчі. Саме в цей період формується традиція використання верхнього одягу не лише для захисту від холоду, але й як символу багатства та модного смаку[36].

Близько XVI століття у Голландії з'являється рання форма пальта — «палетот» («paletot»), яке мало рукави і вже наближалось до сучасної конструкції виробу. Застосування рукавів стало революційною зміною, оскільки воно робило верхній одяг значно практичнішим порівняно із плащем. Голландські майстри першими приділили увагу конструктивній формі, що дозволило згодом удосконалити силует.

XVII–XVIII століттях, за часів Людовика XIV і Людовика XV, Франція перетворилася на центр європейської моди. Під впливом двору Версаля жіночий верхній одяг набуває розкоші — поширюються плащі, рединготи, манто та короткі жакети. Відомими майстрами того часу були портні Роз Бертен (1747–1813) — особиста модельєрка Марії-Антуанетти, яка вважається першою жінкою-кутюр'є, та Чарльз Фредерік Ворт (1825–1895) — засновник високої моди (*haute couture*), який у XIX столітті створив новий формат модного будинку. Саме у Франції пальто вперше інтегрується в військову уніформу — наприклад, у офіцерів кавалерії. Паралельно в Іспанії поширюється селянська форма теплового верхнього одягу, яка згодом теж вплинула на європейські фасони [13].

У XVIII столітті формується низка культових моделей: редингот, спенсер, Честерфілд[26]. Редингот (від англ. *riding coat* — «їздовий плащ»)- довге, приталене пальто з розрізом на спині, часто двобортне, з коміром складної форми і іноді з пелериною. Спочатку редингот носили переважно чоловіки, але пізніше його стали адаптувати і для жінок, які використовували його також для верхової їзди.

Спенсер — коротке пальто [35], яке, за легендою, увів у моду лорд Джордж Спенсер у 1790-х роках, випадково обпаливши поли сюртука й перетворивши його на стильну модель. У цей же період пальта прикрашали рюшами, воланами, складками, декоративними гудзиками, носили їх з муфтами, капелюхами, довгими рукавичками. Такі вироби були показником достатку, оскільки виготовлялися зі сукна, оксамиту, плюшу та інших дорогих матеріалів, а також доповнювалися гіпюровими комірами й хутряними вставками [13].

В Британії Лорд Честерфілд, Філіп Дормер Стенгоп, 4-й граф Честерфілд, жив у XVIII столітті (1694–1773) і вважається ініціатором впровадження в моду стилю чоловічого пальто, відомого як "пальто Честерфілд". Точна дата його впровадження не зафіксована, але пов'язана з серединою XVIII століття в період його політичної та дипломатичної діяльності. Це пальто відрізнялося

суворим кроєм, однобортністю, елегантністю та стало класикою чоловічого гардеробу[13].

На початку XIX століття активізується процес формування жіночого міського костюма. У моду входять пальта прямого та приталеного силуетів, серед яких переважають моделі «пальто-редингот» та короткі жакети-спенсери. Індустріалізація середини століття, зокрема розвиток текстильного виробництва, сприяла появі масового пошиття верхнього одягу. Пальта стають доступнішими, хоча у вищих соціальних колах зберігається традиція індивідуального пошиття у модних ательє.

Важливу роль у трансформації пальта відіграло й удосконалення текстильного виробництва. З'явилися нові види сукна, щільніші й тепліші матеріали, що дозволяло створювати пальта більш практичними та придатними для повсякденного носіння. Хутряне лямування й коміри набули популярності не лише як оздоблення, а й як спосіб захисту від холоду.

Початок XIX століття став періодом значних змін у моді, і саме в цей час пальто набуває рис, близьких до сучасного верхнього одягу. Ця епоха пов'язана з утвердженням нових силуетів, розвитком кравецьких технологій та впливом суспільних змін на стиль повсякденного вбрання.

Однією з головних тенденцій було спрощення форм і прагнення до елегантної стриманості, що відповідало ідеалам неокласицизму. Тонка талія, підкреслені плечі, витягнутий силует — усе це вплинуло і на крій верхнього одягу. Пальта ставали більш приталеними, краще скроєними, з чіткішою лінією плеча й коміра.

У цей час з'являються нові типи верхнього одягу:

- Пеліссе — це жіноче пальто, яке часто мало шлейф і облямівку з хутра, і повторювало силует сукні. Воно виникло у XVIII столітті та стало популярним елементом дамського гардеробу. Пеліссе було виготовлене з дорогих тканин, таких як оксамит, сукно, плюш, та прикрашалось хутряними вставками, що підкреслювало його престижність[14]. Силует пальта зазвичай

нагадував жіночу сукню, плавно облягаючи фігуру і іноді маючи шлейф, що додавало образу витонченості та елегантності. Цей тип пальта, виконуючи не тільки практичну функцію, відігравав роль обов'язкового модного атрибуту для жінок аристократичного та заможного стану у XVIII–XIX століттях у Європі, символізуючи соціальний статус та смак:

- Реглан-це вид крою, де рукав викроюється разом із плечовою частиною, без класичної пройми, що дозволяє м'яко і плавно переходити від плеча до рукава, робив одяг більш зручним, не сковуючи рухів. Ця унікальна ідея була вперше застосована в Кримській війні серед військового одягу і з часом стала популярною в повсякденному та модному одязі по всьому світу[37].
- Каретний плащ і шинельні моделі — масивніші варіанти верхнього одягу, що формувалися під впливом військової моди епохи Наполеона[31]. Каретний плащ вирізнявся своєю довжиною та важкістю тканини, часто призначений для захисту від негоди під час поїздок у кареті. Шинель, натомість, походила від військового пальта і була більш приталеною, з двобортною застібкою і зазвичай виготовлялася з товстої вовняної тканини.

Початок XIX століття заклав фундамент для подальшої еволюції пальта, поєднавши функціональність, естетику та новий рівень кравецької майстерності. Саме в цей період пальто перестало бути виключно накидкою чи плащем і стало окремою, повноцінною частиною європейського міського гардероба[4]. З поширенням промислової революції з'являються нові тканини та методи пошиття. Саме в цей період розвивається мода на вуличний одяг, який поєднує практичність і витонченість. Серед відомих майстрів цього часу — Поль Пуаре (1879–1944), який на початку XX століття звільнив жінок від корсетів і започаткував нову еру комфорту у моді.

На початку XX століття, особливо впродовж 1910–1920-х років, жіноче пальто зазнало відчутної трансформації та стало однією з ключових деталей модного гардероба. У цей період довжина пальт збільшувалася, проте вони зазвичай залишалися трохи коротшими за сукню, щоб зберігати чіткість

силуету та демонструвати багат шаровість образу[4,35]. Такий підхід відповідав естетичним вимогам доби, коли жіночий одяг характеризувався плавними лініями та стриманою елегантністю.

Рис.2.1. Жіноче пальто 1910–1920-х років.

Зимові моделі виготовляли з щільної англійської вовни, драпу чи сукна, що забезпечувало теплоту і водночас дозволяло зберігати гарну форму виробу. Міхові доповнення відігравали важливу роль у формуванні зовнішнього вигляду: найчастіше використовували хутро песця, лисиці, бобра або каракулю. Такі оздоблення не лише надавали пальтам розкішного вигляду, а й свідчили про високий соціальний статус власниці. Для окантування комірів, манжетів і подолу застосовували цілі хутрянні деталі або широкі смуги, що підкреслювали контраст фактур та вирізняли пальто серед інших предметів верхнього одягу.

Декоративне оформлення пальт цього періоду було надзвичайно вишуканим. Модельєри активно використовували кольорові галуни, позументи та різноманітні види шнурової вишивки. Особливо популярними були орнаменти у формі «равликів», стилізованих спіралей і завитків, які надавали виробу ритмічності та художньої виразності. Характерною ознакою моди 1910-

х років стали й декоративні застібки — великі гудзики, що кріпилися на петлях зі скрученого шнура. Такі гудзики часто виконували роль центрального акценту й вирізняли пальто серед інших моделей.

Силует пальт зберігав приталеність, що відповідало канонам жіночності того часу. Невеликі акценти на талії, плавні плечові лінії та витягнута форма виробу створювали образ витонченої, елегантною жінки. Водночас пальта залишалися функціональними: вони були призначені для холодної пори року, відповідали кліматичним потребам і комфортно носилися в міському середовищі[4].

Матеріали, декоративні техніки та силуети жіночих пальт початку ХХ століття відображали загальні тенденції моди, у якій поєднувалися практичність, розкіш і стримана естетика модерну. Такі вироби були особливо популярні серед заможних жінок, що уважно стежили за паризькими та лондонськими модними новинками. Пальто цього періоду поступово стало не просто верхнім одягом, а важливою складовою цілісного образу, що підкреслювала статус і вишуканість своєї власниці.

ХХ століття стало періодом революцій у формі, стилі та функціональності. Після Першої світової війни Коко Шанель (1883–1971) зробила справжній прорив, створивши зручні жакети, тренчі та пальта прямого силуету, які стали символом жіночої емансипації. У 1940–1950-х роках Крістіан Діор (1905–1957) повернув жіночність моді своїм знаменитим стилем «*New Look*», де пальта й сукні підкреслювали талію та мали розкішні спідниці. Його сучасники — Крістобаль Баленсиага (1895–1972) та Юбер де Живанші (1927–2018) — розвивали ідею архітектурного силуету та елегантності у верхньому одязі [35].

У 1930–1940-х роках жіноча мода переживала значні трансформації, зумовлені економічними труднощами, зростанням ролі військової тематики та зміною соціального становища жінки. У цей період у моді домінували пальта спортивного й напіввійськового типу з акцентом на широкі, структуровані

плечі, що безпосередньо відображало вплив військової уніформи. Такий силует створював образ сили, рішучості та впевненості — якостей, які були актуальними в умовах нестабільності та воєнного часу [36].

Поширилися моделі з прямокутним, більш строгим силуетом, який надавав фігурі геометричності, а також пальта крою «принцес», що підкреслювали талію завдяки виточкам і плавному приляганню до фігури. Ці фасони дозволяли зберегти жіночність, навіть попри загальне «загрубіння» моди. Контраст між масивною лінією плечей і акцентом на талії допомагав створювати впізнаваний силует епохи — водночас строгий і витончений.

Характерною рисою пальт цього періоду були великі, накладні або підплічені плечі, інколи підсилені ватою чи спеціальними вставками. Такий ефект додавав статичності та монументальності, перегукуючись із настроями часу. Часто пальта доповнювали широкими поясами, які робили силует більш графічним і допомагали врівноважити укрупнені плечі. Лінії крою були стриманими, чіткими, позбавленими зайвого декору, що відповідало вимогам практичності й економії матеріалів у воєнні роки.

Матеріали, з яких виготовляли пальта, також диктувалися історичними обставинами. У 1930-х роках використовували доволі якісні вовняні тканини — драп, твід, букле. Однак уже під час війни та в післявоєнні роки доводилося обмежуватися більш дешевими й доступними матеріалами, інколи навіть перешивати старі пальта або комбінувати шматки тканини, що позначалося на зовнішньому вигляді виробів. Незважаючи на це, модельєри зберігали прагнення до елегантності й винахідливості, створюючи пальта, які залишалися стильними навіть у період дефіциту ресурсів[35].

Пальта 1930–1940-х років яскраво відображали соціокультурні зміни. Жінки активно долучалися до трудової діяльності, працювали у сфері промисловості, на транспорті й у службах забезпечення. Тому верхній одяг мав бути зручним, функціональним і водночас таким, що підкреслював

індивідуальність. У моді утверджувався образ жінки сучасної, сильної, дисциплінованої, але не позбавленої елегантності.

Усе це вплинуло на формування нового стилю пальт початку середини XX століття — строгого, виразного, геометричного, з мінімалістичним декором і акцентом на конструктивні лінії. Такий верхній одяг став своєрідним символом епохи, у якому поєднувалися прагматизм, економічність і збереження класичної жіночності навіть у найскладніші часи та з'являються нові імена, які формують сучасний вигляд жіночого верхнього одягу. Ів Сен-Лоран (1936–2008) упровадив у жіночий гардероб тренчі та пальта у військовому стилі, а П'єр Карден (1922–2020) — футуристичні лінії та інноваційні матеріали[35]. Джорджіо Армани (нар. 1934) створив елегантний мінімалізм, що визначив моду 1980–1990-х років, тоді як Вів'єн Вествуд (1941–2022) поєднала бунтарство панк-культури з класичними формами костюма.

У 1950-х роках мода зазнала значного відродження жіночності завдяки стилю «New Look», який у 1947 році презентував Крістіан Діор. Після воєнних років, яких характеризувала стриманість і економія, цей стиль приніс у світ моди елегантність, розкіш і витонченість. Пальта в стилі «New Look»

вирізнялися м'якими, округлими лініями, великими об'ємними комірами, плавними плечима та розширеною нижньою частиною, що підкреслювала пишні сукні того часу. Коміри часто мали форму шальок або були розлого хутряними, що додавало відповідного відчуття розкоші.

Довжина пальт зазвичай була «три чверті» або «сім восьмих», що дозволяло підкреслити багаточарові пишні спідниці і формували впізнаваний силует «пісочного годинника» з приталеним верхом і розкльошеним низом. Талію виділяли декоративними ремінцями або швами. Матеріали переважно використовували щільне драпове сукно, твід, кашемір з додаванням шовку чи віскози, які допомагали створювати м'які та округлі лінії [36].

У 1950-х роках також з'являються куртки як новий практичний елемент гардеробу. Вони були легшими та зручнішими за пальта, з короткою довжиною,

трикотажними манжетами, блискавками і поясами. Особливий вплив американської моди відчувався у популярності бомберів, шерстяних і шкіряних курток, які символізували динамічність молодого покоління.

У 1960-х роках жіночий верхній одяг зазнав революційних змін, пов'язаних із появою стилю міні, започаткованого «Мері Куант» у 1964 році. Ця революція вносила радикальне скорочення довжини пальт, які стали значно коротшими, підкреслюючи новий молодіжний дух і прагнення до свободи в моді. Популярними були лаконічні геометричні силуети, серед яких особливе місце займали пальта А-подібної форми, що створювали чіткі, прості лінії та яскраво виділялися серед інших фасонів [35].

Дизайнери «Андре Курреж» та «П'єр Карден» активно впроваджували футуристичні елементи у пальта, використовуючи металеві гудзики, блискавки та пластикові деталі, що додавало виробам модерністського, навіть космічного вигляду. Такі деталі підкреслювали прогресивність і авангардність моди 60-х, що відповідало настроям епохи. Максі-пальта залишалися актуальними, поєднуючись із міні-сукнями, високими чобітьми та яскравими, помітними аксесуарами, що завершували образ [32].

Цей період ознаменувався кардинальним оновленням жіночого стилю, де поєднувалась проста геометрія, сміливі експерименти матеріалами і формами, а також яскраві акценти у вигляді яскравих кольорів і неординарних деталей. Мода 1960-х відображала дух протесту та новаторства, свободу самовираження і зміщення акцентів у бік молодіжної культури [31]. Верхній одяг того часу став не лише засобом утеплення, а й важливим елементом самовираження і стилістичною заявою.

У 1970–1980-х роках жіночий верхній одяг у Європі вирізнявся значною стилістичною різноманітністю, що відображало швидкі соціальні та культурні зміни цього періоду. Жінки прагнули до свободи самовираження, що вплинуло на розвиток нових форм, силуетів і підходів до створення пальт та курток [22].

У 1970-х роках популярності набули моделі з чистими геометричними лініями та легкими, невимушеними силуетами. Поширеними були А-подібні та трапецієподібні фасони, які забезпечували свободу рухів і створювали відчуття легкості та природності. Поряд із цим існували й приталені варіанти пальт, що повторювали силуети класичних моделей, але в більш сучасній, спрощеній інтерпретації [4].

Поступово, у напрямі до 1980-х, в моду входять більш об'ємні силуети з широкими плечима, що символізували силу, впевненість і прагнення жінок до рівності у професійній сфері. Цей характерний «силует влади» був відображенням нової соціальної ролі жінки та став однією з визначальних тенденцій десятиліття.

Матеріали, що використовувалися у створенні верхнього одягу, значно урізноманітнилися. Окрім традиційної вовни, активно застосовували синтетичні й змішані тканини, іноді з глянцевиими, лакованими або металізованими поверхнями[16]. Дизайнери, серед яких вирізнялися Андре Курреж і П'єр Карден, продовжували експериментувати з футуристичною естетикою: застосовували металеві гудзики, блискавки, пластикові елементи та інші інноваційні деталі, які надавали верхньому одягу модерністського, інколи космічного вигляду.

У цей період також активно розвивалися тренчі, які стали універсальним елементом гардероба, та шкіряні куртки, що закріпилися у молодіжній культурі й робочому одязі. Особливо популярними стали байкерські та бомбери, які доповнювали динамічний образ 1980-х.

Колірна палітра верхнього одягу вирізнялася сміливістю: поряд із класичними сірим, чорним і бежевим широко застосовувалися яскраві насичені кольори, контрастні поєднання й металеві відтінки, що віддзеркалювали дух експериментів та авангардних рішень.

У цілому, верхній одяг 1970–1980-х років поєднував у собі класику й авангард, традиційні технології та інновації, створюючи основу для сучасного

розуміння моди як інструменту самовираження. Саме в ці десятиліття жінки отримали широку варіативність стилів — від елегантних пальт до практичних курток — що дозволило їм формувати власну індивідуальну естетику.

У 1990-х роках у Європі жіночий верхній одяг відзначався різноманіттям стилів, що поєднували впливи гранжу, поп-культури та появи нових молодіжних напрямів. Мода цього десятиліття була часом експериментів, міксів і бунту проти традиційних канонів. Популярністю користувалися пальта та куртки з широкими плечима, що нагадували стиль 80-х, а також укорочені куртки, косухи, бомбери й вироби з деніму.

Особливого поширення набули моделі з деніму, вкорочені спортивні куртки, пальта прямого або А-подібного силуету різної довжини. Колірна палітра стала яскравішою: у тренді були неонові відтінки, металеві блискучі тканини, а також класичні кольори, які часто поєднувалися з контрастними аксесуарами. Мода на гранж із подертостями, клітинкою і грубим взуттям була ознакою молодіжної культури, що впливала і на верхній одяг [10].

Особливою рисою 90-х став розвиток спортивного стилю, коли спортивні костюми, світшоти, легінси і короткі куртки стали частиною повсякденного образу. В цьому періоді спостерігалось також утвердження індивідуального стилю, де кожна жінка могла поєднувати різноманітні фасони і текстури, створюючи унікальний образ. Верхній одяг був не лише практичним, а й способом заявити про себе через моду.

У 2000-х роках жіночий верхній одяг у Європі, Америці та багатьох інших країнах формувався під впливом різних культурних течій, бурхливого розвитку масової моди та появи нових технологічних матеріалів. Цей період відзначався винятковою різноманітністю стилів, у яких поєднувалися яскравість, інноваційність і щоденна зручність.

На початку десятиліття домінували подовжені пальта та куртки класичних силуетів. Популярними були моделі з чіткою приталеністю, структурованими плечима та лаконічними лініями, що поєднували традиційну

елегантність із сучасними деталями. У виробництві активно застосовували новітні технологічні тканини, шкіряну обробку, металеву фурнітуру, декоративні блискавки й інші акцентні елементи, які формували модерністичний, інколи навіть футуристичний вигляд верхнього одягу[23].

Паралельно зростала популярність вуличного стилю, що поступово перебирав на себе провідну роль у молодіжній моді. На подіумах і в повсякденності особливо затребуваними стали бомбери, джинсові куртки, шкіряні моделі та пуховики. Молодіжні брендовані куртки часто вирізнялися яскравими відтінками, великими логотипами, сміливими принтами та комбінованими фактурами. Значний вплив на підліткову моду мали такі бренди, як Abercrombie & Fitch, Hollister, American Eagle, які сформували впізнаваний стиль casual-повсякденності з американським відтінком [10].

У середині та другій половині 2000-х на моду почали впливати ретро-тенденції 1980–1990-х років. У гардероб повертаються структуровані плечі, акцентована талія, обігрування оверсайз-пропорцій. Популярні телесеріали, такі як *Gossip Girl*, активно просуvalи тренди, роблячи культовими окремі моделі пальт, курток та бренди.

Європейська мода цього періоду трималася на поєднанні класики та інновацій. Серед провідних брендів, що формували тренди у верхньому одязі, вирізнялися Balenciaga, Yves Saint Laurent, Rive Gauche, Calvin Klein, Burberry. Особливо значущим було оновлення естетики Burberry під керівництвом Крістофера Бейлі, який відродив інтерес до класичного тренча та фірмового клітинкового принта, адаптувавши їх до вимог сучасності.

В Америці, окрім молодіжних брендів, популярність здобувала марка Ed Hardy, що стала культовою серед знаменитостей. Її яскраві, тату-стильні принти відображали дух сміливих експериментів початку 2000-х і підкреслювали індивідуальність.

Вулична мода активно використовувала вплив спортивних і молодіжних марок, які задавали напрям у розвитку курток: удосконалені пуховики,

укорочені бомбери, денімові моделі стали масово поширеними. Водночас творчість незалежних дизайнерів, зокрема Хеді Слімейна, формувала нову естетику мінімалізму та експериментального крою, яка згодом трансформувалася у тренди масмаркету [10,18].

У цілому 2000-ті роки стали періодом переосмислення стилю та індивідуальності, коли верхній одяг перестав бути лише функціональним елементом і перетворився на важливий інструмент самовираження, що поєднував люксову моду, streetwear та технологічні інновації.

У 2010-х роках тренди жіночого верхнього одягу у Європі, Америці та інших країнах вирізнялися широкою різноманітністю фасонів і стилів, що відповідали запитам комфорту, індивідуальності та екологічної свідомості. У моду активно входив оверсайз — вільний, розслаблений крій пальт і курток, які виглядали елегантно, але водночас забезпечували комфорт і практичність. Цей тренд був універсальним і набирал популярність у всіх регіонах. Популярними залишалися як класичні пальта середньої та довгої довжини, так і легкі куртки — укорочені джинсовки, шкіряні куртки, стьобані пуховики, що підкреслювали молодіжний стиль.

В Європі та Америці масово популярні стали спорт-шик і вуличний стиль: кросівки і кеди стали нормою повсякденного образу, а верхній одяг часто комбінували з трендовими аксесуарами. Важливою стала екологічна та етична мода: з'явилися тренди на використання еко-матеріалів, оренду одягу, повторне використання і спрямованість на сталий розвиток [5]. Візуально популярні були пастельні тони, нейтральні кольори, а також яскраві акценти у вигляді великих комірів, хутряних вставок, декоративних застібок. Серед ключових деталей моди 2010-х років були масивні прикраси, великі коміри, але при цьому дизайн залишався функціональним. Дизайнери поєднували традиції минулого з технологічними інноваціями. Серед найвідоміших модельєрів, які вплинули на естетику верхнього одягу, — Карл Лагерфельд (1933–2019), Александр Маккуїн (1969–2010), Стелла Маккартні (нар. 1971), Донателла

Версаче (нар. 1955) та українські митці, як-от Віта Кін, Лілія Пустовіт, Ксенія Шнайдер. Вони активно розвивають концепцію сталого дизайну, використовують екологічні матеріали та цифрові технології у створенні колекцій.

Таким чином, 2010-ті роки були десятиліттям міксу комфорту, індивідуальності та усвідомленого підходу до моди у верхньому жіночому одязі по всьому світу.

У 2020–2025 роках мода на жіночий верхній одяг у Європі, Америці та інших країнах, зокрема й України формувалася під впливом глобальних соціальних процесів, технологічного прогресу та зростання уваги до сталого розвитку. Це десятиліття ознаменувалося поєднанням практичності, візуальної експресії та багатоаспектного підходу до стилю, коли верхній одяг став не лише функціональним елементом, а й ключовим засобом самовираження [30,37].

Однією з провідних тенденцій стали об'ємні силуети та комфортні форми. Oversize-пуховики, довгі пальта із широкими плечима, пальта-халати та моделі з підкресленою геометрією створюють відчуття захищеності, тепла та невимушеності. Образи, побудовані на об'ємних речах, відповідають ритму сучасного життя, у якому комфорт став важливою складовою щоденної моди.

Рис.2.2. Укорочені oversize-пуховики 2020–2025 pp.

Поряд із масштабними формами популярності набули укорочені куртки — від об'ємних «коротких пуховиків» до лаконічних бомберів і міні-джекетів. Джинсові куртки також пережили новий етап трансформації: їх прикрашають декоративні потертості, вишивки, нашивки, аплікації та елементи ручної роботи. Такі моделі вписуються у модний тренд індивідуалізації та DIY-естетики[10]. Значного розповсюдження набули тренчі з нестандартними кроями — асиметричними бортами, багатошаровими деталями, декоративними прорізами та комбінацією різних фактур.

Рис.2.3. Тренчі з нестандартними кроями.

Відчутний вплив на моду справила екологічна свідомість, що стала однією з визначальних характеристик 2020-х років. У верхньому одязі широко використовуються веганські види шкіри, перероблені поліестерові волокна, органічна бавовна, інтелектуальні утеплювачі зі сталих джерел. Багато брендів почали впроваджувати технології замкнутого циклу виробництва та створювати моделі, які можна переробляти повторно, мінімізуючи вплив на довкілля. Такий підхід поєднав моду з глобальними цінностями.

Колірна палітра цього періоду варіюється від класичних нейтральних тонів — чорного, сірого, бежевого, молочного — до насичених і пастельних відтінків, таких як лавандовий, м'ятний, теракотовий чи сапфіровий. Контрасти фактур та кольорів використовуються для створення глибини та динаміки образів.

Візуальні акценти формують архітектурні та скульптурні лінії, що додають верхньому одягу виразності. Коміри-гольфи, об'ємні лацкани, моделі з акцентом на плечі у стилі 1980-х, а також приталені жіночні силуети співіснують у сучасній моді, дозволяючи поєднувати фемінність із силовою естетикою. Така багатостильність відображає різні настрої та потреби жінок.

Важливою рисою стало й розширення ролі верхнього одягу у побудові складних багатошарових комплектів. Куртки й пальта поєднують із худі, жакетами, жилетами, спортивними костюмами, що створює гібридні стилістичні рішення — від міського smart-casual до спортивного urban-street. Ця тенденція підкреслює прагнення сучасної моди до практичності та універсальності.

У глобальному масштабі модні тенденції 2020–2025 років відзначаються єдністю провідних напрямів із локальними особливостями. Європейські бренди роблять акцент на елегантності та мінімалізмі, американські — на спортивності та функціональності, а азійські — на технологічності та експериментальних формах. Проте всі вони відповідають на запит сучасної жінки на комфорт, стиль, самовираження і турботу про довкілля.

У XXI столітті пальто зберігає різноманіття форм: від класичного тренча, створеного Томасом Берберрі у 1879 р., до сучасних інноваційних моделей із синтетичних утеплювачів, мембранних тканин та технологічних волокон. Дизайнери активно переосмислюють історичні фасони — редингот, кокон, дафлкот, пальто-халат, активно комбінують фасони, кольори, пропорції, фурнітуру[8].

Рис.2.4. Модні тенденції 2020–2025 років.

Загалом сучасний жіночий верхній одяг є результатом тривалої та багатовимірної еволюції, у якій поєдналися технічні, функціональні та естетичні надбання багатьох історичних епох. Від простих плащових форм античності до конструктивно складних моделей XXI століття — верхній одяг постійно змінювався під впливом кліматичних умов, соціальних потреб, культурних традицій та розвитку технологій. У різні часи він виконував не лише захисну функцію, але й ставав важливим маркером статусу, смаку та соціальної приналежності. Основні елементи сучасного верхнього одягу — комір, рукави, застібка, силует, декоративні деталі — мають глибоке історичне коріння, адже багато давніх форм (гіматіон, палій, опеянд, тапперт, середньовічні плащі) заклали принципи крою та композиції, актуальні й сьогодні.

Розвиток верхнього жіночого одягу від Середньовіччя до початку XIX століття демонструє поступовий перехід від символічного й урочистого

вбрання до конструктивно вивіrenих і практичних форм. У Середні віки верхній одяг виконував здебільшого репрезентативну функцію: мантиї, плащі, сюрко й декоративні каптани слугували ознаками високого статусу. У XVI–XVIII століттях, під впливом провідних європейських модних центрів, одяг зазнав конструктивної систематизації: з'явилися палетот, редингот, спенсер, «Честерфілд». В період XIX століття оформлюються основи сучасного пальта — гармонійного поєднання практичності, ергономіки та художньої виразності.

Упродовж XX століття жіночий верхній одяг розвивався під впливом масштабних соціальних подій, технологічного прогресу та змін у статусі жінки. Події Першої світової війни зумовили появу практичніших моделей, що символізували емансипацію. У 1930–1940-х роках популярності набули строгі, лаконічні пальта з широкими плечима. Після Другої світової війни стиль «New Look» Крістіана Діора повернув моду до жіночності. У 1960-х роках молодіжна революція привнесла короткі, яскраві, футуристичні моделі. У 1970–1980-х роках зросла варіативність силуетів: від м'яких природних ліній до «силуету влади» з широкими плечима. У 1990-х роках верхній одяг став засобом самовираження: гранж, спортивний стиль, поп-культура та еkleктичність сформували багат шарову моду з бомберами, косухами, денімовими куртками та яскравими акцентами.

Жіночий верхній одяг у 2000–2025 роках демонструє подальше ускладнення модної системи та змішання стилів. У 2000-х роках зростає популярність streetwear, а верхній одяг стає маркером індивідуальності. У 2010-х домінують комфорт, оверсайз, спортизація гардероба та екологічна свідомість. У 2020–2025 роках актуальними стають об'ємні форми, багат шаровість, тренчі з нестандартною конструкцією, екологічні матеріали та технологічність (додаток А.1).

Узагальнюючи, можна сказати, що розвиток жіночого верхнього одягу — це безперервний процес взаємодії традицій та інновацій. Крізь усі епохи він поєднував захисну функцію з естетичною та соціальною роллю. Сучасний

верхній одяг — це гармонійне поєднання історичної спадщини й новітніх технологій, широких стилістичних можливостей та індивідуального самовираження. Саме ця багатошаровість і адаптивність забезпечують його актуальність та важливе місце у структурі жіночого костюма сьогодні.

2.2 Характеристика стилів в жіночому верхньому одязі

Стилістичне оформлення жіночого верхнього одягу виступає одним із ключових чинників, що визначають художньо-конструктивну концепцію виробу та забезпечують його відповідність сучасним вимогам модного ринку. Стиль, у якому виконано модель, формує цілісний візуальний образ і безпосередньо впливає на такі параметри, як посадка, силует, конструктивні особливості, вибір матеріалів і технологічна обробка. Саме стилістичне рішення узгоджує функціональні властивості виробу з естетичними потребами цільової аудиторії, вирізняючи модель серед широкого асортименту верхнього одягу.

Кожен стиль у жіночому верхньому одязі являє собою комплекс естетичних, конструктивних і технологічних характеристик, які разом визначають загальну композицію виробу та його місце в модному сегменті. Формування стилю ґрунтується на ритмі ліній, пропорціях, об'ємно-просторовій структурі (*volume structure*), виборі фактури тканин (*fabric texture*), кольорових рішень (*color palette*) та характері декоративного оздоблення (*decorative elements*). У сукупності ці параметри утворюють стилістичний код моделі, який забезпечує її впізнаваність і гармонійність [4,13].

Стиль також виконує комунікативну функцію, оскільки передає певний образ і спосіб життя, закладений у дизайнерському задумі. Завдяки цьому верхній одяг не лише виконує захисну й утилітарну роль, але й стає засобом самовираження, формування індивідуальності та підкреслення естетичних вподобань споживача. Залежно від обраного стилю змінюється характер

конструктивних рішень: від чітких геометричних форм у мінімалізмі до м'яких романтичних ліній або функціонально-технічних елементів спортивної стилістики[19].

У сучасному дизайні жіночого верхнього одягу найбільш поширеними є такі стилі, як класичний, романтичний, спортивний, повсякденний, мінімалістичний, урбаністичний, етнічний, еkleктичний, вінтажний та авангардний. Кожен із них має власний набір характерних ознак, які визначають загальну композицію та функціональні можливості виробів. Розуміння особливостей цих стилів є важливим для формування дизайнерської концепції колекції та правильного позиціонування продукту на ринку.

Характеристика стилей жіночого верхнього одягу наведена в таблиці 2.1.

Отже, аналіз таблиці показує, що стилістичне оформлення відіграє ключову роль у створенні жіночого верхнього одягу, адже саме воно формує завершений художній образ виробу та визначає його місце у сучасних модних тенденціях. Стиль впливає на всі компоненти виробу — силует, пропорції, вибір матеріалів, декоративні елементи та конструктивні рішення — створюючи цілісний стилістичний код, який надає одягу гармонійності та індивідуальності.

Крім того, стиль виконує важливу комунікативну функцію: через форму, колір, фактуру та оздоблення він передає спосіб життя, естетичні вподобання й індивідуальність споживача. Завдяки цьому верхній одяг виходить за межі суто утилітарного призначення й перетворюється на значущий засіб самовираження.

Кожен стиль — класичний, романтичний, спортивний, урбаністичний, мінімалістичний, етнічний, авангардний тощо — характеризується власними конструктивними, естетичними та технологічними ознаками. Формування цих ознак зумовлене культурними й соціальними чинниками, а також розвитком матеріалів і сучасних технологій, що забезпечує широке різноманіття асортименту верхнього одягу[12].

Таблиця 2.1.

Характеристика стилей жіночого верхнього одягу

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Характеристика стилей жіночого верхнього одягу	Витоки класичного стилю сягають XIX–XX століття, коли мода орієнтувалася на елегантність і стриманість. Поява ділового костюма для жінок, наприклад, була пов'язана з творами придворного кравця у Вікторіанську епоху, що сприяло формуванню чітких ліній та приталених силуетів. Цей стиль відображає прагнення до порядку і стабільності, властиве суспільству того часу. Класичний стиль вирізняється стриманістю, симетрією та конструктивною раціональністю. Пальта і тренчі цього стилю мають прямий або напівприталений силует, структуровану лінію плеча (structured shoulder line), традиційні лацкани (notched lapels) і мінімальний декор. Для виготовлення застосовують вовняні тканини (wool coating), кашемір (cashmere) чи драп (melton), що забезпечують теплоту й елегантність. Цей стиль є позачасовим (timeless) і універсальним, підходить для ділових та офіційних образів.
Прикладами є класичне двубортне пальто з верблюжої вовни Пальто з додаванням вовни Weekend Max Mara ZUFOLO, TEMPERA	
Романтичний стиль (Romantic Style)	Народився у XIX столітті в епоху романтизму, що привнесло в одяг динамічність і жіночність. Відомі були легкі тканини, об'ємні рукави, драпірування, рюші і волани, які підкреслювали тендітність образу. Для романтичного стилю характерні м'які плавні лінії й акцент на жіночності (femininity). Силуети часто розкльошені (flared silhouettes) або А-подібні (A-line), з м'якими драпіруваннями (soft draping) та фігурною стьобкою (quilted pattern). Оздоблення включає банти (bow details), волани (ruffles). Матеріали — пластичні, з приємною текстурою (soft-hand fabrics).

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Прикладами є пальта або плащі з легким драпіруванням та з воланами Пальто, плащ від Lemanta , DEAT Fashion Denim Ruffle Trench Coat Women's Lapel Loose Double Breasted Long Sleeves Sashes Windbreaker Autumn New	
Спортивний стиль (Sport Style / Activewear Style)	Почав розвиватися на початку XX століття з поширенням активного способу життя і потребою в зручному одязі для руху. Використовувалися легкі та функціональні матеріали, а фасони ставали простішими, що відповідало духу модернізації та свободи в стилі життя. Спортивний стиль орієнтований на комфорт і функціональність. Популярні моделі — парки (parkas), пуховики (down jackets), бомбери (bombers), куртки з мембранних матеріалів (waterproof membrane fabrics). Основні риси: багатофункціональні кишені (utility pockets), капюшони (hoods), можливість регулювання об'єму (drawcord adjustments) та утеплювачі (insulation). Стиль відповідає потребам активного способу життя (active lifestyle) і часто зустрічається в молодіжних колекціях 2025 року.
Прикладами є набивні куртки та шкіряні куртки Пуховик Marmot Montreal, Aritzia Wilfred Josephine Unreal Leather Bomber Jacket, Long down jacket with matching colour fur.	

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Повсякденний стиль (Casual Style)	Є продовженням прагнення поєднувати комфорт і стиль. Виник як наслідок змін у суспільстві XX століття, коли потреба мати практичний одяг стала пріоритетом для більшості жінок. Цей стиль поєднує елементи класики і спорту, надаючи свободу в повсякденних виборах. Casual стиль поєднує практичність, комфорт і сучасну простоту. Пальта й куртки мають невимушені силуети (relaxed silhouettes), мінімум декоративних деталей (minimal detailing) і нейтральну палітру (neutral palette). Поширені фасони — тренчі (trench coats), демісезонні пальта, оверсайз куртки (oversized jackets). Цей стиль легко інтегрується в щоденний гардероб і підходить для різних образів.
Прикладами є пальта та жакети з пальтових Soft trench coat with belt, Black oversized jacket, Soft trench coat.	
Мінімалістичний стиль (Minimalist Style)	Коріння мінімалізму знаходиться в модерністських течіях XX століття, які виступали проти надмірностей і віддавали перевагу простоті і функціональності. Верхній одяг у цьому стилі має лаконічні форми, стримані кольори й акцентує увагу на якості матеріалів. Мінімалізм характеризується лаконічністю форм, чистотою ліній (clean lines) та відсутністю надмірного декору (no excessive embellishment). Силуети прості й геометричні (geometric silhouettes), застібки — приховані (hidden closures), тканини — однотонні (solid fabrics). Цей стиль підкреслює сучасну естетику та високу якість виконання (high-quality finishing). Приклад — однотонне пальто прямого крою без ґудзиків.

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Прикладами є накидки та кардигани без застібок Luxury Wool Cape Coat – Elegant Winter Poncho, Elegant Loose Straight Coat, Black Quilted Grid Jacket, Asymmetric Wrap Coat with Buckle.	
Урбаністичний стиль (Urban Style)	Зародився разом із розвитком міського способу життя і субкультур у кінці XX — на початку XXI століття. Характеризується яскравими акцентами, експериментами з формою і кольорами, що виражає динаміку міста та індивідуальність. Урбаністичний стиль відтворює динаміку міського середовища (urban environment). Характерні риси — асиметричні лінії (asymmetric cuts), моделі-трансформери (transformer garments), технічні тканини (technical fabrics) і функціональні кишені. Верхній одяг цього стилю відповідає ідеалам «міської мобільності» (urban mobility), поєднуючи естетику та практичність.
Прикладами є пальта бомбери та шкіряні куртки Urban Style	

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Етнічний стиль (Ethnic Style)	Відродження етнічних мотивів у верхньому одязі пов'язане з пошуком культурної ідентичності на тлі глобалізації. Використання традиційних орнаментів, вишивки і тканин має глибоке історичне коріння, яке сягає ще до стародавніх цивілізацій. Етнічний стиль проявляється через традиційні декоративні елементи (traditional ornamentation), характерні для певних культур: вишивка (embroidery), ткацькі орнаменти (woven patterns), хутро (fur trimming) або декоративні стрічки (decorative braids). Силуети можуть бути автентичними або адаптованими з урахуванням сучасної моди, що створює виразний культурний акцент.
Прикладами є жакети з вишивкою Monsoon Magda Floral Embroidered Velvet Jacket, Monsoon Farah Embroidered Velvet Jacket	
Еклектичний стиль (Eclectic Style)	Сучасний напрям, що поєднує футуристичні ідеї та сміливі кольорові рішення. Зародився у другій половині XX століття як протиставлення консерватизму в моді, пропагуючи свободу самовираження. Еклектика поєднує елементи різних стилів, створюючи унікальні дизайнерські рішення. Наприклад, класичний силует з спортивними функціональними деталями, або романтичні форми з мінімалістичними лініями. Цей стиль стимулює творче експериментування (creative experimentation) і гнучкість у створенні образів.

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Прикладами є плащівки з принтуванням Eclectic Style	
Вінтажний стиль (Vintage Style)	Вінтаж відсилає до епох минулого, найчастіше XX століття, коли з'являлись класичні силуети і деталі, що сьогодні вважаються символами ретро. Цей стиль популяризує відновлення історичних форм і тканин. Вінтажний стиль відтворює модні особливості минулих десятиліть: об'ємні плечі 80-х (padded shoulders), талія «пісочний годинник» 50-х (hourglass waist), подовжені силуети 70-х (elongated silhouettes). Часто використовують ретро-коміри (retro collars), великі гудзики (statement buttons), фактурні тканини (textured fabrics). Цей стиль допомагає підкреслити індивідуальність.
Прикладами є пальта з хутром та звичайні однобортні, двобортні Vintage Style	

Стиль одягу	Характеристика стилю одягу
Авангардний стиль (Avant-garde Style)	Свої початки бере з початку XX століття і авангардних мистецьких рухів, що прагнули порушувати традиції і створювати неординарні образи. Верхній одяг в авангарді відрізняється експериментальним кроєм, використанням незвичних матеріалів і яскравих акцентів. Таким чином, кожен стиль жіночого верхнього одягу має глибоке історичне коріння, яке формувалось під впливом культурних, соціальних та технологічних змін епох. Знання цих історичних контекстів допомагає краще зрозуміти їх суть і призначення у сучасній моді. Авангард відзначається нестандартними просторовими рішеннями (unconventional forms), експериментами з об'ємами (volume experimentation) та асиметрією (asymmetry). Використовуються багат шаровість (layering), нетрадиційні матеріали (non-traditional materials) і контрастні текстури. Цей стиль підкреслює концептуальність і художню індивідуальність.
Прикладами є яскраві плащі, пальта, шуби та накидки Avant-garde Style	

Таким чином, глибоке розуміння стилістичних особливостей є необхідною умовою ефективного моделювання та проєктування жіночого верхнього одягу. Воно забезпечує створення цілісних колекцій, орієнтованих на потреби споживача, та сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції на сучасному ринку.

У сучасному дизайні жіночого верхнього одягу найбільш поширеними є такі стилі, як класичний, романтичний, спортивний, повсякденний, мінімалістичний, урбаністичний, етнічний, еkleктичний, вінтажний та

авангардний. Кожен із них має власний набір характерних ознак, які визначають загальну композицію та функціональні можливості виробів. Розуміння особливостей цих стилів є важливим для формування дизайнерської концепції колекції та правильного позиціювання продукту на ринку. Розглянемо основні характеристики десяти найпоширеніших стилів жіночого верхнього одягу в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні характеристики стилів жіночого верхнього одягу

№ з/п	Стиль	Основні риси	Приклади моделей	Матеріали
1	Classic	Прямий/приталений силует, мінімум декору	Двобортне пальто, тренч	Шерсть, кашемір, драп
2	Romantic	М'які лінії, волани, банти	Пальто з розкльошеним низом	Пластичні тканини
3	Sport	Функціональність, утеплення, капюшони	Пуховики, парки, бомбери	Мембранні, утеплювачі
4	Casual	Невимушені силуети, мінімальний декор	Оверсайз пальта, тренчі	Однотонні, змішані тканини
5	Minimalist	Лаконічність, прості форми	Прямі пальта, приховані застібки	Однотонні тканини
6	Urban	Асиметрія, трансформери, функціональні деталі	Куртки-трансформери, технічні тканини	Технічні тканини
7	Ethnic	Традиційна вишивка, орнаменти	Пальта з орнаментом	Натуральні тканини, хутро
8	Eclectic	Поєднання різних стилів	Змішані елементи від класики до спорту	Різноманітні
9	Vintage	Ретро-силуети, фактури	Пальта 1950-х, 1980-х	Фактурні тканини
10	Avant-garde	Експерименти з формою, об'ємом	Асиметричні, шаруваті пальта	Нетрадиційні матеріали

Таким чином, стилістичне оформлення відіграє провідну роль у процесі проєктування жіночого верхнього одягу, оскільки формує не лише зовнішню естетику виробу, а й визначає його конструктивну логіку, функціональні

параметри та ринкову конкурентоспроможність. Подальший аналіз кожного стилю дасть змогу глибше розкрити їх специфічні особливості та окреслити можливості застосування в сучасних дизайнерських рішеннях.

2.3. Фактура матеріалів як елементи композиції в верхньому жіночому одязі

У процесі дослідження встановлено, що одним із найважливіших чинників формоутворення та стилістичної виразності жіночого верхнього одягу є фактура матеріалу. Під фактурою розуміють характер поверхні текстильного виробу — її рельєфність, ступінь гладкості чи шорсткості, а також здатність відбивати світло. Саме фактура значною мірою визначає візуальні й тактильні властивості тканини, впливає на стильовий настрій виробу та його здатність формувати певний образ.

Фактура може бути гладкою або шорсткою, блискучою або матовою, з виразним або ледь помітним рельєфом. Її характер залежить від кількості, форми та величини структурних елементів поверхні матеріалу — ворсинок, ниток, вузликів, рубчиків тощо. Якщо ці елементи великі й добре помітні, поверхня здається грубішою: ворсистою, букльованою, рубчастою. Коли ж вони дуже малі й численні, їх важко розрізнити неозброєним оком — тоді тканина сприймається як рівна й гладка. Цікаво, що фактура, елементи якої мають мінімальний рельєф і здатні інтенсивно відбивати світло, візуально виглядає блискучою.

Важливо враховувати, що масштаб фактури безпосередньо впливає на сприйняття форми:

- великий малюнок фактури візуально зменшує площину виробу;
- дрібний малюнок, навпаки, створює ефект збільшення поверхні.

Тому при створенні композиції виробу складну й активну фактуру рекомендується врівноважувати більш спокійними площинами. Невелика

ділянка з яскраво вираженою фактурою гармонійніше виглядає на тлі гладкого матеріалу значної площі.

Сприйняття фактури змінюється і залежно від відстані до об'єкта. На близькій відстані рельєфні елементи добре помітні, але при збільшенні дистанції дрібні деталі зливаються, і фактура стає однорідною. Особливо виразно шорсткість поверхні сприймається при боковому освітленні: тіні й відблиски підсилюють рельєф. При збільшенні кута падіння світла рельєф нівелюється, і поверхня здається більш гладкою[19].

Проектувальник повинен передбачати умови, у яких буде використовуватися одяг: інтер'єр чи екстер'єр, денне або штучне освітлення, інтенсивність та напрямок світлового потоку. Це визначає, наскільки виразною буде фактура і чи потребує вона підсилення або, навпаки, пом'якшення.

Особливого значення набуває взаємодія фактури й кольору. Світлі відтінки сильніше підкреслюють рельєф поверхні, роблять фактуру більш помітною навіть за помірного освітлення. Темні кольори, навпаки, приглушують рельєф, зовово «поглинаючи» фактурні елементи. Найкраще фактура виражена на білому, кремовому та жовтому тлі; значно слабше — на синьому чи чорному. Інтенсивні насичені кольори можуть утомлювати зір, і фактурність при цьому сприймається менш чітко.

У практиці дизайну використання кольору залежить від того, яку характеристику матеріалу потрібно підкреслити. Світлі та ніжні тони традиційно застосовують у дорогих тканинах, аби продемонструвати їхню природну структуру. Матеріали з грубою фактурою, наприклад ситець, часто прикрашають строкатим малюнком, щоб пом'якшити сприйняття рельєфності. Навпаки, полотняні тканини з притаманною їм природною фактурою добре поєднуються зі світлими однотонними забарвленнями, які підкреслюють їхню натуральність[20].

Важливо враховувати й те, що на різних фактурах колір поводить по-різному. На шорстких поверхнях він виглядає м'якішим, більш глибоким, тоді

як на гладких — яскравішим і насиченішим. Ворсисті матеріали, такі як оксамит, плюш чи деякі види вовни, завдяки множинним відбиттям світла від ворсинок створюють особливе враження глибини кольору. Саме тому чорний оксамит вважається однією з «найтемніших» тканин. Порівнюючи однакове забарвлення шовку та вовни, шовк сприймається інтенсивнішим, адже світло глибше проникає у його волокна.

Усі ці особливості фактури та кольору мають вагомий вплив на стилістичне вирішення жіночого верхнього одягу. Грамотне поєднання матеріалів дозволяє створювати вироби з виразною композицією, досягати візуальної гармонії й формувати індивідуальний стиль.

Розрізняють два основні способи створення фактури матеріалів — ручний та механічний. До ручних методів традиційно відносили вишивку, аплікацію, в'язання, різні техніки плетіння. Проте з розвитком текстильної промисловості більшість із цих прийомів можуть тепер виконуватися машинним способом, що значно розширює можливості дизайнерів і забезпечує високу повторюваність та точність фактурних ефектів.

До механічних методів належать створення спеціальних ткацьких переплетень, різноманітні види хімічної обробки матеріалів з метою додання поверхні певного рельєфу або блиску, тиснення, друк, пресування та інші технологічні операції. Незалежно від способу створення фактури, усі вони повинні бути ритмічно організовані, тобто мати певну орнаментальну закономірність, яка забезпечує гармонійність і цілісність поверхні. З погляду структури матеріалів виділяють кілька груп тканин. “Сухі” тканини (наприклад, вовна з лавсаном, льон з лавсаном та інші змішані волокна) вирізняються певною жорсткістю і не завжди легко піддаються обробці. Проте саме завдяки своїй пружній еластичності вони дозволяють створювати стійкі форми з чіткими контурами та виразними внутрішніми лініями, що особливо важливо у конструкції одягу складних силуетів.

Пухкі, м'які тканини, типу букле, навпаки, формують менш стабільні,

інколи навіть «ковзні» об'єми, що робить їх придатними для м'яких, невимушених, рухливих форм. Вони чудово передають відчуття легкості та пластичності, але потребують продуманого конструктивного підходу, щоб уникнути деформацій.

Окрему групу становлять тонкі, прозорі матеріали, які, попри схожу зовнішню легкість, можуть суттєво відрізнятися за своїми пластичними властивостями. Наприклад, капрон утворює жорсткі, стійкі до деформації складки, що ніби стирчать і тримають форму. Шифон, навпаки, формує м'які, плавні, рухливі лінії, які легко спадають і створюють ефект повітряності[20].

Той самий матеріал виглядає по-різному залежно від обробки його поверхні. Фактура натурального матеріалу, наприклад шкіри, повинна в першу чергу вирашно підкреслювати природну перевагу матеріалу. Штучним матеріалам надаються різні колірні й фактурні рішення способами друкування, тиснення тощо.

При проєктуванні одягу, взуття та аксесуарів вибір фактури поверхні є таким же важливим завданням, як і вибір типу матеріалу чи його кольору. Фактура не лише формує зовнішній вигляд виробу, а й істотно впливає на його конструктивні та композиційні характеристики. Вона визначає ступінь об'ємності, маси, щільності та навіть візуальну динаміку моделі.

Посилення рельєфності поверхні зазвичай збільшує об'ємність, робить виріб масивнішим, важчим за сприйняттям і реальними властивостями. Такі фактури привертають більше уваги, активніше взаємодіють зі світлом і можуть підкреслювати ті чи інші частини форми. Навпаки, гладка фактура робить одяг візуально легшим, витонченішим, зменшує сприйнятний обсяг, створює враження рівності та спокійності поверхні.

Важливим композиційним прийомом є контраст фактур, коли рельєфні ділянки поєднують із гладкими. Це дозволяє ілюзорно змінити значимість або розмір окремих елементів, виділити акцентні частини форми чи, навпаки, пом'якшити їхню виразність. Завдяки контрасту фактур можна більш активно

підкреслити певні конструктивні рішення, створити виразний силует, акцентувати лінії крою, посилити ритм, підкреслити масштабність і пропорції виробу. У руках дизайнера фактура стає засобом художньої виразності, що може або збагачувати композицію, або, за неправильного використання, руйнувати її гармонію.

Нехтування властивостями матеріалів або невдалий добір фактур у межах одного виробу можуть призвести до дисгармонії форми, враження випадковості та розрізненості елементів. Занадто різні за структурою матеріали, поєднані без продуманого композиційного обґрунтування, здатні створити враження дрібності, надмірної строкатості чи невиправданої вагомості виробу. Тому під час роботи над моделлю необхідно ретельно аналізувати не лише колір і крій, а й характер поверхні, її здатність поєднуватися з іншими фактурами та підтримувати загальний задум[10].

При пошуку відповідних фактурних рішень насамперед визначають призначення майбутнього костюма, адже саме функція та ситуація носіння значною мірою впливають на вибір матеріалів. Для верхнього одягу допускається широке поєднання фактур: гладкі поверхні можуть контрастувати з блискучими або рельєфними — такими, як драп, хутро, шкіра. Подібні поєднання надають виробу виразності, підкреслюють силует і створюють більш глибоку структурну насиченість форми.

В асортименті сукняно-костюмної групи вимоги до фактури інші. Тут рельєф фактури повинен бути дрібнішим і стриманішим, ніж у верхньому одязі, що забезпечує витонченість і доречність форми в повсякденному використанні. У цій групі набувають значення різноманітні орнаментальні рішення, які можуть підкреслити пропорції фігури, додати динамічності або, навпаки, створити м'який, делікатний образ.

Для ошатного, урочистого одягу характерні зовсім інші фактурні акценти. Тут традиційно використовують поєднання блискучих і матових структур, що створює гру світла та підсилює декоративний ефект. Особливо

ефектно виглядають сполучення хутра зі шовком, мережива з парчею або газом, атласу з оксамитом. Такі матеріали формують виразний, емоційно насичений образ, підкреслюють святковість і статусність виробу.

Кожна фактура матеріалу містить у собі ознаки певного образу. Використовуючи матеріали з різними фактурними характеристиками при розробці одягу, взуття та аксесуарів, дизайнер може значно розширити художню виразність виробів. Навіть за однакової або подібної форми різні фактури створюють зовсім інше естетичне враження, дозволяючи варіювати стиль, настрій і характер моделі.

Блискучі тканини з ефектами легкого мерехтіння створюють відчуття таємничості, плинності форми, розмивають чіткість контурів. Прозорі матеріали світлих тонів здатні ніби «розчинити» форму в просторі, наблизити її до фону або зробити майже невідчутною. Оксамитові поверхні, навпаки, додають формі конкретності, вагомості, роблять її відчутно матеріальною та дуже активною в композиційному сприйнятті.

Поєднання матеріалів з різними фактурами в одному виробі може переслідувати різні цілі:

- втілення певного художнього задуму;
- збагачення проєктних рішень і формування індивідуального стилю;
- удосконалення технології виготовлення, коли фактура дає змогу приховати або підкреслити конструктивні елементи;
- підвищення експлуатаційних властивостей виробу;
- економія дорогих матеріалів, коли акцентні ділянки оформлюють коштовною фактурою, а другорядні — простішою.

У проєктуванні розрізняють якісне та кількісне поєднання фактур. Якісне поєднання відповідає на питання «що з чим поєднується». Наприклад, шкіра добре взаємодіє з хутром, текстиль — зі шкірою, мереживо — з атласом. Тут важливо враховувати не лише зовнішню сумісність, а й функціональні властивості матеріалів. Кількісне поєднання визначає пропорції використання

різних матеріалів: «скільки і чого». Раціональний добір співвідношень дає змогу досягти композиційної цілісності та виразності костюма. Надмір або нестача фактурного акценту може змінити стиль виробу, порушити гармонію або, навпаки, зробити виріб надто простим[30] (додаток А.2).

Фактурні рішення в костюмі завжди підпорядковуються загальним закономірностям формотворення, оскільки саме фактура поверхні визначає характер сприйняття форми, її виразність і композиційну завершеність. У виробках з простими, монолітними, подовженими силуетами фактура виконує функцію підсилення образу: складні текстури, виразна структура, різноманітні ефекти й їхні контрасти дозволяють уникнути одноманітності та надають поверхні глибини й динаміки.

У костюмах вкороченої довжини значна частина фактурного навантаження переноситься на додаткові елементи – взуття, панчохи, аксесуари. Вони стають частиною загальної композиції та врівноважують силует. Якщо ж сама форма має рельєфну поверхню – складки, плісировку, гофрування – то для неї доцільно використовувати матеріали з гладкою, стриманою фактурою, щоб зберегти чистоту силуету та уникнути перевантаження декоративністю.

Мода – явище динамічне, і кожен сезон пропонує нові фактурні та декоративні акценти. Постійний пошук оригінальних матеріалів, нових текстур та малюнків є ключовим механізмом оновлення форм одягу та аксесуарів. Завдяки експериментам з фактурою дизайнери отримують можливість створювати нові композиційні рішення, розширювати асортимент і урізноманітнювати візуальну й тактильну складову костюма.

Таким чином, фактура матеріалу є одним із провідних чинників формоутворення та стилістичної виразності жіночого верхнього одягу. Вона визначає тактильні й візуальні властивості тканини, впливає на сприйняття форми, об'єму, масивності та декоративності виробу. Вибір фактури тісно пов'язаний із кольором, освітленням, масштабом рельєфу та конструкцією

моделі, формуючи загальний художній образ.

Грамотне поєднання гладких, рельєфних, прозорих, блискучих чи матових поверхонь дозволяє підкреслити силует, створити акценти або збалансувати композицію. Невдале ж поєднання фактур може спричинити дисгармонію форми та утрату стилістичної цілісності. Вибір фактури також залежить від призначення костюма: для верхнього одягу допустимі контрастні поєднання, тоді як у повсякденному чи святковому одязі фактурні рішення мають свої специфічні закономірності.

Загалом фактура матеріалу виступає важливим засобом художньої виразності, що здатен змінювати характер моделі, підсилювати задум дизайнера й формувати індивідуальний стиль виробу. Саме її продумане використання забезпечує композиційну завершеність і сучасність форм одягу.

2.4. Характеристика кольору як емоційно-сміслового елементу костюма. Взаємодія кольору та форми одягу

Перше враження від костюма пов'язане передусім із кольором. Саме він створює емоційний фон і викликає певні асоціації. Колір може виражати настрій, підкреслювати характер образу, а також впливати на психологічне сприйняття людини.

- Синій у чистому вигляді передає спокій, гармонію, врівноваженість.
- Фіолетовий і пурпурний підкреслюють шляхетність, урочистість і зрілість.
- Зелений символізує молодість, природність, свіжість.
- Червоний — найпотужніший серед теплих кольорів, асоціюється з вогнем, енергією, силою впливу.
- Жовтий викликає відчуття світла, тепла, радості й життєрадісності.

Колір і форма в композиції костюма взаємодіють між собою, створюючи єдину художню цілісність. Лаконічна, геометрично стримана форма добре

сприймається в темних тонах – темно-синьому, сіро-синьому, графітовому. У такому випадку костюм не виглядатиме важким або похмурим, оскільки проста форма вирівнює візуальну масу.

Натомість форма з великими складками або значним об'ємом, виконана з темно-синьої тканини, може виглядати майже чорною, адже рельєфи поглинають світло. Прості силуети чудово поєднуються з яскравими, насиченими кольорами, тоді як більш складні конструкції потребують м'яких, пастельних відтінків, щоб уникнути перенасичення.

Колір є потужним інструментом композиції, який дозволяє:

- скоригувати пропорції фігури;
- створити зв'язок між окремими частинами костюма;
- акцентувати важливі конструктивні елементи;
- формувати загальний стиль і характер образу.

Вважається, що: теплі й світлі тони візуально збільшують об'єм; холодні й темні – зменшують, роблячи силует стрункішим; яскраві кольори, особливо з теплої гами, підкреслюють розміри тіла; темні тони поглинають світло, створюючи враження витягнутої, легкої форми.

Гармонія кольору в костюмі значною мірою залежить від відповідності обраної палітри індивідуальним особливостям зовнішності: кольору очей, волосся, шкіри.

Людям із темною шкірою пасує ширший спектр кольорів, адже контраст із тканиною виглядає природно й гармонійно. Особи зі світлою шкірою мають обмеженішу палітру: надто насичені або холодні кольори можуть підкреслювати блідість.

Шкіра з жовтуватим або червонуватим підтоном виглядає світлішою та приємнішою в поєднанні з одягом аналогічних кольорів, але на кілька тонів темніших, що створює м'який природний перехід і гармонізує зовнішність[21].

Колір у костюмі повинен гармоніювати не лише із зовнішніми даними людини — кольором шкіри, очей, волосся, — а й відповідати її психологічному

стану, темпераменту та особистісним характеристикам. Часто трапляється так, що певний колір об'єктивно пасує людині з погляду колористичного аналізу, однак психологічно їй він некомфортний. Наприклад, жовтогарячий колір може ідеально підкреслювати тон шкіри або гармоніювати зі стилем, але деякі люди не обирають його, оскільки асоціюють із надмірною енергійністю, напруженням чи занепокоєнням — рисами, які можуть суперечити їхньому темпераменту. Таким чином, вибір кольору — це не лише питання зовнішності, а й відображення емоцій, внутрішнього стану та самовідчуття людини.

При створенні композиції костюма важливим чинником є гармонія кольорів. Гармонійними вважаються такі поєднання, які створюють враження цілісності, взаємодоповнення й збалансованості. Вони не суперечать одне одному та формують відчуття єдності всієї композиції.

Колірна гармонія передбачає узгодженість відтінків за:

- світлотональними характеристиками,
- теплохолодністю,
- насиченістю,
- ритмічним розміщенням кольорових плям у композиції.

Колір костюма тісно пов'язаний із сезонністю та природними явищами, які впливають на сприйняття палітри.

Літнє вбрання зазвичай характеризується: яскравими поєднаннями, великою кількістю світлих тонів, активним використанням білого кольору. Такі відтінки гармоніюють із яскравою зеленню, синім небом, теплим піском, сонячним світлом — природними елементами, що створюють атмосферу легкості та відкритості.

Зимовий одяг має інший характер: частіше використовують поєднання близьких за тоном кольорів, цінуються комбінації темного та світлого, палітра стриманіша та насиченіша. Темні кольори взимку виглядають логічно та природно, а світлі — створюють ефект чистоти та кришталевої, асоційований із засніженими пейзажами.

Весняна палітра відображає пробудження природи. Рекомендуються: легкі, чисті, ніжні відтінки, блакитно-зелена гама, кольори молодого листя, перших квітів, бруньок. Весняні відтінки викликають відчуття оновлення, свіжості та легкості.

Осіньна палітра вирізняється насиченістю і глибиною. Для осені характерні: червоно-коричнево-охристі відтінки, приглушені, землісті кольори, м'які пастельні тони в повсякденному одязі. В ошатному осінньому одязі використовують також контрастні, виразні кольори, які відповідають багатству осіннього природного пейзажу (додаток А.3).

У 2025 році модна палітра поєднає природність, технологічність та елегантну стриманість. Нижче подано ключові відтінки, що домінують у fashion-колекціях сезону.

Pantone обрав «Mocha Mousse» (PANTONE 17-1230) кольором 2025 року. Це насичений теплий коричневий відтінок, який викликає асоціації з какао, шоколадом і ароматною кавою. Він символізує комфорт, природність та стриману розіш (додаток А.3).

Цей колір активно застосовується у виробках зі шкіри, замші, трикотажу та інших матеріалів, що підкреслюють його глибину та фактурність.

М'який і делікатний Powder Pink став одним із фаворитів подіумів SS25. Він використовується як універсальний базовий тон, а також підходить для деталей — сорочок, суконь, верхнього одягу та аксесуарів. Такий колір створює атмосферу легкості, романтичності та елегантності.

Пастельно-блакитні відтінки з ледь помітною «крижаною» ноткою стали популярними завдяки своїй чистоті та здатності створювати відчуття спокою. Їх поєднують із нейтральними тонами або використовують як акцентний елемент у мінімалістичних та сучасних силуетах.

Глибокий бордово-червоний відтінок знову на піку популярності. У 2025 році він звучить особливо актуально: поєднає драматичність, шляхетність і класику.

Цей колір ідеальний для вечірнього одягу, елегантних суконь, пальт та аксесуарів.

У тренді натуральні, екологічні кольори, що відображають близькість до природи: sage green (шалфейний зелений), коричневі нюанси, охристо-жовті тони.

Такі відтінки створюють відчуття стабільності, балансу та гармонії, що відповідає загальному курсу на сталий розвиток та екоорієнтованість.

Металічні й голографічні відтінки продовжують укріплювати свої позиції: сріблястий хром, іридисцентні пурпурні та холодні блакитні переливи. Вони чудово підходять для вечірнього одягу, сміливих street-style образів та модних аксесуарів, додаючи їм футуристичного звучання.

Яскраві акцентні кольори (Neon & Bold), які додають образам енергії для створення виразних, сміливих сучасних силуетів: електрик-блакитний, яскравий пурпурний (electric aubergine), кардинальний червоний (cardinal red).

Темно-синій «Inky Midnight», який виступає гідною альтернативою чорному.

Він додає образу благородності та глибини й активно використовується у вечірньому одязі, ділових костюмах і базових предметах гардероба.

У 2025 році спостерігається розвиток трендового «brat green». Нові його варіації — Frog Green і Dill Green — є більш м'якими, природними та трав'янистими (додаток А.4).

Вони асоціюються з екологічністю, гармонією та природною свіжістю, а також фігурують серед найпопулярніших відтінків за аналітикою Pinterest[25].

Для дизайну костюма це означає:

- Естетика «тихої розкоші» (quiet luxury): Mocha Mousse та земляні тони відображають прагнення до вишуканості без зайвого блиску.

- Контраст і акцентність: яскраві неони і металеві акценти дають можливість створювати стильні акценти, особливо в модерн-стрітстайлі або футуристичному дизайні.

- Універсальність палітри: пастельні та нейтральні кольори добре підходять для базових речей і міксів, а яскраві — для акцентів або сезонних колекцій.

- Еко-орієнтованість: натуральні, земляні відтінки добре вписуються в тренд на сталість і екологічність дизайну.

Колір відіграє важливу роль і у віковій диференціації костюма:

-дитячий одяг зазвичай виконаний у світлих пастельних тонах, які підкреслюють ніжність і легкість;

-підлітки тяжіють до контрастних, яскравих кольорів, що відповідає їхній активній, динамічній природі;

- дорослі частіше обирають глибокі, насичені тони, що виражають стриманість, статусність та елегантність.

Фактура матеріалу значною мірою визначає, як саме буде сприйматися колір на поверхні костюма. Доведено, що:

- гладкі фактури (матові або блискучі): візуально зменшують об'єм виробу; роблять колір більш чітким, яким і насиченим; підкреслюють геометрію силуету.

- шорсткі фактури (ворсисті, букльовані, рифлені): візуально збільшують об'єм; роблять колір глибшим і м'якшим; створюють відчуття тепла, пластичності та фактурної насиченості.

Колір і фактура — два ключові інструменти композиції костюма. Вони визначають емоційність образу, впливають на пропорції, формують сезонність і вікову відповідність, підкреслюють індивідуальність людини. Уміле поєднання цих засобів дозволяє створити гармонійний, стильний та художньо виразний одяг. В роботі розроблено структурно-логічну схему " Характеристика кольору як емоційно-смыслового елемента костюма " (рис.2.5).

Рис. 2.5. Структурно-логічна схема "Характеристика кольору як емоційно-сміслового елементу костюма"

Таким чином, правильно обираючи фактуру матеріалу, враховуючи його властивості, особливості кольору та його вплив на форму виробу, можна як найкраще досягти творчого задуму по створенню образу молодіжної колекції жіночого верхнього одягу. (додатки фактура, колір).

2.5. Сучасні тенденції моди в жіночому верхньому одязі

Сучасна індустрія моди постійно розвивається під впливом соціальних, культурних, екологічних та технологічних чинників. Молодіжний верхній жіночий одяг є однією з найбільш динамічних категорій, що швидко реагує на

зміну трендів і формує стиль нового покоління. Правильний вибір матеріалів для виготовлення такого одягу є ключовим, оскільки саме тканини визначають його функціональність, комфорт та відповідність актуальним модним тенденціям.

Під час вивчення спеціальної літератури та Інтернет-джерел було з'ясовано, що актуальність певних матеріалів у сучасному дизайні залежить насамперед від модних трендів. У результаті проведеного дослідження визначено основні тенденції моди 2025 року, які впливають на вибір тканин для молодіжного верхнього жіночого одягу.

Матеріали відіграють визначальну роль у формуванні зовнішнього вигляду, якості та споживчих властивостей виробу. Для молодіжної аудиторії особливо важливими є:

- комфорт і мобільність,
- зносостійкість,
- відповідність стилю,
- екологічність та інноваційність.

Вибір тканини впливає не лише на силует виробу, а й на його функціональні характеристики – теплові властивості, водовідштовхувальність, повітропроникність тощо. Спостерігається поєднання технологічності, сталості та естетики. Серед ключових модних тенденцій виділяються:

1. Екоусталеність та відповідальне споживання.

Підвищується інтерес до органічних, перероблених і біорозкладних матеріалів.

Молодь цінує одяг, виготовлений із мінімальним впливом на довкілля;

2. Технологічні інновації.

Попит зростає на "розумні" тканини: мембрани з покращеною

повітропроникністю, матеріали з терморегуляцією та водовідштовхувальним покриттям;

3. Тактильність і комфорт.

У моді тканини з приємною текстурою, м'які та об'ємні матеріали, що створюють відчуття затишку;

4. Елементи спорту та вуличної моди (athleisure, streetwear).

Популярні легкі, еластичні та функціональні матеріали, які дозволяють активно рухатися;

5. Незвичні фактури та декоративні ефекти.

Металік, лаковані поверхні, текстуровані синтетичні матеріали додають образу футуристичності.

Відповідно до визначених трендів молодіжного жіночого верхнього одягу, у 2025 році дизайнерські рішення зосереджуються на таких видах матеріалів:

- Перероблений поліестер (Recycled Polyester).
Забезпечує міцність, легкість та водовідштовхувальні властивості.
- Органічна бавовна та денім.
Використовується для легких курток, парок, тренчів. Підкреслює екологічність.
- Мембранні тканини (Softshell, Gore-Tex аналоги).
Ідеальні для активної молоді, оскільки поєднують захист від вологи та хорошу повітропроникність.
- Екопух та штучне хутро нового покоління.
Забезпечують тепло без використання натуральних тваринних матеріалів.
- Неопрен та технічні трикотажі.
Дають можливість створювати трендові силуети з чіткими лініями.
- Лаковані та металізовані тканини.
Актуальні завдяки поширенню футуристичної естетики та street-style акцентів.

Проведений аналіз літератури та сучасних джерел інформації дозволив визначити, що тенденції моди 2025 року значною мірою впливають на вибір матеріалів для створення молодіжного верхнього жіночого одягу. Сучасні споживачі обирають практичні, технологічні та екологічні тканини, які поєднують комфорт, функціональність та стиль.

Найактуальнішими для 2025 року є перероблені та органічні матеріали, мембранні тканини, інноваційні утеплювачі та фактурні синтетичні поверхні. Таким чином, дизайнери, орієнтуючись на ці тенденції, можуть створювати конкурентоспроможний, сучасний і привабливий молодіжний верхній жіночий одяг.

Колірна палітра є одним із фундаментальних аспектів гардероба й однією з основ персонального стилю, що відображає не лише прихильність до певної естетики, а й характер і настрій людини. Тож обговорюючи будь-який модний сезон, ми не можемо оминути увагою відтінки, які обирали дизайнери.

Найперше, згадуємо про кольори-ахромати. Так, саме чорний, білий і сірий були найпопулярнішими відтінками на подіумах усіх міст «великої четвірки». Однак увагу зосередимо все ж на хроматичних тонах.

Хоча у холодну пору ми зазвичай переходимо до темнішої й глибшої частини спектра, у сезоні осінь-зима — 2025/26 бачимо й уже знайомі нам з весняної пори відтінки. Пудрово-рожевий задавав романтичний настрій шоу цього сезону, водночас теплі, земляні тони нагадували нам про атмосферу опалого листя й вкритих снігом дахів будинків [38].

Окрім цього, помічаємо неабияке зростання популярності насичених, неонових відтінків. Чи не найкращою ілюстрацією став показ *Saint Laurent*, де панували яскраві червоні, помаранчеві, сині, рожеві, зелені та жовті тони.

Детальніше про актуальні кольори осені й зими 2025 року розглянемо у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Актуальні кольори сезону осінь–зима 2025/26

Колір	Характеристика та опис	Трендовість / Дані	Де використовують
Коричневий (Mocha Mousse)	Теплий, насичений відтінок, асоціюється з шоколадом та кавою.	Головний колір 2025 року за Pantone; присутність на подіумах зростає більш ніж на 80% (TagWalk); названий «новим чорним».	Верхній одяг, костюми, сукні, аксесуари.
RALPH LAUREN HERMÈS			
Насичений червоний	Яскравий, інтенсивний тон, схожий на колір стиглих томатів або перцю чилі.	Зростає популярність; відхід від темних винних відтінків до яскравих.	Акцентні деталі та total look, сукні, пальта.
LOUIS VUITTON MIU MIU			

Колір	Характеристика та опис	Трендовість / Дані	Де використовують
Пудрово-рожевий (powder pink)	Ніжний, романтичний колір, пов'язаний із відлунням balletcore.	Нетиповий для холодного сезону, але активно використовується дизайнерами.	Сукні, верхній одяг, кардигани, спідниці, аксесуари.
PRADA CHANEL			
Темно-зелений	Природний, «землистий», асоціюється з густим сосновим лісом.	Один із двох ключових зелених відтінків сезону.	Верхній одяг, трикотаж, розшиті сукні, повсякденні моделі.
CHRISTIAN DIOR MIU MIU			

Колір	Характеристика та опис	Трендовість / Дані	Де використовують
Жовтий	Від вершкового-жовтого до лимонного, гірчичного, золотистого й канаркового.	Різке збільшення використання; популярність посилена брендами Jacquemus та іншими.	Верхній одяг, аксесуари, сукні, светри.
GIVENCHY GABRIELA HEARST			
Помаранчевий	Яскравий, насичений, один із найдинамічніших кольорів сезону.	Зростання популярності у FW 25/26; +160% у круїзних колекціях 2026 (TagWalk).	Особливо актуальні аксесуари; також верхній одяг та елементи total look.
CHANEL SAINT LAURENT			

Колір	Характеристика та опис	Трендовість / Дані	Де використовують
«Електричний» фіолетовий	Яскравий, насичений, ефектний відтінок, сильний візуальний акцент.	Один із найшвидше зростаючих трендів сезону.	Акцентні образи, поєднання з анімалістичними принтами, вечірні образи.
VALENTINO GABRIELA HEARST			

Аналіз сучасних тенденцій кольорових рішень сезону осінь–зима 2025/26 дозволяє стверджувати, що колір продовжує залишатися одним із провідних інструментів формування образності та стилістичної впізнаваності жіночого верхнього одягу. Зміни в модній кольоровій палітрі відбуваються не хаотично, а під впливом соціальних, культурних, економічних і технологічних чинників, що визначають вектор розвитку індустрії моди. Саме тому дослідження кольору має принципове значення для дизайнерів-виконавців, які працюють над створенням сучасних колекцій.

Таким чином, одним із найяскравіших феноменів сезону є зростання популярності коричневого кольору Mocha Mousse, який отримав статус «нового чорного». Його домінування зумовлене прагненням моди до природності, тепла і тактильного комфорту. Статистичні дані свідчать про понад 80% зростання його присутності на подіумах, що вказує на його ключову роль у формуванні стильового коду сезону. Коричневий стає універсальною платформою, на якій вибудовується широкий спектр образів — від мінімалістичних до розкішних,

від класичних до авангардних.

Поряд із ним на модну арену повертається насичений червоний — колір сили, емоційності та сміливого самовираження. На відміну від попередніх сезонів, де переважали темні винні відтінки, у 2025/26 року акцент зміщується на яскраві, чисті тони, що створюють ефект енергетичного заряду.

У 2025 році мода на верхній жіночий одяг зміщується в бік поєднання практичності, комфорту та індивідуальності. Дизайнери відмовляються від надмірної складності на користь продуманих силуетів, які можуть адаптуватися під різні ситуації — від офісного дня до прогулянки містом чи поїздки за місто. Основними характеристиками стають багатофункціональність, якість матеріалів та естетика стриманої вишуканості(додаток А.5.1).

1. Oversize-силуети: комфорт, що став класикою. Тенденція на oversize закріплюється не як тимчасовий сплеск, а як повноправна частина сучасного гардеробу. У цьому році вона набуває більш структурованого вигляду: пальта та куртки стають об'ємними, але не безформними. Особливості тренду: широкі або скульптурні плечі, що формують правильний силует; подовжені рукави та м'які лінії, які створюють ефект «укутаності»; можливість легко комбінувати кілька шарів одягу — светр, кардиган, жилет. Такий одяг зручний для життя в ритмі великого міста: він не сковує рухів, захищає від холоду та добре виглядає з черевиками, кросівками й навіть з жіночними черевиками на підборах.

2. Довгі пальта (longline): елегантність, що підкреслює індивідуальність. Пальта довжини міді та максі впевнено очолюють модні огляди 2025/26 рр. Їх популярність пояснюється універсальністю та здатністю робити образ більш витонченим. Ключові характеристики: витягнутий силует, який візуально додає висоти; мінімалістичний дизайн: чисті лінії, стримана фурнітура; популярні відтінки — чорний, графіт, беж, молочний, шоколад. Такі пальта однаково гармонійно виглядають як з джинсами та грубими черевиками, так і з елегантною сукнею. Це ідеальний варіант для жінок, які цінують класичність і водночас хочуть виглядати сучасно.

3. Тренчі в оновленому прочитанні: класика, що не старіє. Тренч — один з найбільш універсальних видів верхнього одягу. З'являються вкорочені моделі, які легко комбінувати з брюками-карго, джинсами та міні-спідницями; дизайнери експериментують із матеріалами — тренчі зі штучної шкіри, деніму, плащівки та комбінованих тканин; кольорова гама стає ширшою: окрім традиційного бежу та хакі, популярними стають темно-вишневий, оливковий, темно-синій. Такий одяг ідеально працює в міжсезоння, коли потрібен універсальний варіант «на кожен день», що легко адаптується під будь-який стиль.

4. Шкіряні та замшеві пальта й куртки: поєднання брутальності та елегантності. У цьому році шкіра повертає собі статус одного з головних матеріалів сезону. Це можуть бути як класичні шкіряні куртки, так і довгі пальта прямого чи приталеного силуету. Головні риси тренду: активне використання натуральної та високоякісної екошкіри; теплі відтінки — шоколадний, карамельний, коньячний; м'які замшеві моделі, які додають образу ніжності та благородності. Такі вироби підкреслюють індивідуальність і стають «центром» образу, завдяки чому навіть базовий одяг під ними виглядає модно.

5. Фактурні пальта та faux-fur: м'якість, затишок і виразність. У 2025 році популярними залишаються пальта з фактурними поверхнями. Це стосується як м'яких ворсистих матеріалів, так і щільних структурних тканин типу букле та твід. Цей тренд вирізняється об'ємною візуальною текстурою, яка одразу привертає увагу; теплом і комфортом — такі моделі особливо популярні взимку; можливістю створювати ефектні образи навіть із простим одягом. Штучне хутро (faux-fur) — ще один ключовий напрям. Воно виглядає розкішно, але при цьому відповідає екологічним тенденціям і сучасному баченню моди(додаток А.5.2).

Мода на верхній одяг базується на балансі між стилем і функціональністю. Жінки прагнуть виглядати сучасно, не поступаючись

комфортом, а дизайнери пропонують моделі, які поєднують мінімалістичні форми, якісні матеріали та універсальні кольори. Ключові тренди — oversize, подовжені силуети, шкіряні моделі, оновлені тренчі та фактурні пальта — дозволяють сформувати гардероб, який легко адаптується до будь-яких життєвих ситуацій та кліматичних умов.

2.6. Характеристика способів декорування верхнього жіночого одягу

Декоративне оздоблення є невід'ємною складовою дизайну верхнього жіночого одягу та відіграє ключову роль у формуванні його художньо-композиційного образу. Воно не лише прикрашає виріб, а й підкреслює його конструктивні особливості, функціональне призначення та стилістичну спрямованість. У пальтах, тренчах, куртках і жакетах оздоблення часто визначає візуальний характер моделі, оскільки саме верхній одяг формує перше враження про зовнішній вигляд людини. Історично декоративні елементи нерідко виступали основним художнім акцентом костюма: коли крій залишався стриманим, саме декор забезпечував індивідуальність і виразність [18].

Поняття декору охоплює весь комплекс декоративних засобів — від вишивки й аплікацій до фурнітури, стрічок, хутряних елементів та принтів. У верхньому жіночому одязі вони використовуються для виділення пропорцій, корекції силуету, формування ритму на поверхні виробу або створення контрасту, що робить модель більш цікавою та динамічною. Декор допомагає дизайнеру підкреслити задум, об'єднати всі конструктивні елементи в гармонійну композицію та надати виробу стилістичної завершеності.

Для оздоблення верхнього одягу застосовується великий спектр матеріалів і технік. Насамперед це різні за фактурою тканини — шерсть, драп, твід, синтетичні матеріали, а також хутро й шкіра, які додають виробам фактурності, статусності та теплових властивостей. Важливу роль відіграє фурнітура: гудзики, блискавки, кнопки, декоративні пряжки й застібки здатні

стати самостійним акцентом моделі. До традиційних засобів оздоблення належать мереживо, тасьма, сутаж, стрічки, бахрома, кисті, а також різні види вишивки — від простої машинної до складної ручної роботи з використанням бісеру, паеток чи перлів (додаток А.6.1). Аплікації, нашивки та сучасні принти дозволяють створювати складні орнаментальні композиції або робити лаконічні акценти[18]. Часто застосовується поєднання різних фактур — наприклад, гладкої тканини з хутром або шкірою, що додає глибини та виразності образу (додаток А.6.2).

Оздоблення виконує кілька важливих функцій. Воно має естетичне значення, формуючи візуальний образ виробу; конструктивне — підсилює й підкреслює лінії крою, виділяє конструктивні деталі та зони підвищеного навантаження; утилітарне — забезпечує зручність і функціональність, як-от посилені шви, додаткові хлястики чи накладні елементи. Завдяки декоративним засобам створюється ритм, симетрія або асиметрія, формується цілісність між силуетом, матеріалом та дизайнерським задумом.

Різноманіття видів оздоблення можна класифікувати за способом виконання. До поверхневого оздоблення відносять декоративні строчки, рельєфні шви, плісе, складки, аплікації, вишивку, мереживо, бахрому, бісер і каміння. До оздоблення з тканини — оборки, волани, рюші, бейки, канти, клапани й хлястики з основного чи додаткового матеріалу. Окрему групу становлять знімні елементи: коміри, манжети, жабо, банти, пояси, кокілье, які дозволяють змінювати зовнішній вигляд виробу залежно від ситуації. До конструктивного оздоблення належать кокетки, підрізи, декоративні складки та клапани, що поєднують естетику й функцію. Також використовуються елементи з інших матеріалів — шкіри, замші, оксамиту, трикотажу, а також різновиди фурнітури з декоративним призначенням [16,19].

Особливості застосування оздоблення залежать від розміщення й характеру його використання. Локальне оздоблення підкреслює окремі ділянки (комір, рукави, талію, поділ), тоді як глобальне охоплює більшу частину виробу

й створює складний декоративний ансамбль. Стала декоративна обробка — вишивка, аплікація, декоративні шви, мереживо — виконується під час виготовлення виробу й залишається невід’ємною частиною моделі. Натомість знімне оздоблення дозволяє трансформувати виріб, змінюючи його призначення або стиль від стриманого буденного до святкового.

Сучасні тенденції оздоблення верхнього жіночого одягу поєднують традиційні техніки з інноваційними технологіями. Актуальними є комбінування фактур, об’ємні аплікації, 3D-декор, складна ручна та машинна вишивка, декоративні строчки, хутрянні та шкірянні вставки. Широко застосовуються технології лазерного гравіювання, цифрового друку, термодекору, що дозволяють створювати унікальні художні ефекти (додаток А.6.3). Водночас зростає популярність еко-матеріалів і перероблених тканин, що додає оздобленню нового змісту — екологічного та соціального [18].

Отже, декоративне оздоблення у верхньому жіночому одязі є важливим художнім і функціональним засобом, який формує стиль і характер виробу, підкреслює індивідуальність, забезпечує гармонію між формою, матеріалом і дизайнерським задумом. Різноманіття технік, матеріалів і творчих підходів робить оздоблення одним із найвиразніших елементів сучасного моделювання верхнього жіночого одягу. Застосування різних технік і прийомів оздоблення у верхньому жіночому одязі дозволяє поєднувати художню виразність із практичністю. Використання текстильних, вишивальних, аплікаційних, фактурних та інноваційних методів формує індивідуальний стиль виробу й підкреслює його естетичну цінність

2.7. Дослідження популярності використання жіночого верхнього одягу

З метою виявлення рівня популярності жіночого верхнього одягу, зокрема асортименту пальт, було проведено анкетне опитування. Анкетування є одним із найефективніших методів збору соціологічної інформації, що дає змогу дослідити думки, уподобання та стильові орієнтири споживачів шляхом відповідей на спеціально розроблені запитання.

У межах дослідження здійснено інтернет-анкетування сучасних жінок віком від 18 до 45 років (12 респонденток). Метою опитування було з'ясування соціально-демографічних характеристик учасниць, їхніх модних уподобань та ціннісних орієнтирів, які впливають на вибір верхнього одягу, зокрема пальтових виробів. Залежно від способу проведення, анкетні опитування можуть бути: повними – коли охоплюються великі групи учасників; вибірковими – коли досліджується певна категорія респондентів.

Також анкетування поділяють за характером спілкування (особисте або заочне), за формою (групове чи індивідуальне), за способом проведення (усне або письмове) та за методом розповсюдження анкет (поштове чи роздавальне).

Анкета, розроблена для даного дослідження, містила логічно послідовні запитання, спрямовані на визначення найпопулярніших фасонів, кольорової гами, матеріалів та стилістичних особливостей жіночого верхнього одягу. Під час її укладання враховувалися такі критерії, як послідовність і логічність запитань, зрозумілість формулювань, зручність оформлення та наявність чітких інструкцій щодо заповнення.

Отримані результати дали змогу виявити основні тенденції популярності жіночого верхнього одягу, зокрема пальт, серед сучасних споживачок, а також визначити фактори, що впливають на їхній вибір.

Анкета, використана для дослідження популярності жіночого верхнього одягу, зокрема пальтового асортименту, складалася з трьох частин: вступної, основної та демографічної.

Вступна частина містила інформацію про мету проведення дослідження, зазначення організатора опитування та короткі інструкції щодо заповнення анкети. Також було вказано спосіб повернення заповненої анкети. Головним завданням вступу є створення у респондентів відчуття довіри та зацікавленості у співпраці.

Основна частина анкети включала запитання, спрямовані на виявлення модних вподобань, критеріїв вибору верхнього одягу, переваг у кольорах, силуетах, матеріалах та декоративних елементах. Саме ця частина надала основну інформацію, необхідну для аналізу тенденцій популярності жіночого пальтового асортименту серед сучасних жінок.

Демографічна частина охоплювала запитання, що дозволили зібрати соціально-демографічні характеристики опитуваних — такі як вік, рівень освіти, професійна діяльність тощо. Це дало можливість зіставити отримані результати з певними соціальними групами споживачів.

Метод анкетування було обрано тому, що він забезпечує отримання достовірної інформації про індивідуальні вподобання та поведінку споживачів за мінімальних витрат часу.

Анкета-дослідження популярності характеристик жіночого верхнього одягу в Україні

Мета опитування: з'ясувати вподобання жінок щодо вибору верхнього одягу, популярні фасони, матеріали та бренди для подальшої співпраці на внутрішньому ринку України. Анкетування проводиться анонімно. Орієнтовний час заповнення – 3–5 хвилин.

1. Ваш вік:

- ☐ 18–24 роки
- ☐ 25–34 роки
- ☐ 35–44 роки
- ☐ 45 років і старше

2. Ваш рід занять:

- ☐ Студентка
- ☐ Працююча
- ☐ У декретній відпустці
- ☐ Безробітна
- ☐ Інше (вказіть): _____

3. У якому населеному пункті Ви проживаєте?

Відповідь: _____

4. Як часто Ви купуєте верхній одяг (куртки, пальта, плащі, пуховики тощо)?

- ☐ 1–2 рази на сезон
- ☐ 1 раз на рік
- ☐ Раз на кілька років
- ☐ Рідше

5. Який тип верхнього одягу Ви носите найчастіше?

- ☐ Куртка
- ☐ Пальто
- ☐ Пуховик
- ☐ Плащ / тренч
- ☐ Парка
- ☐ Інше: _____

6. Який стиль верхнього одягу Вам найбільш до вподоби?

- ☐ Класичний
- ☐ Кежуал
- ☐ Спортивний
- ☐ Молодіжний
- ☐ Елегантний

7. Яким матеріалам Ви віддаєте перевагу?

(можна кілька варіантів)

- ☐ Натуральна шерсть
- ☐ Штучні тканини (поліестер, нейлон тощо)
- ☐ Екошкіра / натуральна шкіра
- ☐ Джинс / катон
- ☐ Змішані тканини

8. На який сезон Ви найчастіше купуєте верхній одяг?

- ☐ Осінь
- ☐ Зима
- ☐ Весна
- ☐ Літо

9. Який діапазон цін для Вас прийнятний при покупці верхнього одягу?

- ☐ До 2000 грн
- ☐ 2000–5000 грн
- ☐ 5000–10000 грн
- ☐ Понад 10000 грн

10. Де Ви зазвичай купуєте верхній одяг?

- ☐ У торгових центрах / магазинах
- ☐ Онлайн (інтернет-магазини, маркетплейси)
- ☐ У дизайнерів / шоурумах
- ☐ Second-hand
- ☐ Інше: _____

11. Чи звертаєте Ви увагу на бренд при виборі верхнього одягу?

- ☐ Так, це важливо
- ☐ Частково
- ☐ Ні, головне — якість і зовнішній вигляд

12. Які бренди жіночого верхнього одягу Ви вважаєте найпопулярнішими або найулюбленішими?

Відповідь: _____

13. Які кольори верхнього одягу Ви обираєте найчастіше?

(можна кілька варіантів)

- ☐ Чорний
- ☐ Бежевий
- ☐ Сірий
- ☐ Синій
- ☐ Хакі / оливковий
- ☐ Яскраві кольори (жовтий, червоний, рожевий, тощо)
- ☐ Інше: _____

14. Що для Вас найважливіше при виборі верхнього одягу?

(розташуйте за важливістю або оберіть 1–2 варіанти)

- ☐ Якість
- ☐ Ціна
- ☐ Зручність
- ☐ Стиль / дизайн
- ☐ Теплоота
- ☐ Бренд

15. Які тенденції у жіночому верхньому одязі Ви вважаєте найактуальнішими сьогодні?

Відповідь:

_____

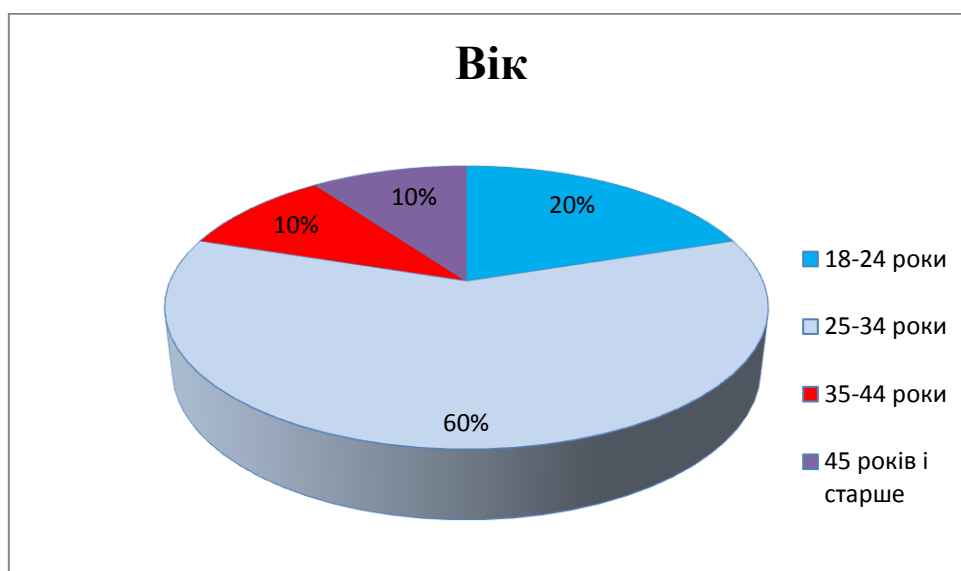

Рис. 2.6. Діаграма "Вікова характеристика респондентів"

Рис. 2.7. Діаграма "Рід занять респондентів"

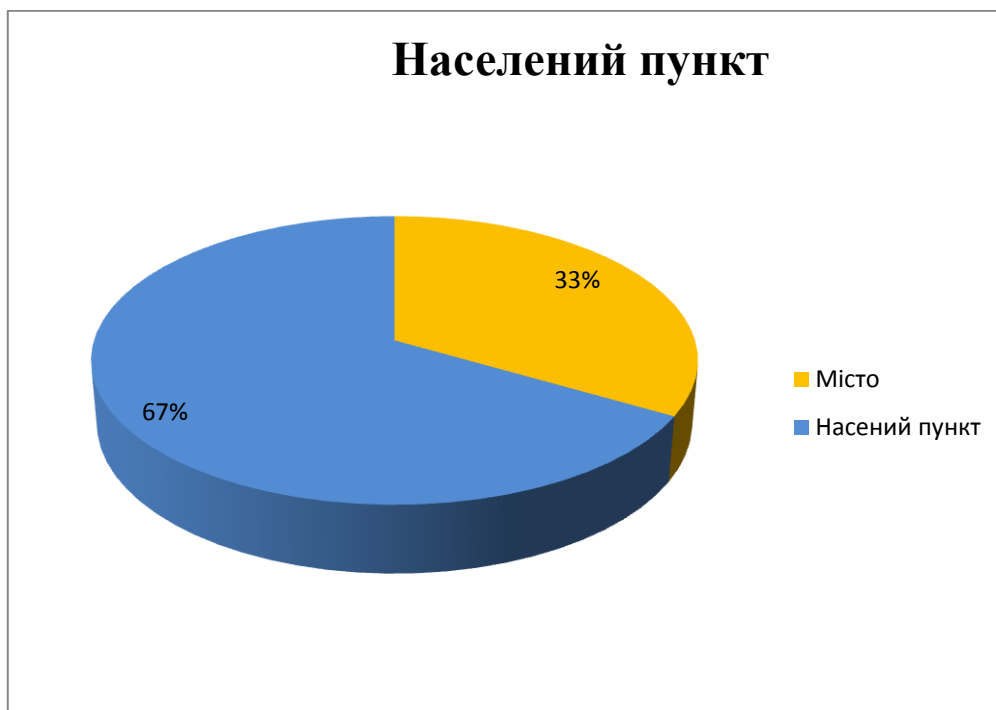

Рис. 2.8. Діаграма "Місце проживання респондентів"

Рис. 2.9. Діаграма "Періодичність покупок верхнього одягу"

Рис. 2.10. Діаграма "Пріоритетні типи верхнього одягу"

Рис. 2.11. Діаграма "Вподобання стилю верхнього одягу"

7. Яким матеріалам Ви віддасте перевагу?

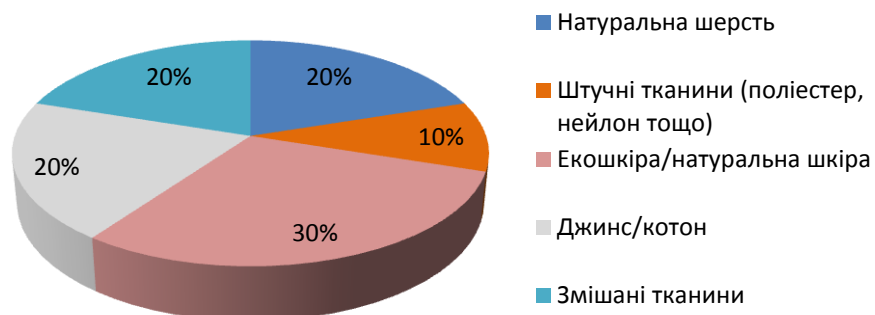

Рис. 2.12. Діаграма "Пріоритетні матеріали"

На який сезон Ви найчастіше купуєте верхній одяг?

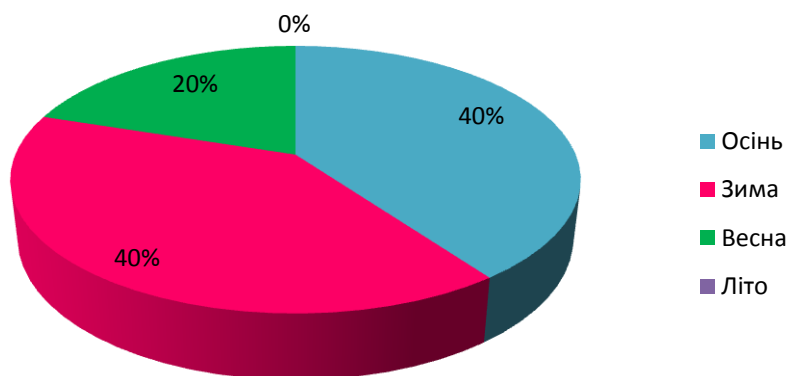

Рис. 2.13. Діаграма "Пріоритетна сезонна купівля верхнього одягу"

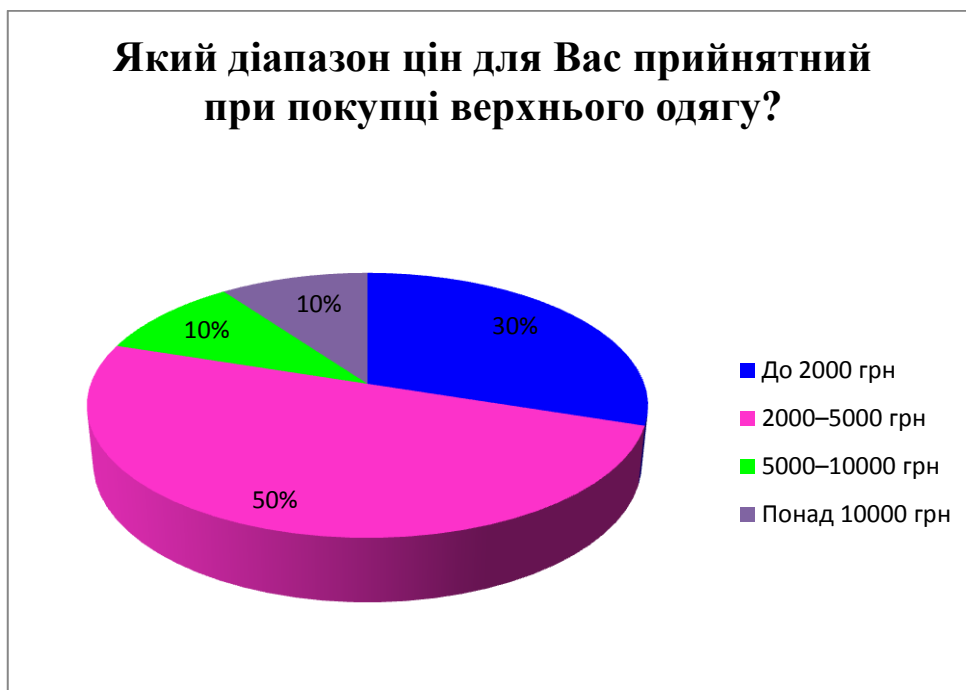

Рис. 2.14. Діаграма "Діапазон цін при покупці верхнього одягу"

Рис. 2.15. Діаграма "Пріоритетні місцини для покупок верхнього одягу"

Рис. 2.16. Діаграма "Пріоритетність вибору верхнього одягу"

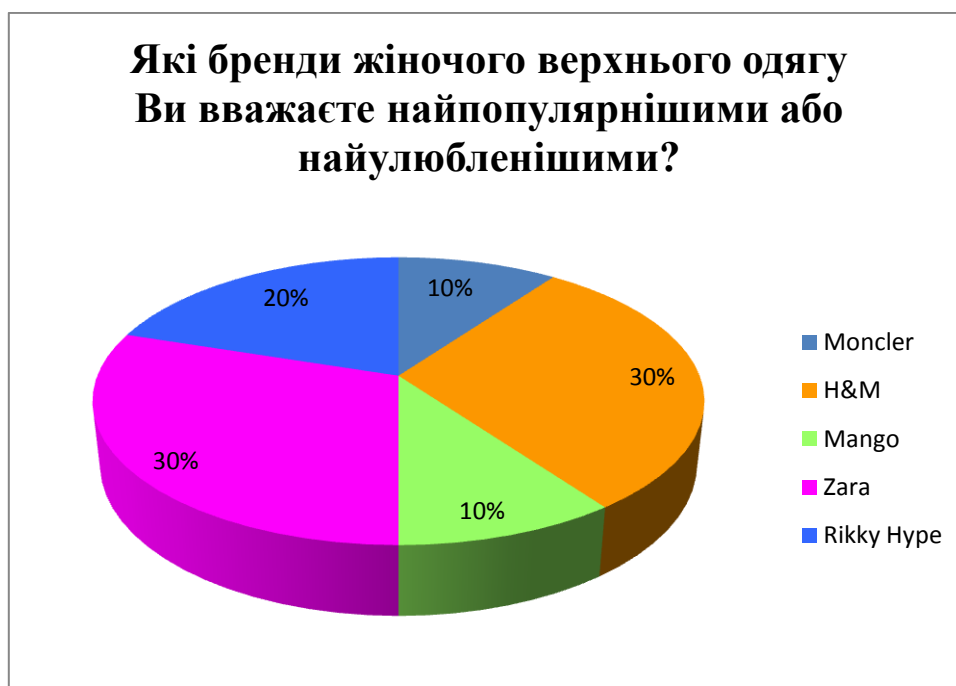

Рис. 2.17. Діаграма "Популярність брендів верхнього одягу"

Рис. 2.18. Діаграма "Популярність кольору верхнього одягу"

Рис. 2.19. Діаграма "Пріоритет при виборі верхнього одягу"

В результаті анкетування з'ясовано вподобання українських жінок при виборі верхнього одягу — визначити популярні фасони, матеріали, бренди,

стилі та фактори, що впливають на купівельні рішення. Отримані результати дозволяють оцінити споживчі тенденції та сформулювати рекомендації для розвитку асортименту на внутрішньому ринку. Дослідження, відображене у 14 кругових діаграмах, показало такі основні тенденції (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз популярності характеристик жіночого верхнього одягу

Показник	Результат дослідження
Вікова категорія	Найчисленнішу групу респонденток становлять жінки віком 25–34 роки (60%), що є найактивнішою споживчою аудиторією.
Рід занять	Більшість опитаних — працюючі жінки (70%), що свідчить про їхню фінансову самостійність і готовність інвестувати в якісний верхній одяг
Місце проживання	90% мешканок міст формують основну частину цільової аудиторії брендів жіночого верхнього одягу
Частота покупок	70% опитаних купують одяг 1–2 рази на сезон, що вказує на стабільний рівень попиту та готовність оновлювати гардероб кілька разів на рік
Типи верхнього одягу	Найбільш популярними залишаються куртки та пальта (по 30%), а також парки (20%). Це свідчить про перевагу практичних і багатофункціональних моделей
Стиль	Найбільш затребуваними є спортивний (40%) і молодіжний (30%) стилі, що відповідає тенденціям урбаністичної моди та прагненню до комфорту
Матеріали	Респондентки частіше обирають екошкіру або натуральну шкіру (30%), натуральну шерсть (20%) і змішані тканини (20%) — це підтверджує інтерес до якості, практичності й довговічності.
Сезонність покупок	Найбільша кількість покупок припадає на осінь і зиму (по 40%), що є характерним для кліматичних умов України
Ціновий діапазон	Переважна більшість споживачок готові витратити від 2000 до 5000 грн (50%) на один виріб, що визначає середній ціновий сегмент як найбільш конкурентний
Місце придбання	Основний канал покупок — онлайн-магазини та маркетплейси (50%), що підтверджує активний розвиток електронної комерції у сфері моди
Увага до бренду	Думки розподілилися рівномірно: 40% вважають бренд важливим, 30% — частково, 30% — орієнтуються насамперед на якість і дизайн
Популярні бренди	Найчастіше згадувались Zara (3), H&M (3), Rikky Nure (2), Moncler (1), Mango (1). Це свідчить про баланс між мас-маркетом і локальними брендами.
Кольорові	Найчастіше обирають чорний (20%), сірий (20%) та яскраві

вподобання	кольори (30%), що демонструє поєднання класики з бажанням експериментувати
Критерії вибору	Головними є якість (80%), ціна (30%) та стиль/дизайн (20%). Таким чином, споживачки орієнтуються на практичність і довговічність виробу, менше — на моду чи бренд.

Отже, проведене дослідження показує, що результати анкетування українських жінок щодо вибору верхнього одягу дозволили окреслити ключові споживчі тенденції та сформувати узагальнений портрет сучасної покупчині. Основну частину цільової аудиторії становлять жінки віком 25–34 років, які працюють, проживають у містах та мають стабільну купівельну здатність. Їхні рішення ґрунтуються на поєднанні якості, ціни та дизайну, що підтверджує домінування раціонального підходу до вибору одягу.

Покупчині надають перевагу практичним і функціональним моделям — курткам, пальтам і паркам, найчастіше в спортивному чи молодіжному стилі. При виборі матеріалів переважає інтерес до екошкіри, натуральної шкіри та шерсті, що свідчить про прагнення до довговічності та високих експлуатаційних властивостей. Основний період активних покупок припадає на осінньо-зимовий сезон, а найбільш конкурентним залишається середній ціновий сегмент.

Споживачки демонструють готовність купувати онлайн, що підкреслює зростання ролі електронної комерції у сфері моди. Популярними залишаються як міжнародні мас-маркет бренди, так і українські виробники. У кольорових вподобаннях простежується баланс між класичними (чорний, сірий) і яскравими відтінками.

Загалом результати дослідження відображають орієнтацію українських жінок на функціональність, комфорт, якість та розумне співвідношення ціни й дизайну, що може бути основою для формування актуального та конкурентоспроможного асортименту жіночого верхнього одягу на внутрішньому ринку.

Встановлено, що у сегменті жіночого верхнього одягу поєднано комфорт, функціональність і сучасний дизайн. У тренді 2025 року є:

- оверсайз-пальта, об'ємні пуховики, парки з елементами спортивного стилю;
- екологічні матеріали — екошкіра, перероблений поліестер, натуральна шерсть;
- мінімалістичний крій з виразними деталями — великими гудзиками, поясами, асиметрією;
- акцентні кольори: червоний, фуксія, кобальтовий синій, лайм у поєднанні з базовими відтінками;
- багатофункціональність — моделі-трансформери, що адаптуються під різні погодні умови.

Загальна тенденція — усвідомлене споживання, орієнтація на якість, універсальність і довговічність.

Таким чином, отримані результати свідчать, що українські жінки переважно обирають якісний, комфортний і стильний верхній одяг середнього цінового сегменту. Для подальшої співпраці вітчизняним виробникам варто звернути увагу на поєднання якісних матеріалів з сучасними спортивними і молодіжними фасонами, а також підтримувати помірний ціновий діапазон 2000–5000 грн. Акцент на брендинг і онлайн-продажі допоможе краще відповідати очікуванням українських жінок. Найпопулярнішими є куртки та пальта у спортивному або молодіжному стилі з акцентом на екологічні матеріали. Основні покупки здійснюються онлайн, а ключовими факторами при виборі залишаються якість, ціна та зовнішній вигляд.

На підставі проведеного дослідження встановлено наступне:

- Зосередити асортимент на осінньо-зимових моделях у середньому ціновому сегменті.
- Використовувати екологічні та змішані матеріали, що відповідають сучасним трендам.

- Розвивати онлайн-продажі та візуальний маркетинг у соцмережах.
- Поєднувати функціональність і дизайн — пропонувати зручні, але стильні рішення.
- Урізноманітнити палітру — поряд із базовими кольорами пропонувати яскраві акценти.

2.8. Розробка рекомендацій для проєктування колекції жіночого верхнього одягу

Проєктування колекції жіночого верхнього одягу передбачає проходження кількох взаємопов'язаних етапів, що забезпечують узгодженість художнього задуму, функціональності, технологічності та відповідності актуальним модним тенденціям. Першочергово необхідно провести аналітичну роботу, спрямовану на вивчення цільової аудиторії, особливостей її стилю життя, кліматичних умов регіону та очікувань щодо рівня комфорту й функціональності виробів. Паралельно здійснюється аналіз модних тенденцій за даними трендбуків та сезонних подіумних колекцій, що дозволяє визначити актуальні силуети, матеріали, способи оздоблення та домінуючу стилістику майбутнього модельного ряду. Важливим є також дослідження конкурентного середовища, що дає можливість виявити вільні ринкові ніші та визначити оптимальний ціновий сегмент колекції.

На підставі отриманих аналітичних даних формується концепція колекції. Вона включає визначення загальної ідеї, стилістичного напрямку та емоційного настрою, які надалі візуалізуються у вигляді мудборду. На цьому етапі встановлюється типологія виробів: пальтова група, тренчі, куртки різних довжин, пуховики чи жилети [19]. Важливим складником концепції є формування кольорової палітри та добір матеріалів, які повинні відповідати сезонності, експлуатаційним вимогам і стилістичній єдності колекції [21]. Для зимових виробів перевага надається вовняним тканинам, драпу, кашеміру та

сучасним утеплювачам, для демісезонних — плащовим тканинам, твідові та комбінованим матеріалам.

Конструктивно-технологічний етап передбачає визначення основних силуетів, пропорцій і конструктивних особливостей виробів. У межах колекції доцільно обрати декілька провідних силуетних рішень, що забезпечують її стилістичну цілісність. Основна увага приділяється опрацюванню форм комірів, рукавів, кишень та типів застібок [19]. Поряд із конструктивними елементами важливо врахувати функціональні аспекти: захист від вітру та вологи, терморегуляцію, можливість трансформації окремих деталей, а також зручність користування виробом у повсякденних умовах.

Подальшим кроком є моделювання та створення ескізного ряду. Ескізи повинні відображати авторську ідею, зберігаючи стилістичну єдність щодо ритму ліній, матеріалів і кольорових рішень. Оптимальний модельний ряд для колекції складається з 8–12 виробів, що дозволяє продемонструвати різноманіття форм при збереженні загальної концепції. Після створення ескізів виконується технічне опрацювання моделей, де фіксуються всі конструктивні лінії, технологічні особливості та матеріали.

Розробка технічної документації передбачає створення технічних рисунків, опис матеріалів, визначення видів підкладок, утеплювачів, способів обробки та фурнітури [17]. На цьому ж етапі здійснюється розрахунок витрат матеріалів і орієнтовної собівартості виробів, що дозволяє оцінити економічну доцільність виробництва колекції.

Перед запуском у виробництво обов'язково проводиться тестування моделей. Воно включає примірки на різних типах фігур, перевірку якості посадки, оцінку зручності рухів та експлуатаційних властивостей матеріалів. Після внесення необхідних коригувань формується остаточна версія колекції.

Завершальним етапом є презентація колекції. Вона може містити мудборд, лукбук, каталог моделей, а також опис унікальних переваг та позиціонування бренду. Грамотно підготовлена презентація дозволяє

підкреслити ідею колекції, обґрунтувати вибір конструктивних і стилістичних рішень і сформулювати цілісне уявлення про авторський задум.

У процесі розроблення колекції жіночого верхнього одягу важливим є дотримання послідовності етапів проектування, що забезпечує цілісність художнього задуму [19], функціональність виробів та відповідність сучасним модним тенденціям. Проведений аналіз підкреслює необхідність комплексного підходу, у межах якого поєднуються творчі, технологічні та маркетингові компоненти.

По-перше, аналітичний етап виступає основою для формування концепції колекції. Дослідження цільової аудиторії, її потреб, умов експлуатації одягу та актуальних трендів дозволяє визначити стилістику майбутньої колекції, її структурні межі та комерційну перспективність. Важливою складовою є аналіз конкурентного середовища, який дає змогу окреслити ринкову нішу та оптимізувати позиціонування виробів.

По-друге, створення концепції колекції передбачає формування її художньо-образної системи. Саме на цьому етапі визначаються типи виробів, стилістичний напрям, кольорова гама й матеріали, що забезпечує цілісність і узгодженість всіх моделей. Раціональний вибір тканин та утеплювачів відповідно до сезонності сприяє досягненню функціональності та високих експлуатаційних характеристик.

По-третє, конструктивно-технологічний етап має ключове значення для формування силуетів, пропорцій і конструктивних рішень моделей. Вибір форм комірів, рукавів, кишень, застібок і функціональних елементів визначає як естетичні, так і практичні властивості виробів, забезпечуючи комфортність та адаптивність до різних умов носіння.

Наступний етап — створення ескізного ряду — надає можливість візуалізувати авторський задум і забезпечити стилістичну єдність колекції. Розроблення технічної документації та визначення матеріалів, витрат і

собівартості сприяє оптимізації виробничого процесу та підвищує економічну ефективність майбутньої продукції.

Не менш важливим є тестування моделей, що дозволяє виявити недоліки конструкції, оцінити якість посадки та зручність виробів. Внесення корективів на цьому етапі гарантує відповідність колекції високим стандартам якості та експлуатаційної надійності.

Завершальною фазою є презентація колекції, яка забезпечує її комунікацію з потенційними споживачами, формує уявлення про концептуальну цілісність та конкурентні переваги виробів. Ефективно оформлена презентація сприяє посиленню брендової ідентичності та успішному впровадженню колекції у ринок [17,18,19].

Таким чином, розроблення колекції жіночого верхнього одягу є багатоступеневим процесом, що потребує системного підходу, поєднання дизайнерського мислення, технічної грамотності та маркетингової стратегічності. Чітка послідовність дій та взаємодоповнюваність усіх етапів забезпечують створення конкурентоспроможної, функціональної та естетично цілісної колекції.

Розроблена структурно-логічна схема, яка чітко висвітлює основні рекомендації для проєктування колекції жіночого верхнього одягу на рис. 2.20.

Таким чином, проєктування колекції жіночого верхнього одягу є багаторівневим і комплексним процесом, що поєднує творчі, технічні та аналітичні складові. Успіх колекції залежить від чіткої послідовності етапів, які забезпечують її цілісність, функціональність та відповідність ринковим очікуванням.

Першим ключовим кроком виступає аналітичне дослідження — глибоке вивчення цільової аудиторії, її потреб, умов експлуатації одягу та модних тенденцій.

Рис. 2.20. Структурно-логічна схема "Основні рекомендації для проектування колекції жіночого верхнього одягу"

Саме цей етап формує основу для подальшого розроблення концепції, визначає стилістику колекції, типи виробів і їх комерційну актуальність. На його основі формується художньо-образний задум, добираються матеріали, кольорова гама та силуетні рішення, які надають колекції єдності та впізнаваності.

Конструктивно-технологічний етап забезпечує перехід від концепції до конкретних рішень: визначаються силуети, конструктивні елементи, форми деталей та функціональні властивості одягу [28]. Важливою частиною розроблення є створення ескізів і технічної документації, що дозволяє систематизувати модельний ряд, оптимізувати виробництво та оцінити економічну доцільність.

Тестування моделей перед запуском у виробництво гарантує якість посадки, зручність і відповідність експлуатаційним вимогам, а внесення коригувань забезпечує високий рівень довершеності. Завершальна презентація колекції виконує комунікаційну функцію — демонструє її ідею, стилістику та конкурентні переваги.

Отже, створення колекції жіночого верхнього одягу — це системно організований процес, у якому кожен етап впливає на кінцевий результат. Узгодженість творчих рішень, технічна точність і стратегічне бачення дозволяють сформувати конкурентоспроможну, функціональну та естетично цілісну колекцію, що відповідає потребам сучасного ринку.

2.9.Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу, розробка девізу колекції

Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу спрямоване на створення сучасних, стильних і практичних моделей, що відповідають ритму життя молоді. Колекція розроблена з урахуванням актуальних модних тенденцій, функціональності та потреб споживачок у комфорті під час

осіннього сезону. Девіз «Подих осені» визначає емоційний та художній напрям колекції, підкреслюючи легкість, природність і теплу атмосферу осені.

Концепція базується на образах осінньої природи — тихій зміні кольорів, легкому вітрі та м'якому падінні листя. Назва і девіз колекції передають відчуття спокійної гармонії, властивої цьому сезону. Моделі поєднують плавні лінії силуетів, м'які фактури та стримані природні відтінки. Особлива увага приділена створенню одягу, який забезпечує свободу рухів, теплоту і практичність у мінливу погоду. Девіз відображає основну ідею колекції — легкість, невимушеність, природну красу та внутрішній спокій. Він символізує м'який перехід між теплом і прохолодою та створення комфортного стилю для кожного осіннього дня.

Кольорова палітра вибудована на природних тонах, характерних для осіннього пейзажу:

- теплі відтінки карамелі, теракоти та охри;
- м'які бежеві та молочні тони;
- глибокі оливкові, хвойні та графітові кольори;
- акцентні мідні та золотисті відтінки.

Ця гама створює відчуття тепла та дозволяє поєднувати моделі між собою, формуючи стильні образи.

Для колекції обрано матеріали, що забезпечують комфорт, захист від погоди та довговічність виробів:

- шерсть, кашемір, твід — для теплих пальт;
  - хутряні вставки — для створення об'ємності та виразної фактури.
- Поєднання матеріалів підсилює природний характер колекції та додає модним образам глибини.

Колекція містить різні види верхнього одягу, що відповідають уподобанням молоді та сучасним тенденціям:

- пальта прямого, напівприлягаючого та oversize силуетів;
- пальта з цільнокроєними елементами;

- короткі моделі;

Силуети спрямовані на забезпечення свободи рухів та створення oversize силуетів — ключової ознаки осіннього стилю.

Моделі колекції вирізняються зручністю та продуманістю деталей:

- місткі кишені та регульовані манжети;
- пасок для адаптації силуету;
- комфортні коміри;
- застосування теплих тканин;
- мінімалістичний, проте актуальний дизайн.

Завдяки цьому одяг стає універсальним вибором для активної молоді.

Колекція орієнтована на дівчат віком 18–28 років, які ведуть динамічний спосіб життя та цінують поєднання стилю й комфорту. Вони обирають одяг, що підкреслює природність, гармонійність та індивідуальність, і прагнуть виглядати сучасно навіть у прохолодну погоду.

Колекція «Подих осені» — це гармонійне поєднання природної естетики, функціональності та молодіжного стилю. Вона створена для тих, хто хоче відчувати комфорт і виглядати стильно у кожен момент осіннього сезону. Девіз колекції підкреслює її головну ідею — легкий, теплий і невимушений стиль, який передає атмосферу осіннього дихання.

2.9.1. Вибір творчого джерела та дослідження принципів трансформації від ідеї до втілення у розробці молодіжної колекції верхнього одягу

Творчим джерелом молодіжної колекції пальто являється теплий подих осені. Приваблює осіння пора. Безліч асоціацій, які виникають з осінню, дають змогу розробляти дуже різні та абсолютно неповторні колекції від маскарадних до елегантних ділових (рис.2.21.)

Рис. 2.21. Осінній ліс.Каштанова алея.

Концепція молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

«Осінній ліс. Каштанова алея»

Девіз: «Подих осені»

Концепція колекції ґрунтується на образній інтерпретації природних мотивів осіннього лісу, зокрема на естетиці каштанових алей, що втілюють атмосферу спокою, теплоти та ніжного в'янення природи. Девіз «*Подих осені*» визначає емоційно-чуттєвий тон колекції, спрямований на передачу м'якого природного руху повітря, легкого шелесту листя та плавного переходу кольорів, властивих осінньому пейзажу. Мета колекції — створити гармонійний синтез природної естетики та сучасного молодіжного стилю з акцентом на комфорт, багатофункційність та індивідуальність.

Основою ідейного задуму є спостереження за фактурами, кольорами та ритмами осіннього лісу. Каштанова алея виступає символом стабільності,

глибини й шляхетності; її текстури відображаються у виборі матеріалів: теплого драпу, фактурного твіду, матової екошкіри та плащових тканин із легким перламутровим відблиском, що імітує росу на листі. Фактурні поєднання підкреслюють природний характер колекції — контрасти гладких поверхонь і грубих волокон нагадують чергування міцних стовбурів дерев та м'якого покриву осіннього листя.

Колірна палітра базується на природних відтінках осіннього лісу: глибокий каштановий, теракотовий, карамельний, шоколадний, бурштиновий, попелясто-бежевий, відтінки зеленого моху та приглушеного хвоїного. Акцентами виступають насичений жовтогарячий та рубіново-червоний, що асоціюються з осіннім листопадом. Колірні комбінації спрямовані на створення ефекту м'якої гармонії та природної пластичності.

Силуетне рішення колекції поєднує функціональність і модну актуальність. Молодіжна аудиторія віддає перевагу практичним і водночас виразним формам, тому в колекції представлені оверсайз-пальта, укорочені куртки, пальта-кокони, тренчі зі спущеною лінією плеча, утеплені парки та трансформери. Усі моделі передбачають можливість адаптації до змін погоди: регульовані капюшони, знімні підклади, багатофункційні кишені, елементи-трансформери. Пластичність ліній та м'якість силуетів символічно відтворюють рух осіннього листя, яке плавно опускається на землю.

Декоративне оздоблення виконує роль стилістичного підсилювача концепції. У колекції використовуються декоративні строчки, які імітують жилкування листя; аплікації та нашивки з природними мотивами; хутрянні вставки кольорів кори та моху; контрастні канти й стьобані фактури, що нагадують рельєф деревної кори. В окремих моделях застосовуються напівпрозорі вставки та цифровий принт, які створюють ефект легкого туману осіннього ранку.

Функціональні характеристики виробів орієнтовані на потреби молоді: зручність пересування, захист від вітру та вологи, тепловий комфорт і

можливість трансформації. Вироби доповнюються технологічною фурнітурою в природній кольоровій гамі — матовими кнопками, блискавками «під бронзу», металевими пряжками та декоративними елементами з еко-матеріалів.

Емоційний настрій колекції відтворює атмосферу осінньої спокійної мелодійності. Вона адресована молодим жінкам, які цінують природність, простоту, функціональність та відображення внутрішнього стану через одяг. Колекція має на меті створити гармонійний зв'язок між людиною та природою, підкреслити глибину, м'якість і теплу енергію осіннього сезону.

Таким чином, колекція «Осінній ліс. Каштанова алея» з девізом «Подих осені» є візуальним і емоційним втіленням природної гармонії, адаптованої до потреб сучасної молоді. Вона поєднує екологічно орієнтований підхід, актуальні дизайнерські тенденції та практичні переваги, створюючи цілісний художній образ, що виражає естетику осені у всій її багатогранності.

В якості базової основи конструювання вибрано модель з цільнокроєним рукавом. Цей крій дозволяє отримати більш м'яку форму, яка найкраще втілює реалізацію ідеї колекції.

Підсумком роботи стала розробка ескізного проекту молодіжної колекції верхнього жіночого одягу під девізом "Подих осені", де були враховані сучасні тенденції моди, а також побажання майбутніх споживачів колекції (рис.2.22)

Рис. 2.22. Молодіжна колекція жіночого верхнього одягу "Подих осені"

Рис. 2.22. Молодіжне жіноче пальто

2.9.2. Обґрунтування вибору методу конструювання

Якість конструкції одягу значною мірою визначає успішність реалізації дизайнерського задуму. Тому вибір методики конструювання є одним із найважливіших етапів проектування виробу[1]. Під час вибору методу слід враховувати такі критерії:

- простота використання;
- можливість урахування сучасної типології населення;
- оновлення форм базових конструкцій та величин прибавок відповідно до модних тенденцій;
- урахування властивостей нових матеріалів;
- сумісність методики з сучасними системами автоматизованого проектування швейних виробів (САПР).

У даній роботі обрано єдину методику конструювання одягу (ЄМКО), розроблену Центральним науково-дослідним інститутом швейної промисловості (ЦНДІШП).

Методика ЦНДІШП базується на побудові креслень шляхом геометричних розгорток згладженого контуру типової фігури людини з урахуванням прибавок на вільне облягання та декоративне оформлення.

Основні переваги методики ЄМКО ЦНДІШП полягають у наступному:

- під час розрахунків і побудови креслень використовується максимальна кількість стандартизованих розмірних ознак, отриманих у результаті антропометричних вимірювань;
- розрахунки базуються на достовірних взаємозв'язках між параметрами тіла людини та окремими ділянками креслення, які уточнюються за табличними даними стандартних фігур;
- система прибавок є незалежною від напрямів моди;
- методика передбачає попередній розрахунок основних елементів креслення та забезпечує взаємозв'язок пройми з окатом рукава;

- під час побудови враховуються фізико-механічні властивості матеріалів;
- розраховується баланс виробу, що гарантує правильну посадку на фігурі;
- застосовуються єдині схеми побудови для фігур різних типів статури[28].

Крім того, методика ЦНДІШП містить систему прибавок на товщину пакета матеріалів у конструктивних точках плечової зони виробу, що підвищує точність посадки та ергономічність моделі.

Таким чином, ЦНДІШП є раціональною, науково обґрунтованою та практично реалізованою методикою для побудови креслення. У процесі конструювання жіночого пальта на її основі було внесено певні уточнення до розрахункових формул та графічної побудови конструкції, так як виріб з цільнокроєними рукавами. Для реалізації розрахунків і побудов використовувалася програма Accumark Technology, що забезпечило високу точність і ефективність проектування.

2.9.3. Розрахунок побудова конструкції виробу

Таблиця 2.6

Вимірювання для побудови жіночого пальто з суцільнокроєним рукавами та бочком

№ з/п	Умовне позначення	Назва розмірних ознак	Величина, см
1	2	3	4
1	Сш	Напівобхват шиї	17,3
2	Сг1	Напівобхват грудей перший	42,7
3	Сг2	Напівобхват грудей другий	46,2
4	Сг3	Напівобхват грудей третій	44,0
5	Ст	Напівобхват талії	35,0

Продовження табл 2.5

1	2	3	4
6	Сб	Напівобхват стегон	47
7	Шг1	Ширина грудей перша	16,2
8	Дтс2	Довжина спинки до талії друга	42,0
9	Шс	Ширина спинки	17,3
10	Впкс	Висота скосу плеча спинки	42,6
11	Впр.з.	Висота пройми ззаду	20,6
12	Дв	Довжина виробу	72,0
14	Дтп2	Довжина переду до лінії талії друга	42,3
15	Вг2	Висота грудей	25,0
16	Шп	Ширина плечового ската	12,8
17	Оп	Охват плеча	27,0
18	Др	Довжина руки	59,0
19	Шр.вн	Ширина рукава внизу	24,0

Таблиця 2.7

Прибавки для побудови жіночого пальто з суцільнокроєними рукавами

№ з/п	Умовне позначення	Назва прибавки	Значення, см
1	Пг	Прибавка по лінії грудей	16,0
2	Пб	Прибавка по лінії стегон	12,0
4	Пв.пр.	Прибавка до висоти пройми	6,5
5	Пдтп	Прибавка до довжини талії спереду	2,0
6	Пдтс	Прибавка до довжини талії по спинці	1,5

Таблиця 2.8

Розрахунок креслення побудови жіночого пальта з суцільнокроєними рукавами

№	Назва конструктивної ділянки або точки	Умовне позначення на кресленні	Розрахункова формула, приклад розрахунку, см
1	2	3	4
Попередній розрахунок ширини конструкції			
1.	Ширина спинки конструкції	Шс.к.(ГГ1)	$Шс+0,2Пг = 21$
2.	Ширина пройми конструкції	Шпр.к.(Г1Г4)Г	$Сг1/3-7,3+0,7Пг=15,6$
3.	Ширина переду конструкції	Шп.к.(Г4Г3)	$Шг1+(Сг2-Сг1)+0,1Пг= 23,4$
Побудова креслення спинки			
4.	Рівень лінії грудей	Г	$АоГ=Впр.з+3,5+0,5 = 28,6$
5.	Рівень лінії талії	Т	$АоТ=Дт.с1+1,0 = 43,2$
6.	Рівень лінії стегон	Б	$ТБ = 19,0$
7.	Ширина горловини спинки	А2	$АоА2=Сш/3+1,5 = 8,4$
8.	Глибина горловини спинки	А1	$АоА=АоА2/3+0,3 = 3,4$
9.	Рівень лінії низу		$АН=Дв+1,0 = 73,0$
10.	Відхилення середнього зрізу по лінії талії		$ТТ1 = 1,5$
11.	Лінія середнього зрізу спинки		Сполучити т.А з т.Т1 і продовжити до лінії низу і поставити т.з, Б1, Н1
12.	Допоміжна точка	Г1	$зГ1=Шс.к = 18,9$
13.	Допоміжна точка	Г2	$Г1Г2=Шпр.к./2 = 6,8$
14.	Допоміжна точка	Б2	$Б1Б2+гГ2+1,0 = 29,0$
15.	Допоміжна точка	Т2	Сполучити Г2 і Б2
16.	Допоміжна точка	А2'	$А2А2' = 1,0$
17.	Допоміжна точка	П	Будується засічками дуги $Т1П=Вп.к.+1,0 = 43,1$ і дуги $А2П+Шп = 13,0$
18.	Допоміжна точка	П1	$А2П1=Шп+2+0,5(на спрасування) = 18,0$
19.	Допоміжна точка	П2	П1П2 на перпендикулярі вгору = 1,5
20.	Допоміжна точка	П20	$П2П20 = 2,5$

Продовження табл 2.8

1	2	3	4
21.	Вершина горловини спинки	A2'	На перетині горизонталі з П20 і нахилу плеча через т П2
22.	Оформлення лінії горловини		З'єднуємо лекальною кривою А, А2'
23.	Допоміжна точка	O	$A2O = Ш_{п} + Д_{р} = 71,0$
24.	Допоміжна точка	O1	$OO1 + C_{г2/2-2,0} = 22,1$
25.	Допоміжна точка	P	$П2P = Д_{р} + 1,0 = 59,0$
26.			O1 збігається з точкою P
27.	Ширина рукава, суцільновик- роєного зі спинкою	P1	$PP1 = Ш_{р.вн} + 1,0$ (по перпендикуляру до П2P) = 16,0
28.	Допоміжна точка	P2	P1P2 (по перпендикуляру до PP1) = 1,5
29.	Допоміжна точка	T20	T2T20 (по бісектрисі) = 7,0
30.	Допоміжна точка	1	1/3 T20 P2
31.	Допоміжна точка	2	Вгору по перпендикуляру 2,0...3,0
32.	Допоміжна точка	H2'	$H2H2' = 1,5$
33.	Лінія бічного зрізу		Лекальна крива через точки H2' T20 2 P2
34.	Лінія низу		Лекальна крива через точки H1
35.	Оформлення низу рукава		З'єднуємо P, P2
37.	Оформлення нижній зріз рукава і боковий зріз спинки		З'єднуємо P2, 2, T20, H2'
Побудова креслення пілочки			
38.	Допоміжна точка	G2'	$G2G2' = 12,0$
39.	Допоміжна точка	G4	$G2'G4 = Ш_{пр}/2 = 7,9$
40.	Ширина переду	G4G3	$G4G3 = Ш_{п.к.} = 22,0$
41.	Ширина креслення	ГГ3	Перевірити ширину креслення $C_{г3} + П_{г} = ГГ2 + Г3Г2' = 60$
42.	Рівень вершини горловини переду	A3	$T3A3 = Д_{т.п1} + 1,7 = 44,7$
43.	Допоміжна точка	A31	$A3A31 = 0,3$
44.	Ширина горловини	A4	$A31A4 = A0A2 = 7,4$
45.	Допоміжна точка	A5	$A4A5 = A31A4 + 0,3$
46.	Допоміжна точка	Го	$G4Го = G4G3/2$
47.	Допоміжна точка	Ц	$A4Ц = B_{г2} = 26,0$

Продовження табл 2.8

1	2	3	4
48.	Допоміжна точка	A8	$A4A8=A2'n=4,0$
49.	Допоміжна точка	O2	$A4O2=Шп+Др=71,8$
50.	Допоміжна точка	A10	$A9A10=A4A8=4,0$
51.	Допоміжна точка	P3	$A10P3=Шп+Др-A4A8$
52.	Допоміжна точка	P4	$P3P4=Шр.вн-1,0$ по перпендикуляру до вниз $A10P3=14,0$
53.	Допоміжна точка	P5	$P4P5=1,5$
54.	Ширина пілочки на рівні стегон	B4	$B3B4=C6+П6-B1B2=29,5$
55.	З'єднуємо Г2' з B4		утворюються Т.Б4, Т4 і Н4
56.	Допоміжна точка	T40	$T4T40$ (по бісектрисі) = 6,0
57.	Допоміжна точка	3	$1/3 T40 P5$
58.	Допоміжна точка	4	Вгору по перпендикуляру 3,0
59.	Допоміжна точка на лінії низу		$H4 H4'=1,5$
60.	Лінія бічного зрізу		Лекальна крива через Н4' Б4 $T40 4 P5$
61.	Нижня точка середини пілочки	H5	$H3H5=1,0$
62.	Величина заходу	$H5', Г3'$	Вправо від H5 Г3' 4,0 Пзаст. = 3/4Д гудзика
63.	Лінія низу пілочки		Лекальна крива через Н4' H5 H5'
64.	Лінія краю борту		Від H3' вгору
65.	Відхилення лінії краю борту від лінії горловини вгору	A6'	$A6A6'$ = припуск на застібку (4см)- $A3A31$
66.	Лінія горловини		Лекальна крива через A6' A6 A4
Побудова креслення коміру-стійки			
67.	Лінія підняття стійки		$OO3=3,5$ вгору
68.	Ширина коміру по центру		$O3A=8$
69.	Довжина лінії коміру	$OO1=AA1$	$A0A2+A31A6$
70.	Ширина відльоту стійки		$O1A2=9,5$
71.	Відхил відльоту вліво		$A2A21=0,5$
72.	Довжина горловини спинки		$O2O3=AA2$ (з креслення спинки)
73.	Довжина горловини пілочки		$O2O1=A31A6$ (з креслення
74.	Рівний верхній проміжок	AA3	8,2
75.	Оформлюємо лінії коміру		Лекальні криві через A A3 A21, O1

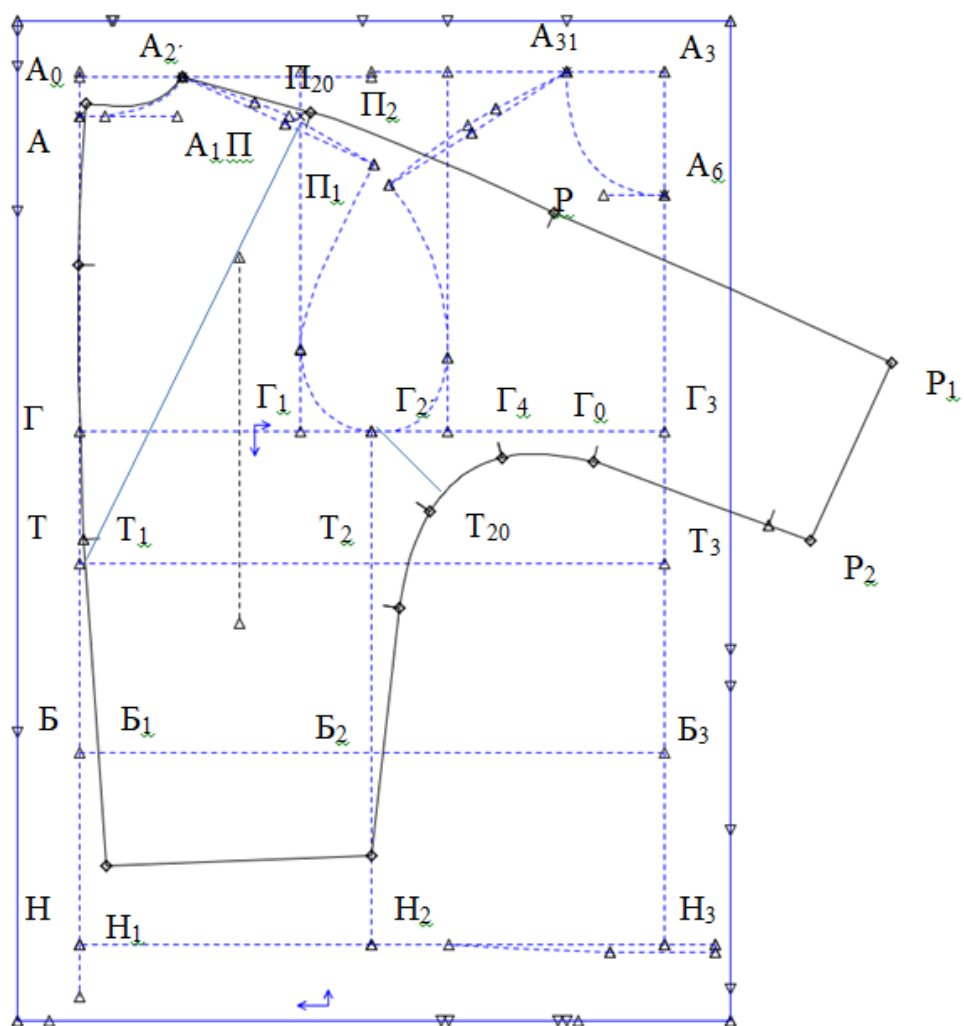

Рис. 2.23. Побудова креслення спинки сукні з ціљнокроєним рукавом

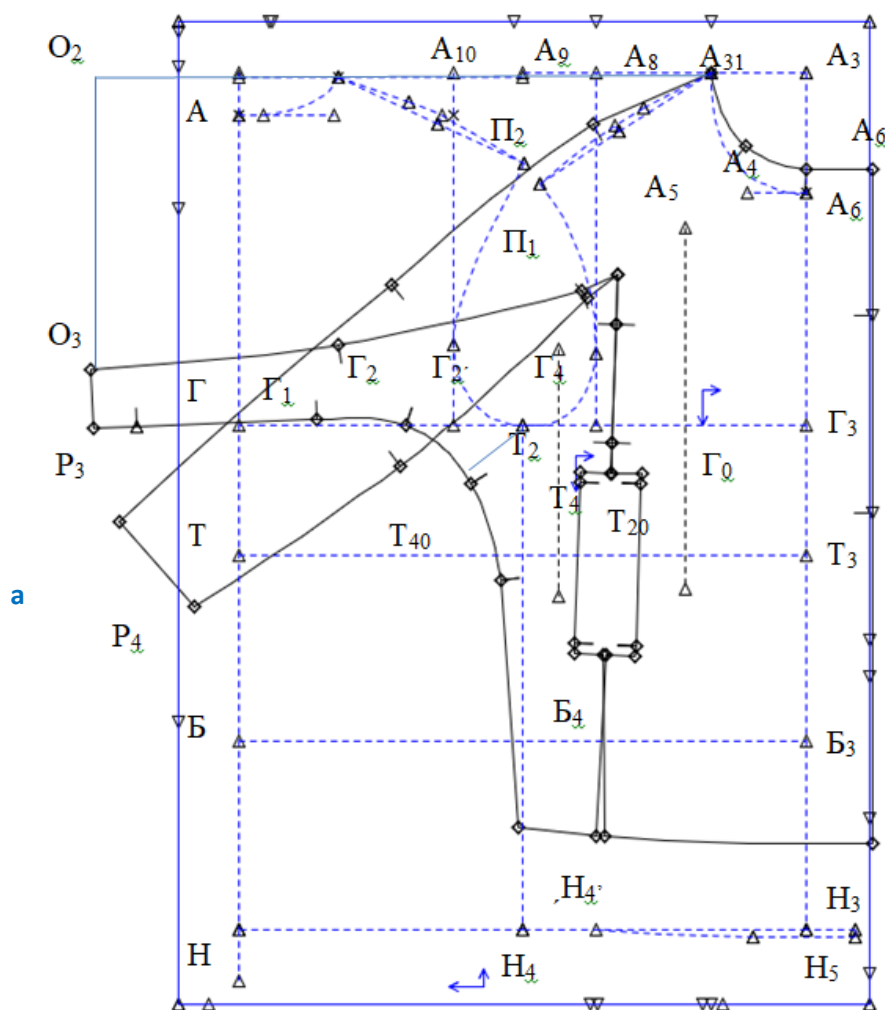

Рис. 2.24. Побудова креслення пілочки пальто з ціљнокроєним рукавом

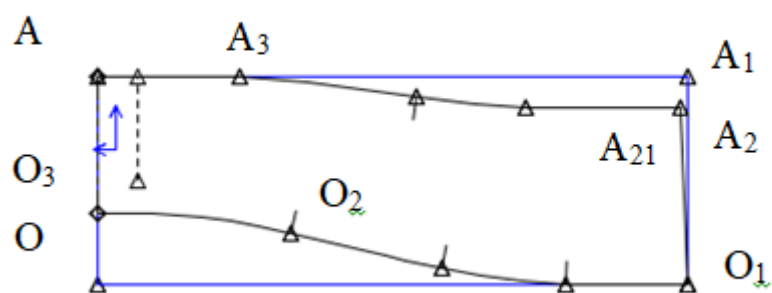

Рис. 2.25. Побудова креслення коміру

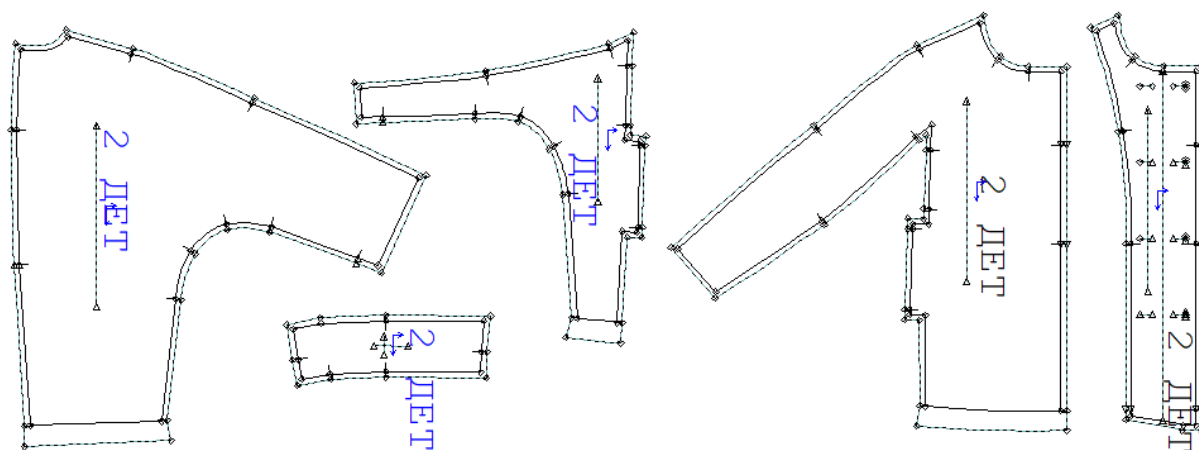

Рис. 2.26. Кількість верхніх деталей виробу

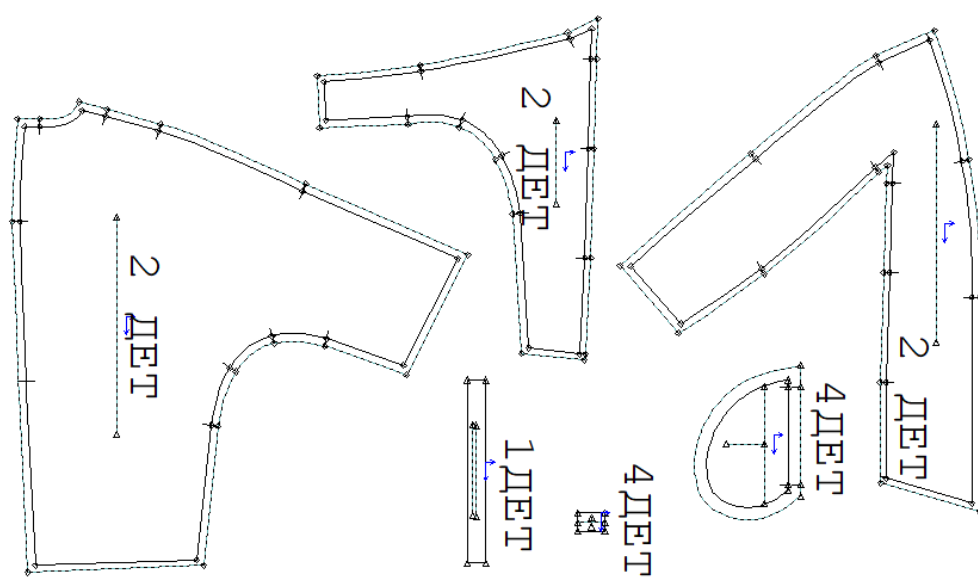

Рис. 2.27. Кількість деталей підкладки виробу

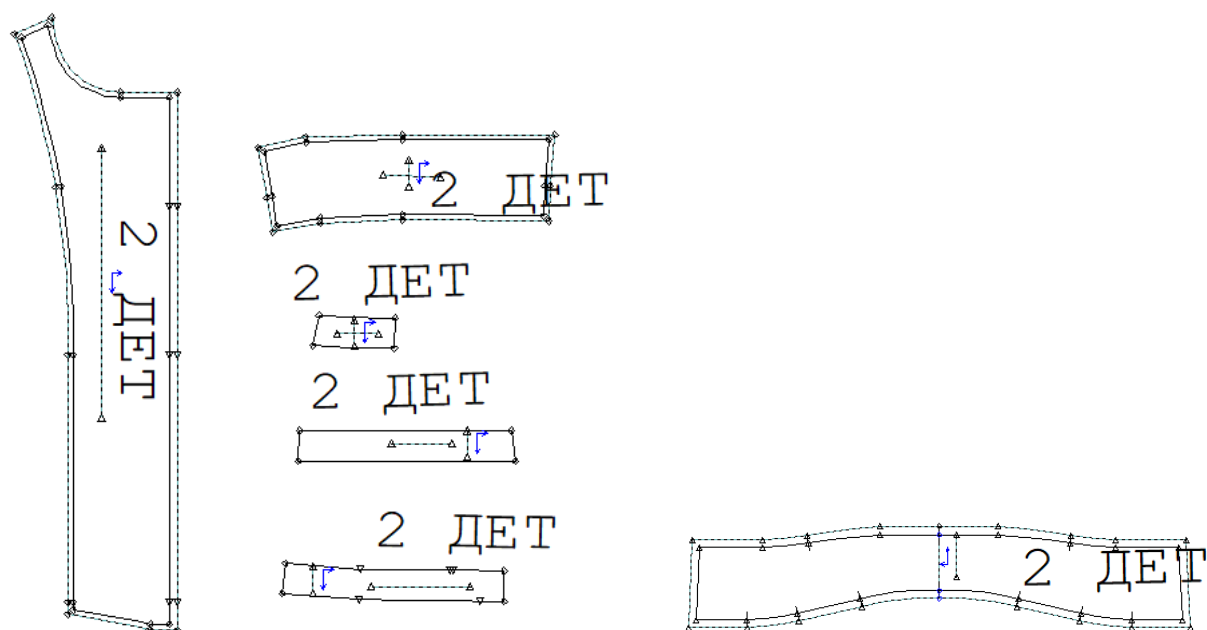

Рис. 2.28. Кількість клейових деталей виробу

РОЗДІЛ 3.

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ-ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ ДЛЯ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасна швейна промисловість активно розвивається під впливом глобальних тенденцій моди, технологічного прогресу та змін у культурних і соціальних цінностях. Молодіжна мода, як одна з найдинамічніших сфер дизайну одягу, потребує від фахівців високого рівня професійної підготовки, креативності та глибоких знань у сфері матеріалознавства, моделювання та маркетингу. Особливо це стосується дизайнерів-виконавців, які створюють колекції жіночого верхнього одягу — одного з найскладніших сегментів у швейній галузі.

Дизайнер-виконавець є ключовою фігурою у процесі створення колекції, адже саме він поєднує творчі, технічні та технологічні аспекти проєктування. Його діяльність охоплює аналіз модних тенденцій і споживчого попиту, розроблення концепції колекції, створення ескізів моделей, підбір матеріалів та фурнітури, підготовку технічної документації для виробництва, а також тісну співпрацю з технологами, конструкторами й маркетологами. Від рівня професійної компетентності дизайнера безпосередньо залежать конкурентоспроможність продукції, її естетичні та функціональні характеристики [29].

Підготовка сучасного дизайнера-виконавця повинна бути комплексною, міждисциплінарною та орієнтованою на потреби ринку. Майбутній фахівець має володіти глибокими теоретичними знаннями з композиції, кольорознавства, формоутворення, історії костюма та моди, розуміти тенденції молодіжного стилю, знати психологію споживача, основи маркетингу та технологію виготовлення верхнього одягу. Окрім теоретичної бази, дизайнер повинен мати

розвинені практичні навички, зокрема вміти створювати ескізи, користуватися сучасними програмами цифрового моделювання (такими як Adobe Illustrator, CLO 3D, CorelDRAW), розробляти конструкції та лекала, виготовляти експериментальні зразки і добре орієнтуватися у технологічних процесах швейного виробництва [27].

Важливе місце у професійній діяльності займають креативні компетенції. Дизайнер має здатність до створення оригінальних та інноваційних рішень, уміє експериментувати з матеріалами, розуміє екологічні аспекти та принципи сталого дизайну, а також може сформувати індивідуальний стиль колекції, який відповідає сучасним естетичним вимогам.

Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу потребує особливого підходу, адже ця категорія споживачів прагне до новизни, самовираження й комфорту. Молодіжний верхній одяг зазвичай відзначається експериментальністю форм, яскравістю кольорових рішень та функціональністю. Під час розроблення колекції дизайнер має враховувати актуальні тренди, такі як оверсайз, багатошаровість, спортивний шик чи мінімалізм, зважати на сезонність, кліматичні умови, ергономічні та виробничі вимоги, а також використовувати сучасні матеріали — мембранні, водовідштовхувальні або утеплені тканини [8].

Підготовка дизайнерів повинна бути тісно пов'язана з потребами швейної галузі, яка потребує фахівців, здатних оперативно реагувати на ринкові зміни, створювати конкурентоспроможний продукт і впроваджувати інноваційні рішення у виробництво[28]. Тому важливо, щоб навчальні програми передбачали практичну підготовку студентів на базі підприємств, сприяли співпраці між освітніми закладами та виробничими компаніями, а також включали проєктно-орієнтоване навчання, під час якого майбутні дизайнери створюють реальні колекції для демонстрацій, показів і конкурсів. Вимоги до професійної діяльності та підготовки дизайнерів-виконавців одягу представлено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

**Вимоги до професійної діяльності та підготовки дизайнерів-виконавців
молодіжного жіночого верхнього одягу**

№	Напрямок діяльності / підготовки	Зміст умінь і компетенцій
1	Проектування процесів виробництва одягу	На основі технічного завдання (ТЗ) обирати оптимальні методи, обладнання та режими обробки для операцій з'єднання деталей виробів; Розробляти технології ниткового, клейового, зварювального з'єднання деталей залежно від матеріалів і виду виробу; Вибирати засоби, методи та прилади для обробки деталей за зразком моделі; Складати техніко-економічне обґрунтування вибраних методів і технологічних рішень.
2	Організація управління процесом виробництва та	Укомплектовувати робоче місце необхідним обладнанням, оснащенням та технічною документацією; Коригувати технологічний процес у разі порушень ритму роботи; Розробляти й удосконалювати технологічні процеси виготовлення продукції легкої промисловості.
3	Рішення технічних технологічних завдань і	Розробляти технічні завдання на проектування пристроїв, оснащення, інструментів; Визначати необхідне обладнання залежно від складу, структури та виду виробу; Розробляти технологічні процеси швейного виробництва з урахуванням сучасних вимог і матеріалів.
4	Теоретичні знання	Основи композиції, кольорознавства, формоутворення; Історія костюма і моди; Тенденції молодіжного стилю; Психологія споживача та маркетинг; Технологія виготовлення верхнього одягу.
5	Практичні навички	Художнє ескізування та цифрове моделювання (Adobe Illustrator, CLO 3D, CorelDRAW); Розроблення конструкцій і лекал; Виготовлення експериментальних зразків; Володіння технологічними процесами швейного виробництва.

№	Напрямок діяльності / підготовки	Зміст умінь і компетенцій
6	Креативні компетенції	Створення оригінальних дизайнерських рішень; Інноваційний підхід до вибору матеріалів і технологій; Орієнтація на принципи сталого дизайну; Формування власного стилю колекції.
7	Особливості проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу	Урахування актуальних трендів (оверсайз, мінімалізм, спортивний шик тощо); Врахування сезонності, кліматичних умов, ергономіки; Орієнтація на серійне виробництво та комфорт споживача; Використання сучасних тканин (мембранні, водовідштовхувальні, утеплені).
8	Взаємозв'язок підготовки з потребами швейної галузі	Співпраця навчальних закладів з виробничими підприємствами; Стажування студентів на базі швейних підприємств; Проектно-орієнтоване навчання (створення реальних колекцій для показів і конкурсів); Формування готовності швидко адаптуватися до змін ринку.

Таким чином, професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу має бути спрямована на формування гармонійного поєднання творчих, технічних і маркетингових компетенцій. Лише фахівці, які розуміють сучасні тенденції, володіють інноваційними технологіями та мають художній смак, здатні створювати конкурентоспроможні колекції, що задовольняють потреби сучасної молоді та сприяють розвитку швейної галузі України.

Таблиця 3.2

Вимоги до діяльності дизайнерів виконавців

Напрямок діяльності /підготовки	Зміст умінь і компетенцій
1	2
1. Проектування процесів виробництва одягу	На основі технічного завдання (ТЗ) обирати оптимальні методи, обладнання та режими обробки для операцій з'єднання деталей виробів;
	Розробляти технології ниткового, клейового, зварювального з'єднання деталей залежно від матеріалів і виду виробу;
	Вибирати засоби, методи та прилади для обробки деталей за зразком моделі;
	Складати техніко-економічне обґрунтування вибраних методів і технологічних рішень.
2. Організація та управління процесом виробництва	Укомплектовувати робоче місце необхідним обладнанням, оснащенням та технічною документацією;
	Коригувати технологічний процес у разі порушень ритму роботи;
	Розробляти й удосконалювати технологічні процеси виготовлення продукції легкої промисловості.
3.Рішення технічних і технологічних завдань	Розробляти технічні завдання на проектування пристроїв, оснащення, інструментів;
	Визначати необхідне обладнання залежно від складу, структури та виду виробу;
	Розробляти технологічні процеси швейного виробництва з урахуванням сучасних вимог і матеріалів.
4. Теоретичні знання	Основи композиції, кольорознавства, формоутворення;
	Історія костюма і моди;
	Тенденції молодіжного стилю;
	Психологія споживача та маркетинг;
	Технологія виготовлення верхнього одягу.

Напрямок діяльності / підготовки	Зміст умінь і компетенцій
5. Практичні навички	Художнє ескізування та цифрове моделювання (Adobe Illustrator, CLO 3D, CorelDRAW);
	Розроблення конструкцій і лекал;
	Виготовлення експериментальних зразків;
	Володіння технологічними процесами швейного виробництва.
6. Креативні компетенції	Створення оригінальних дизайнерських рішень;
	Інноваційний підхід до вибору матеріалів і технологій;
	Орієнтація на принципи сталого дизайну;
	Формування власного стилю колекції.
7. Особливості проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу	Урахування актуальних трендів (оверсайз, мінімалізм, спортивний шик тощо);
	Врахування сезонності, кліматичних умов, ергономіки;
	Орієнтація на серійне виробництво та комфорт споживача;
	Використання сучасних тканин (мембранні, водовідштовхувальні, утеплені).
8. Взаємозв'язок підготовки з потребами швейної галузі	Співпраця навчальних закладів з виробничими підприємствами;
	Стажування студентів на базі швейних підприємств;
	Проектно-орієнтоване навчання (створення реальних колекцій для показів і конкурсів);
	Формування готовності швидко адаптуватися до змін ринку.

РОЗДІЛ 4

МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ- ВИКОНАВЦІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ

4.1.Розробка методичних вказівок до проведення практичної роботи на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу» для студентів спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)»

Практичні заняття є невід’ємною складовою сучасної професійної освіти, оскільки вони забезпечують органічний зв’язок теоретичних знань із реальними умовами майбутньої професійної діяльності. Практичні роботи – це форма занять, на яких виробляються навички застосування одержаних знань для вирішення практичних задач. У сфері дизайну одягу практична підготовка має особливе значення: студенти повинні не лише опановувати технічні методи та прийоми конструювання, а й розвивати творче мислення, здатність до проектування, моделювання та візуалізації виробів. Сучасні тенденції розвитку легкої промисловості, швидка зміна модних напрямів і потреба ринку у креативних, технологічно грамотних фахівцях вимагають удосконалення методик практичного навчання. Навчальні заклади активно запроваджують практичні заняття з пошиття, конструювання і проектування одягу, використовуючи сучасні технології, лабораторії та творчі майстерні для студентів усіх рівнів освіти [2,3]. Практичні заняття з моделювання та проектування одягу в українських навчальних закладах запроваджуються викладачами та кафедрами провідних ЗВО в рамках освітніх програм і грантових проєктів, таких як FashionTEX [27].

Новітні проєкти доповнюють практичні заняття в профільних закладах, забезпечуючи перехід до цифрових технологій і підготовку кадрів для легкої промисловості. Міжнародний проєкт 3D4U – 3D Concepts for Fashion Education in Ukraine, профінансований програмою ERASMUS+ (№ 101128856, тривалість: 1 листопада 2023 – 31 жовтня 2026), модернізує fashion-освіту в Україні через впровадження 3D-моделювання та цифрових технологій. Координатор – International Hellenic University (Греція); українські партнери: Київський національний університет технологій та дизайну (КНУТД), Хмельницький національний університет (ХННУ), Луцький національний технічний університет (ЛНТУ), Fashion Globus Ukraine. Проєкт створює 3D Concept-центри (hubs) у Києві, Луцьку та Хмельницькому з обладнанням для 3D-сканування, прототипування (CLO 3D, Browzwear, iCad 3D+), тренує 15 викладачів в ЄС, модернізує 6 курсів, навчає 100 студентів та 50 професіоналів, реалізує пілотні проєкти[39].

Практична робота з теми «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» спрямована на формування в студентів комплексних професійних умінь: аналізу модних тенденцій, підбору стилістичних рішень, побудови базових форм конструкцій та їх модельного перетворення. Розробка методичних вказівок до цієї роботи є необхідною умовою для систематизації навчального процесу, забезпечення послідовності виконання завдань і підвищення якості підготовки майбутніх дизайнерів.

Методичні вказівки мають містити чітко сформульовану мету заняття, очікувані результати навчання, алгоритм виконання роботи, вимоги до оформлення та критерії оцінювання. Особлива увага приділяється аналітичному етапу — дослідженню молодіжного сегмента моди, визначенню цільової аудиторії та модних тенденцій. Далі студенти виконують ескізування моделей, добирають матеріали, створюють технічні рисунки та будують базові конструкції з наступним модельним перетворенням.

Так як, тема «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» досить велика, тому можна використовувати багато видів практичних занять» для здобувачів освіти спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)»:

- Аналіз модних тенденцій у молодіжному верхньому одязі;
- Дослідження споживацьких уподобань молодіжної аудиторії;
- Розробка концепції молодіжної колекції;
- Ескізне проектування моделей колекції;
- Вибір матеріалів та фурнітури;
- Розроблення технічних малюнків моделей;
- Конструювання базових та модельних форм;
- Макетування моделей колекції;
- Відпрацювання технології виготовлення зразків;
- Оформлення колекції для презентації.

Практичні заняття є важливою складовою освітнього процесу, оскільки забезпечують застосування теоретичних знань у практичній діяльності та сприяють формуванню професійних компетентностей студентів [1]. У сучасній педагогіці існує кілька підходів до класифікації практичних занять, які дозволяють оптимально організувати навчальну діяльність залежно від мети й змісту дисципліни.

За дидактичною метою практичні заняття поділяються на тренувальні, пошуково-творчі та діагностичні. Тренувальні заняття спрямовані на відпрацювання базових умінь і навичок, необхідних для оволодіння професією. Пошуково-творчі заняття передбачають розв'язання нестандартних завдань, розвиток креативності, самостійного мислення та уміння проектувати нові рішення. Діагностичні заняття дозволяють оцінити рівень сформованості навичок і визначити ступінь готовності студентів до виконання складних професійних дій [2,3].

За видом навчальної діяльності практичні заняття можуть бути графічними, розрахунковими, технологічними або аналітичними. Графічні

роботи передбачають виконання ескізів, технічних рисунків і креслень; розрахункові включають виконання математичних і технологічних розрахунків; технологічні спрямовані на опанування прийомів обробки та виготовлення виробів; аналітичні пов'язані з аналізом інформації, модних тенденцій та особливостей конструктивних рішень.

За способом організації діяльності студентів виокремлюють індивідуальні, групові та фронтальні заняття. Індивідуальні забезпечують самостійну роботу і відповідальність кожного студента, групові сприяють розвитку комунікативних навичок і командної взаємодії, а фронтальні передбачають одночасне виконання завдання всіма студентами під керівництвом викладача [11].

За ступенем творчої складності практичні заняття поділяють на репродуктивні, реконструктивно-варіативні та творчі. Репродуктивні спрямовані на виконання дій за зразком; реконструктивно-варіативні містять елементи перетворення базового прикладу; творчі орієнтовані на створення оригінальних і новаторських рішень, зокрема розробку колекцій одягу. Характеристика та класифікація видів практичних занять (табл. 4.1).

Таблиця 4.1.

Класифікація та характеристика різновидів практичних занять

№ п/п	Критерій класифікації	Різновид практичних занять	Характеристика
1	За дидактичною метою	Тренувальні	Відпрацювання базових умінь і навичок, виконання дій за інструкцією.
		Пошуково-творчі	Виконання нестандартних завдань, проектування нових рішень, розвиток творчості.
		Діагностичні	Перевірка рівня знань і навичок, контрольні та оцінювальні роботи.
2	За видом навчальної діяльності	Графічні	Виконання ескізів, технічних рисунків, креслень.
		Розрахункові	Математичні та технологічні розрахунки, визначення параметрів конструкцій.

№ п\п	Критерій класифікації	Різновид практичних занять	Характеристика
		Технологічні	Відпрацювання технологічних операцій, виготовлення та обробка виробів.
		Аналітичні	Аналіз інформації, модних тенденцій, конструктивних рішень.
3	За способом організації роботи	Індивідуальні	Самостійне виконання завдань кожним студентом.
		Групові	Робота в командах над спільним завданням.
		Фронтальні	Одночасне виконання однакових завдань усією групою.
4	За ступенем творчої складності	Репродуктивні	Виконання дій за зразком або інструкцією.
		Реконструктивно-варіативні	Перетворення та модифікація базових зразків.
		Творчі (проектні)	Створення оригінальних виробів, моделей, колекцій.
5	За форматом проведення	Аудиторні	Виконуються в навчальній майстерні або студії під контролем викладача.
		Позааудиторні	Самостійна робота, творчі проекти, портфоліо.
		Змішані	Поєднання очної та дистанційної роботи.

Практична робота з проєктування колекції сприяє всебічному розвитку професійної компетентності студентів, формуванню їхньої творчої самостійності та критичного мислення. Вона дозволяє майбутнім викладачам і дизайнерам здобути досвід комплексного створення виробів — від ідеї до конструкції — відповідно до сучасних вимог освітніх програм та потреб ринку моди. Різновиди практичних занять забезпечують систематичне формування професійних умінь, поєднують розвиток технічних і творчих здібностей, а також створюють умови для ефективного набуття компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності у сфері дизайну одягу.

4.2. Дидактичний проект практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу» для здобувачів освіти спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)»

Розглянемо проектування практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу», де здобувачі профільної освіти спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)» проходять практику в навчальному закладі Харківський фаховий коледж технологій та дизайну .

Рис.4.1. Харківський фаховий коледж технологій та дизайну , навчальна аудиторія, аудиторія для проведення практики.

Харківський фаховий коледж технологій та дизайну — це державний навчальний заклад, який готує фахових молодших бакалаврів за спеціальностями, пов'язаними з дизайном, технологіями легкої промисловості, моделюванням, швейним виробництвом і перукарським мистецтвом. Коледж забезпечує сучасну освітню базу з використанням новітньої комп'ютерної техніки, мультимедійних засобів, обладнання та лабораторій і має багаторічний досвід підготовки конкурентоспроможних фахівців, які можуть продовжити навчання в університетах або працювати на підприємствах індустрії моди і технологій [34].

Харківський фаховий коледж технологій та дизайну має статус закладу фахової передвищої освіти та готує здобувачів на освітній рівень «фаховий

молодший бакалавр». Учасниками практичного заняття виступають викладач ,здобувачі та технолог-майстер «Харківського коледжу текстилю та дизайну»

Завдання практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу»

Тема: Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

Дисципліна: конструювання одягу

Освітній рівень: Фаховий молодший бакалавр

Спеціальність: 015 Професійна освіта (Дизайн)

Мета практичного заняття: Навчити студентів розробляти молодіжні моделі верхнього одягу від концепції до конструкторської реалізації та закріпити практичні навички побудови базових форм і їх модельного перетворення.

Завдання практичного заняття

1. Аналітичне дослідження:

- Дослідити актуальні модні тенденції в молодіжному сегменті жіночого верхнього одягу.
- Визначити цільову аудиторію та стилістичні уподобання потенційних споживачів.
- Проаналізувати наявні базові конструкції, які можуть бути використані для створення колекції.

2. Ескізування та вибір концепцій:

- Розробити кілька варіантів ескізів моделей верхнього одягу, враховуючи сучасний стиль, фасон і матеріали.
- Визначити основні елементи конструкцій: комір, рукав, силует, застібки, декоративні елементи.
- Вибрати найцікавіші ескізи для подальшої конструкторської роботи.

3. Побудова базових форм:

- Створити базові конструкції для обраних моделей, використовуючи знання з дисципліни «Конструювання базових та модельних форм».

- Перевірити правильність посадки та відповідність розмірній сітці.
4. Модельне перетворення:
- Виконати модельні перетворення базових форм для створення оригінальних фасонів.
  - Врахувати естетичні та технологічні вимоги: особливості тканин, швів, декоративних елементів.
5. Оформлення та презентація результатів:
- Виконати технічні рисунки та схематику моделей.
  - Підготувати короткий опис концепції колекції та обґрунтування дизайнерських рішень.
  - Презентувати колекцію в класі або у групі, аргументуючи вибір фасонів, стилю та матеріалів.

Наглядні схеми та рисунки для практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» [17] з дисципліни «Конструювання одягу» представлено в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2.

Схеми та рисунки для практичного заняття «Конструювання базових та модельних форм»

	Принципи трансформації - Заміщення - Додавання – відбирання - Розгортання – згортання - Орієнтація - Перестановка - Зникнення – поява - Суміщення – складання
Етапи малювання ескізу та промальовка	Принципи просторової структури одягу

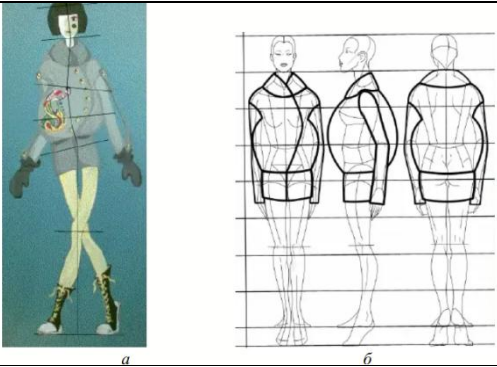
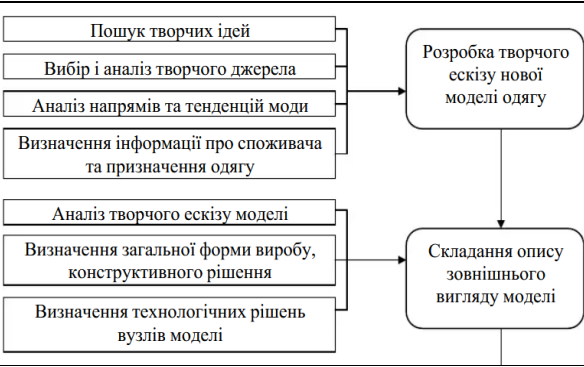
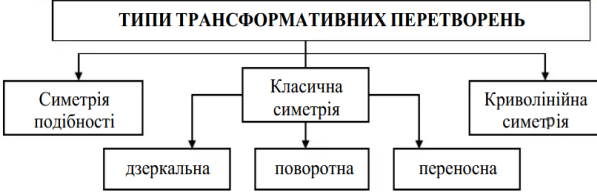
Аналіз ескізу моделі одягу: а-ескіз з нанесеними лініями; б-технічний рисунок моделі	Структурно-логічна модель процесу розробки модельних конструкцій одяг
Приклад подання моделі одягу за допомогою фотографії	Класифікація типів трансформаторних перетворень

Рис. 1.1. Приклад подання моделі одягу за допомогою фотографії

Стратегічні цілі підготовки фахівця, які повністю відповідають темі практичного заняття «Конструювання базових та модельних форм» та змісту методичних вказівок до роботи «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» поділяються на:

1. Формування професійної компетентності у сфері конструювання одягу, що передбачає здатність розробляти базові та модельні конструкції жіночого верхнього одягу з урахуванням вимог ергономіки, технологічності та сучасних тенденцій моди.
2. Розвиток навичок проектно-аналітичної діяльності, включно з умінням працювати з модними трендами, досліджувати цільову аудиторію, формувати концепцію молодіжної колекції та ухвалювати творчо-обґрунтовані проектні рішення.

3. Оволодіння сучасними методами та цифровими засобами моделювання, зокрема CAD/CAE-програмами, 3D-моделюванням і цифровими платформами для створення moodboard, що забезпечує конкурентні компетенції майбутнього фахівця[17].
4. Формування навичок цілісного проектування колекції, від етапу пошуку ідеї та аналізу аналогів — до створення конструкцій модельних форм і підготовки презентації колекції.
5. Розвиток здатності до творчого мислення та стилістичної інтерпретації, що дозволяє студентам пропонувати інноваційні, естетично та функціонально обґрунтовані рішення в сегменті молодіжного верхнього одягу.
6. Підготовка студентів до роботи в сучасному виробничому середовищі, де важливими є точність конструкторських розрахунків, технологічність моделей, уміння працювати в команді та презентувати результати власної діяльності.

Формування професійної культури майбутнього педагога-дизайнера, що включає володіння методиками навчання, критичним мисленням, здатністю до самоосвіти та розумінням актуальних тенденцій розвитку індустрії моди.

4.3. Постановка дидактичної мети практичної роботи.

Дидактична мета практичної роботи має чітко відображати її значення у формуванні практичних дій студентів та способів їх виконання, визначаючи необхідний (еталонний) рівень організації діяльності й умови, за яких ці дії повинні бути сформовані. Мета формулюється відповідно до завдань практичного заняття та загальної навчальної цілі теми, до складу якої ця робота входить [3]. Наприклад, вона може передбачати формування умінь виконувати певні завдання, обирати раціональний режим роботи або здійснювати розрахунки з використанням довідкових матеріалів та нормативної документації.

Опис очікуваного результату має містити конкретні дії, якими повинен оволодіти студент, а також їхню якісну характеристику. Так, після виконання практичної роботи студент повинен самостійно й правильно вирішувати поставлені задачі, пов'язані з розрахунками, вибором оптимальних методів чи режимів роботи, а також демонструвати сформовані навички застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях. Такий підхід забезпечує цілісність навчального процесу та сприяє формуванню професійних компетентностей. Опис та результати дидактичних цілей практичної роботи «Конструювання базових та модельних форм» сформовано у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3.

Дидактичні цілі практичної роботи «Конструювання базових та модельних форм»

Дидактична ціль практичної роботи	Рівень цілі	Умови досягнення цілі	Результат (дії та їх характеристика)
1	2	3	4
формування умінь застосовувати теоретичні знання у процесі побудови конструкцій виробів	репродуктивний (застосування теорії за зразком)	забезпечення студентів теоретичними матеріалами, наочними зразками базових конструкцій, методичними схемами побудови та покроковими інструкціями	студент правильно використовує теоретичні формули, правила та схеми побудови; виконує креслення відповідно до встановлених алгоритмів; демонструє розуміння взаємозв'язків між теорією та практикою
розвиток навичок виконання модельних перетворень на основі базових конструкцій	реконструктивний (модифікація відомих конструкцій за правилами)	використання базових креслень, індивідуальні консультації викладача, доступ до прикладів модельних рішень і довідкових матеріалів	студент виконує точні й логічні модельні перетворення (перенесення виточок, зміна силуету, варіанти комір і рукавів); робить це акуратно, з урахуванням технічних вимог

Дидактична ціль практичної роботи	Рівень цілі	Умови досягнення цілі	Результат (дії та їх характеристика)
набуття професійних умінь аналізувати конструктивні особливості виробів та визначати доцільні конструктивні рішення	аналітично-реконструктивний	аналіз готових моделей, робота з технічними рисунками та схемами, практичні завдання на порівняння конструктивних варіантів	студент аналізує конструкцію виробу, виділяє ключові конструктивні елементи; обґрунтовує, які зміни є доцільними; демонструє здатність робити висновки на основі порівняння моделей
оволодіння методами виконання необхідних розрахунків, що забезпечують точність побудови конструкцій	репродуктивно-аналітичний (точне застосування формул і перевірка результатів)	наявність таблиць мір, формул розрахунків, інструкцій та прикладів; робота з лінійками, лекалами й вимірювальними інструментами	студент виконує коректні математичні розрахунки (пропорції, величини відхилень, прибавки); чітко застосовує формули; отримує точні значення без критичних похибок
формування вмінь обирати оптимальні способи моделювання відповідно до поставленого завдання та технологічних вимог	конструктивно-творчий (усвідомлений вибір способів і прийомів)	ознайомлення з різними техніками моделювання, розбір реальних виробничих прикладів, виконання декількох альтернативних варіантів перетворень	студент самостійно обирає техніку моделювання; аргументує свій вибір; підбирає найефективніший варіант конструктивної зміни для заданої моделі
розвиток навичок оцінювання правильності отриманих результатів та вміння виправляти допущені неточності	аналітико-коригувальний	постійна перевірка проміжних етапів креслення, контрольні журнали помилок, консультації викладача та аналіз типових недоліків	студент перевіряє правильність виконаних креслень, знаходить і виправляє помилки; демонструє вміння аналізувати точність розмірів і пропорцій; вносить обґрунтовані корективи
сприяння розвитку самостійності студентів, вміння працювати без постійного контролю викладача	самостійно-виконавський	самостійна робота з мінімальним втручанням викладача, використання індивідуальних завдань, наявність інструкцій для самоконтролю	студент виконує практичну роботу без постійного контролю викладача; грамотно організовує власну діяльність; ухвалює самостійні рішення під час побудови та моделювання

Продовження табл 4.3

Дидактична ціль практичної роботи	Рівень цілі	Умови досягнення цілі	Результат (дії та їх характеристика)
формування технічного мислення та здатності логічно аналізувати конструктивні процеси	аналітичний	виконання завдань на аналіз конструкцій, робота з технічними схемами, вирішення проблемних ситуацій і конструкторських задач	студент логічно пояснює обрані конструктивні кроки; аналізує взаємозв'язок деталей у конструкції; демонструє вміння прогнозувати результат модельних змін
Розвиток уміння ухвалювати обґрунтовані конструкторські рішення у різних варіантах моделювання виробів	творчо-конструктивний (створення власних рішень на основі аналізу)	надання можливості створення власних варіантів моделювання, обговорення рішень у групі, виконання творчих завдань з аргументацією вибору	студент приймає конструктивні рішення, що відповідають технічним і дизайнерським вимогам; аргументує свої дії; створює власні варіанти конструктивних і модельних рішень

4.4 Аналіз базових умов навчання

Аналіз базових умов навчання – це процес визначення та оцінки тих знань, умінь і навичок, які студент повинен мати до початку виконання практичної роботи. Він включає:

1. Визначення базових понять, законів та відомостей, необхідних для успішного виконання завдання.
2. Вказівку дисциплін і тем, у яких формувався відповідний навчальний матеріал.
3. Опис методів і засобів контролю, що дозволяють оцінити рівень засвоєння знань і навичок.
4. Заходи для актуалізації або поповнення знань, якщо студент недостатньо володіє базовим матеріалом.

5. Перелік джерел, за якими студент може повторити або поглибити необхідні знання перед виконанням практичної роботи.

В таблиці 4.4. приведено вибір базових понять, визначення способів перевірки та формування базових знань з дисципліни «Конструювання одягу».

Таблиця 4.4.

Аналіз базового матеріалу і способи актуалізації базових знань

№ п\п	Перелік базових понять, законів, способів дії	Назва дисциплін і тем, в яких формуються базові знання й дії	Способи (методи, форми, засоби) перевірки рівня сформованості базових знань і способів дій	Способи актуалізації або поповнення базових знань і способів дій
1	Базові поняття конструювання одягу	Дисципліна: «Конструювання одягу» Теми: «Основні терміни та поняття конструювання», «Типи виробів і їх конструктивні особливості»	Усні та письмові опитування, тестування на визначення термінів, короткі практичні завдання на визначення елементів конструкції	Повторення теоретичного матеріалу за підручниками, консультації викладача, робота з довідниками та наочними схемами
2	Методика побудови викрійок (основи базових форм)	Дисципліна: «Конструювання одягу» Теми: «Побудова базових конструкцій жіночого та чоловічого одягу», «Основи викрійок»	Практичні вправи на побудову базових викрійок, перевірка креслень викладачем, самоаналіз помилок	Демонстраційні матеріали, повторні практичні вправи, робота з готовими кресленнями та шаблонами
3	Принципи моделювання та створення оригінальних форм	Дисципліна: «Моделювання одягу» Теми: «Методи моделювання базових форм», «Створення дизайнерських варіантів»	Практичні завдання на модифікацію базових конструкцій, колективне обговорення варіантів, оцінка викладачем	Аналіз прикладів готових колекцій, виконання додаткових творчих завдань, консультації з викладачем
№	Перелік базових	Назва дисциплін і	Способи (методи,	Способи

п/п	понять, законів, способів дії	тем, в яких формуються базові знання й дії	форми, засоби) перевірки рівня сформованості базових знань і способів дій	актуалізації або поповнення базових знань і способів дій
4	Технічні вимоги до швейних робіт (матеріали, інструменти, обладнання)	Дисципліна: «Технологія швейного виробництва» Теми: «Матеріали та їх властивості», «Інструменти та обладнання для конструювання та шиття»	Тестування знань матеріалів, практичні вправи з інструментами та обладнанням, контроль правильності вибору матеріалів	Практичні демонстрації, відеоматеріали, робота з навчальними зразками, консультації викладача
5	Основи крою і шиття	Дисципліна: «Технологія швейного виробництва» Теми: «Крой і підготовка деталей», «Основи шиття і обробки виробів»	Виконання практичних завдань на розкрой та шиття, перевірка точності, оцінка готових зразків	Додаткові практичні вправи, відеоінструкції, індивідуальні консультації
6	Основи технічного ескізу та оформлення колекції	Дисципліна: «Дизайн одягу» Теми: «Технічний ескіз і його складові», «Презентація колекцій та оформлення моделей»	Виконання ескізів та схем, перевірка викладачем, презентація готових робіт	Підготовка додаткових ескізів, робота з макетами, консультації викладача
7	.Адаптація базових форм до молодіжної моди	Дисципліна: «Моделювання одягу» Теми: «Моделювання для молодіжного сегменту», «Сучасні тенденції та трансформація базових форм»	Практичні вправи на зміну силуету та фасону, оцінка відповідності сучасним тенденціям	Аналіз готових колекцій, обговорення варіантів у групі, індивідуальні консультації
№	Перелік базових	Назва дисциплін і	Способи (методи,	Способи

п\п	понять, законів, способів дії	тем, в яких формуються базові знання й дії	форми, засоби) перевірки рівня сформованості базових знань і способів дій	актуалізації або поповнення базових знань і способів дій
8	Психологія та емоційні аспекти вибору модного одягу	Дисципліна: «Основи дизайнерської діяльності» Теми: «Психологія сприйняття моди», «Фактор емоційного впливу на вибір одягу»	Усні опитування, обговорення кейсів, створення колажів і ескізів на основі цільової аудиторії	Аналіз літератури, дискусії у групі, самостійна робота зі статистичними та аналітичними матеріалами

Аналіз базових умов навчання показує, що студент має знати і вміти ще до початку практичної роботи, і як перевірити та при потребі відновити ці знання

4.5. Мотиваційні технології навчання

Розробка мотиваційних технологій навчання з теми, характеристика і текст мотивації – це процес створення та опису заходів і прийомів, спрямованих на зацікавлення студентів навчальною темою та стимулювання їх активної участі у навчальному процесі. Цей процес включає кілька складових: розробка мотиваційних технологій; характеристика мотивації; текст мотивації. Розроблено для дисципліни «Конструювання одягу» мотиваційні технології навчання з теми «Конструювання базових та модельних форм» таблицю 4.5.

Таблиця 4.5.

Мотиваційні технології навчання з теми «Конструювання базових та модельних форм»

№	Обрання методів мотивації навчальної діяльності: вид і методи мотивації	Вступна мотивація	Підтримуюча (поточна) мотивація
1	Пізнавальна мотивація: проблемне навчання, постановка питань, демонстрація прикладів готових колекцій.	Студентам пропонується розглянути сучасні тенденції молодіжної моди та обговорити, як базові форми трансформуються у модельні варіанти.	Викладач ставить запитання під час виконання практичної роботи: «Як би ви змінили цей фасон для молодіжної аудиторії?»; заохочення самостійних творчих рішень.
2	Практична мотивація: демонстрація користі навичок для професійної діяльності, зв'язок із майбутньою професією дизайнера або викладача.	Пояснення студентам, що вміння конструювати базові та модельні форми необхідне для створення власних колекцій та професійної самореалізації.	Викладач оцінює проміжні результати роботи, дає поради щодо вдосконалення конструкцій, відзначає успіхи студентів у групі.
3	Емоційна мотивація: використання яскравих прикладів, творчих завдань, естетично привабливих ілюстрацій.	Показ презентації з модних колекцій молодіжного одягу, демонстрація цікавих дизайнерських рішень.	Під час роботи студентам пропонуються короткі творчі вправи: змінити деталь виробу, придумати новий ескіз, обговорення результатів з групою.
4	Соціальна мотивація: колективна робота, обговорення, взаємне оцінювання.	Завдання студентам: обговорити в групах, які конструктивні елементи вони хотіли б використати у власних моделях.	Проведення спільного аналізу робіт студентів, обмін ідеями, колективне визначення кращих дизайнерських рішень.

4.6. Розробка способів формування ООД з теми «Конструювання базових та модельних форм» на практичній роботі

Мета: формування у студентів умінь самостійно аналізувати конструктивні особливості виробу, розробляти план конструювання базових і модельних форм та виконувати послідовні дії для отримання точного результату.

Етапи формування ООД: вивчення та роз'яснення завдання; розробка плану дій; практична реалізація завдання; контроль та самоконтроль результату [3]. Ці етапи дуже важливі, оскільки багато помилок в рішенні задач студентами є результатом саме нерозуміння самої задачі. Формування ООД може проводитися в різний спосіб: наданням алгоритму рішення певного типу задач або прикладу рішення, що виконується викладачем чи здобувачем освіти (табл. 4.6).

Таблиця 4.6.

Способи формування ООД з теми «Конструювання базових та модельних форм»

№	Етап формування ООД	Способи формування ООД	Алгоритм або приклад рішення / методичні вказівки
1.	Вивчення та роз'яснення завдання	Усні пояснення, демонстрація прикладів готових моделей, обговорення цільової задачі	1. Ознайомитися з темою практичної роботи. 2. Проаналізувати вимоги до виробу (тип, фасон, матеріали, розміри). 3. Визначити ключові конструктивні елементи (рукави, коміри, кишені).
2.	Розробка плану дій	Створення схеми роботи, розробка алгоритму, графічне планування, колективне обговорення	1. Визначити послідовність операцій: побудова базової викрійки → моделювання фасону → контроль точності. 2. Обрати методи конструювання та моделювання (креслення, шаблони, ескізи). 3. Позначити контрольні точки для перевірки правильності виконання.

№	Етап формування ООД	Способи формування ООД	Алгоритм або приклад рішення / методичні вказівки
3.	Практична реалізація завдання	Виконання практичних вправ, робота з матеріалами, інструментами та обладнанням	1. Побудувати викрійку базової форми. 2. Виконати модельні перетворення: зміна силуету, довжини, фасонних деталей. 3. Підготувати технічні ескізи для презентації колекції.
4.	Контроль та самоконтроль результату	Перевірка роботи, самооцінка, взаємний контроль у групі	1. Порівняти креслення і модель з завданням. 2. Виявити помилки та внести корективи. 3. Оцінити відповідність виконаної роботи вимогам практичної задачі.

4.7. Розробка способів формування виконавчих дій, організація виконання завдань

Формування виконавчих дій та організація виконання завдань здобувачів освіти представлено в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7.

Зміст і характеристика завдань

№	Зміст завдання	Спосіб організації рішення задачі або виконання завдання
1	Формування виконавчих дій	Виконавчі дії включають конкретні операції: побудову базових викрійок, моделювання фасонів, розрахунок параметрів виробу, виконання технічних ескізів.
		Формування цих дій здійснюється через демонстрацію алгоритму виконання, показ прийомів роботи з кресленнями та матеріалами, а також через поетапне повторення студентами дій під контролем викладача.
		Виконавчі дії повинні бути послідовними, точними та відповідати встановленим технічним вимогам.

№	Зміст завдання	Спосіб організації рішення задачі або виконання завдання
2	Організація виконання завдань	Організація включає визначення робочих етапів: підготовка матеріалів, побудова викрійки, моделювання, перевірка правильності креслень, оформлення результатів.
		Студентам надається чіткий план дій або алгоритм виконання завдання, що допомагає уникати помилок і забезпечує логічну послідовність роботи.
		Важливим аспектом організації є підтримка взаємодії у групі: обговорення рішень, взаємна допомога, обмін ідеями та контроль виконання завдання.
3	Рішення завдань	Рішення задач полягає в аналізі умов завдання, визначенні мети та підходів до конструювання, виборі методів моделювання та виконанні необхідних розрахунків.
		Етапи рішення задач включають: аналіз і роз'яснення завдання; розробка плану дій; виконання практичних дій; контроль та корекція результатів.
		Для кожної задачі надається приклад рішення або методичні вказівки, що дозволяють студентам засвоїти алгоритм дій і самостійно досягти правильного результату.

Щоб забезпечити у студентів уміння послідовно виконувати практичні дії, правильно організовувати робочий процес та ефективно розв'язувати навчальні та практичні задачі в процесі конструювання базових та модельних форм розробляють способи формування виконавчих дій, організація виконання завдань та рішення задач (табл. 4.8).

Таблиця 4.8

Організація роботи студентів на практичному занятті

№ п\п	Зміст задачі або завдання	Спосіб організації рішення задачі або виконання завдання
1	Ознайомлення з темою практичної роботи та аналіз завдання: визначення типу виробу, фасону, матеріалів, розмірів.	Викладач проводить вступну презентацію; студенти обговорюють завдання в групах; формулюються основні параметри конструкції.
2	Побудова викрійки базової форми (жакет, пальто, куртка) відповідно до розмірних характеристик.	Виконання поетапно за алгоритмом: вимірювання, нанесення основних ліній, креслення контурів; робота під контролем викладача.
3	Моделювання виробу: зміна фасону, силуету, довжини та деталей виробу для створення модельної форми.	Студенти виконують моделювання на папері або на тканині; обговорення варіантів фасонних перетворень; консультації викладача.
4	Підготовка технічних ескізів і схем виробу, опис дизайнерських рішень.	Студенти готують ескізи, схеми розкрою та короткий опис концепції; викладач перевіряє правильність і повноту виконання.
5	Контроль і самооцінка результату: перевірка точності побудови та відповідності завданню.	Взаємна перевірка робіт у групі; викладач надає коментарі та рекомендації; студенти вносять корективи при необхідності.

Правильна розробка способів формування виконавчих дій, організація виконання завдань та рішення задач дозволяє студентам ефективно реалізовувати свої знання та навички у практичній роботі, формує технічне мислення, самостійність і здатність приймати обґрунтовані конструкторські рішення[29].

4.8. Розробка способів контролю сформованих умінь

Розробка способів контролю сформованих умінь — це процес планування та впровадження методів, прийомів і засобів, які дозволяють оцінити, наскільки студенти засвоїли практичні та теоретичні знання і вміють застосовувати їх на практиці.

Основні характеристики:

1. Мета контролю (перевірити, чи студенти можуть виконувати навчальні та практичні дії самостійно, правильно і ефективно).
2. Об'єкти контролю (конкретні вміння та навички)
3. Методи контролю (спостереження, тестування та письмові завдання, самооцінка та взаємна оцінка, презентація колекції або креслень).
4. Критерії оцінювання (точність, послідовність, самостійність виконання, відповідність вимогам завдання, креативність і естетика оформлення).

Таким чином, розробка способів контролю дозволяє структуровано оцінити професійні уміння студентів, виявити недоліки та спрямувати подальше навчання на їх подолання.

Правильність рішення задач визначається одержаним результатом: його відповідністю до вірного (еталонного) значення. При цьому важливе значення має розуміння здобувачем освіти фізичного змісту і реальність одержаного результату [3,11,15]. Оцінка одержаних результатів може надаватися саме з урахуванням цих показників (табл. 4.9).

Таблиця 4.9.

Оцінка результатів

№ п\п	Вірний результат та його характеристика Оцінка виконання завдання викладачем	Оцінка виконання завдання викладачем
1	Викрійка відповідає технічним вимогам, лінії чіткі, розміри точні, всі основні елементи включені	Студент правильно побудував базову викрійку, послідовно виконав всі кроки; 10/10
2	Модель відповідає заданому фасону, пропорції збалансовані, всі зміни функціональні	Студент застосував правила моделювання, креативно вирішив завдання; 9/10
3	Ескізи повністю відображають конструкцію та модельні перетворення, готові до використання	Студент підготував наочні матеріали, які дозволяють відтворити виріб; 10/10
4	Опис чітко пояснює дизайнерські рішення, аргументовано обрано матеріали та фасони	Студент зміг пояснити свій вибір, врахував естетичні та функціональні критерії; 9/10

4.9.Практичне заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу»

Для проведення практичного заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу» було створено його сценарій проведення (табл.4.10)

Таблиця 4.10

Сценарій проведення практичного заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу»

№ п\п	Етапи проведення практичного заняття	Дії викладача	Дії учнів (студентів)
1	Організація початку заняття	Привітання, перевірка присутніх, налаштування на роботу	Присутні готуються до заняття, організовують робочі місця

№ п\п	Етапи проведення практичного заняття	Дії викладача	Дії учнів (студентів)
2	Повідомлення теми, цілі і мотивація цілі	Оголошує тему та мету заняття, пояснює значення практичної роботи для формування професійних умінь і компетентностей	Слухають викладача, ставлять уточнювальні запитання, формують власні очікування від заняття
3	Аналіз сформованості та актуалізація опорних знань	Перевіряє знання базових понять, принципів конструювання, методів моделювання; ставить запитання, демонструє приклади	Відповідають на запитання, аналізують приклади, згадують опорні знання та навички
4	Формулювання і пояснення задач і завдань	Чітко формулює практичні завдання: побудова базової форми, моделювання фасону, підготовка ескізів та схем	Знайомляться із завданням, уточнюють умови, обговорюють етапи роботи в групі або індивідуально
5	Формування ООД	Демонструє алгоритм виконання завдань, пояснює послідовність дій, надає методичні рекомендації	Планують власну роботу, визначають послідовність виконання завдань, готують матеріали та інструменти
6	Виконавчі дії (рішення задач, виконання завдань, формулювання висновків)	Контролює виконання завдань, консультує студентів, відповідає на питання	Виконують побудову базової та модельної форми, креслення, моделювання, роблять висновки щодо правильності виконаних дій
7	Контрольні дії	Перевіряє результати робіт, проводить вказівки щодо виправлення помилок, оцінює правильність виконання завдань	Проводять самооцінку, взаємоперевірку робіт, виправляють помилки згідно рекомендацій викладача
8	Оцінка результатів роботи	Підсумовує виконану роботу, коментує досягнення студентів, оцінює якість виконання завдань	Презентують результати роботи, отримують оцінки та рекомендації, роблять висновки для подальшої практики

Складання плану практичного заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу» з наглядними кресленнями[28] (додаток Б).

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі детально проаналізовано важливість професійної підготовки дизайнерів-виконавців, необхідної для успішного проєктування молодіжних колекцій жіночого верхнього одягу. Створення такої колекції є не лише творчим завданням, а й серйозним професійним викликом, що вимагає від майбутніх фахівців ґрунтовних знань, навичок та умінь у різних аспектах дизайну, технології виготовлення одягу та сучасних модних тенденцій.

У роботі був проведений історичний огляд розвитку верхнього одягу від простих плащових форм античності до конструктивно складних моделей ХХІ століття — верхній одяг постійно змінювався під впливом кліматичних умов, соціальних потреб, культурних традицій та розвитку технологій. У різні часи він виконував не лише захисну функцію, але й ставав важливим маркером статусу, смаку та соціальної приналежності. Основні елементи сучасного верхнього одягу — комір, рукави, застібка, силует, декоративні деталі — мають глибоке історичне коріння, адже багато давніх форм (гіматіон, палій, тапперт, середньовічні плащі) заклали принципи крою та композиції, актуальні й сьогодні.

Загалом сучасний жіночий верхній одяг є результатом тривалої та багатовимірної еволюції, у якій поєдналися технічні, функціональні та естетичні надбання багатьох історичних епох. Розвиток верхнього жіночого одягу від Середньовіччя до початку ХІХ століття демонструє поступовий перехід від символічного й урочистого вбрання до конструктивно вивірених і практичних форм. У Середні віки верхній одяг виконував здебільшого репрезентативну функцію: мантиї, плащі, сюрко й декоративні каптани слугували ознаками високого статусу. У ХVІ–ХVІІІ століттях, під впливом провідних європейських модних центрів, одяг зазнав конструктивної систематизації: з'явилися паліссе, редингот, спенсер, «Честерфілд». В період ХІХ століття оформлюються основи сучасного пальта — гармонійного

поєднання практичності, ергономіки та художньої виразності.

Упродовж XX століття жіночий верхній одяг розвивався під впливом масштабних соціальних подій, технологічного прогресу та змін у статусі жінки. Події Першої світової війни зумовили появу практичніших моделей, що символізували емансипацію. У 1930–1940-х роках популярності набули строгі, лаконічні пальта з широкими плечима. Після Другої світової війни стиль «New Look» Крістіана Діора повернув моду до жіночності. У 1960-х роках молодіжна революція привнесла короткі, яскраві, футуристичні моделі. У 1970–1980-х роках зросла варіативність силуетів: від м'яких природних ліній до «силуету влади» з широкими плечима. У 1990-х роках верхній одяг став засобом самовираження: гранж, спортивний стиль, поп-культура та еkleктичність сформували багат шарову моду з бомберами, косухами, денімовими куртками та яскравими акцентами.

Жіночий верхній одяг у 2000–2025 роках демонструє подальше ускладнення модної системи та змішання стилів. У 2000-х роках зростає популярність streetwear, а верхній одяг стає маркером індивідуальності. У 2010-х домінують комфорт, оверсайз, спортизація гардероба та екологічна свідомість. У 2020–2025 роках актуальними стають об'ємні форми, багат шаровість, тренчі з нестандартною конструкцією, екологічні матеріали та технологічність.

В період столітніх перетворень, верхній одяг набув великих змін та в сучасному світі має великий різновид: пальто, плащ, куртка, шуба, парка, жилетка, тренч, дощовик, жакет, кейп, дублянка. Сильове рішення визначають десять основних стилів: класичний, романтичний, спортивний, повсякденний, мінімалістичний, урбаністичний, етнічний, е.клектичний, вінтажний та авангардний.

У ході дослідження з'ясовано, що молодь підкреслює свою ідентичність не лише вибором виду верхнього одягу, а й стилем, фактурою матеріалів та кольоровим рішенням, які формуються під впливом сучасних модних

тенденцій. Стилiстичне оформлення вiдiграє ключову роль у проєктуваннi жiночого верхнього одягу, оскiльки воно формує не лише естетичний вигляд виробу, а й визначає його конструктивнi особливостi, функцiональнi можливостi та конкурентоспроможнiсть на ринку. Вибiр фактури та кольору суттєво впливає на загальне стилiстичне рiшення моделi. Гармонiйне поєднання матерiалiв дає змогу створювати вироби з виразною композицiєю, забезпечувати вiзуальний баланс та формувати iндивiдуальний стиль. Вибiр фактури також залежить вiд призначення костюма: для верхнього одягу допустимi контрастнi поєднання, тодi як у повсякденному чи святковому одязi фактурнi рiшення мають свої специфiчнi закономірностi. Фактура матерiалу впливає на сприйняття кольору.

У 2025 році популярним стає трендовий вiдтiнок «brat green», з новими варiацiями Frog Green i Dill Green, кольори Mocha Mousse i землянi тони пiдкреслюють вишуканiсть без зайвого блиску, яскравi неони та металевi акценти додають стильних акцентiв, особливо в модерн-стрiтстайлi, пастельнi та нейтральнi кольори пiдходять для базових речей, а яскравi — для акцентiв i сезонних колекцiй, натуральнi вiдтiнки пiдтримують тренд на сталiсть i екологiчнiсть. Вiдповiдно до визначених трендiв молодiжного жiночого верхнього одягу, у 2025 році дизайнерськi рiшення зосереджуються на таких видах матерiалiв: перероблений полiестер (Recycled Polyester), органiчна бавовна та денiм (легкi куртки, парки, тренчи), мембраннi тканини (Softshell, Gore-Tex аналоги), екопух та штучне хутро нового поколiння, неопрен та технiчнi трикотажи, лакованi та металiзованi тканини. Декоративне оздоблення у верхньому жiночому одязi є важливим художнiм i функцiональним засобом. Застосування рiзних технiк i прийомiв оздоблення у верхньому жiночому одязi дозволяє поєднувати художню виразнiсть iз практичнiстю. Використання текстильних, вишивальних, аплiкацiйних, фактурних та iнновацiйних методiв формує iндивiдуальний стиль виробу й пiдкреслює його естетичну цiннiсть.

В магістерській роботі була розроблена анкета, де отримані результати

свідчать, що українські жінки переважно обирають якісний, комфортний і стильний верхній одяг середнього цінового сегменту. Для подальшої співпраці вітчизняним виробникам варто звернути увагу на поєднання якісних матеріалів з сучасними спортивними і молодіжними фасонами, а також підтримувати помірний ціновий діапазон. Акцент на брендинг і онлайн-продажі допоможе краще відповідати очікуванням українських жінок.

В роботі було розроблено рекомендації для проектування колекції жіночого верхнього одягу. Проектування колекції жіночого верхнього одягу — це комплексний процес, що поєднує творчі, технічні та аналітичні етапи. Успіх колекції залежить від чіткої послідовності етапів: від аналізу цільової аудиторії та модних тенденцій до розробки концепції, вибору матеріалів і кольорів. Конструктивно-технологічний етап визначає силуети та функціональні елементи одягу, а тестування моделей забезпечує якість та зручність. Завершальна презентація демонструє стиль і конкурентні переваги колекції. У результаті, добре скоординовані творчі та технічні рішення формують конкурентоспроможну та функціональну колекцію, що відповідає вимогам ринку.

В магістерській роботі була розроблена молодіжна колекція верхнього жіночого одягу. В основу концепції колекції покладені «Осінній ліс. Каштанова алея» з девізом «Подих осені» є візуальним і емоційним втіленням природної гармонії, адаптованої до потреб сучасної молоді. Вона поєднує екологічно орієнтований підхід, актуальні дизайнерські тенденції та практичні переваги, створюючи цілісний художній образ, що виражає естетику осені у всій її багатогранності.

В якості базової основи конструювання вибрано модель з цільнокроєним рукавом. Цей крій дозволяє отримати більш м'яку форму, яка найкраще втілює реалізацію ідеї колекції. Підсумком роботи стала розробка ескізного проекту молодіжної колекції верхнього жіночого одягу під девізом "Подих осені", де були враховані сучасні тенденції моди, а також побажання майбутніх

споживачів колекції. Силуетне рішення колекції поєднує функціональність і модну актуальність. Молодіжна аудиторія віддає перевагу практичним і водночас виразним формам, тому в колекції представлені оверсайз-пальта. Для побудови базової конструкції використано ЦНДШП, яка є раціональною, науково обґрунтованою та практично реалізованою методикою для побудови креслення. У процесі конструювання жіночого пальта на її основі було внесено певні уточнення до розрахункових формул та графічної побудови конструкції, так як виріб з цільнокроєними рукавами. Для реалізації розрахунків і побудов використовувалася програма AccuMark Technology, що забезпечило високу точність і ефективність проектування.

В роботі було розроблено методичні вказівки до проведення практичної роботи на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу» для студентів спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)». Практична робота спрямована на формування в студентів комплексних професійних умінь: аналізу модних тенденцій, підбору стилістичних рішень, побудови базових форм конструкцій та їх модельного перетворення. Практичні заняття класифікуються: за дидактичною метою, за видом навчальної діяльності, за способом організації роботи, за ступенем творчої складності, за форматом проведення. У ході виконання роботи розроблено дидактичний проект практичного заняття на тему «Проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу» з дисципліни «Конструювання одягу» для здобувачів освіти спеціальності «015 Професійна освіта (Дизайн)», що проходять практику в навчальному закладі Харківський фаховий коледж технологій та дизайну. Завдання: навчити студентів розробляти молодіжні моделі верхнього одягу від концепції до конструкторської реалізації та закріпити практичні навички побудови базових форм і їх модельного перетворення за допомогою наглядних схем та рисунків. Виконувати дидактичні цілі практичної роботи «Конструювання базових та модельних форм» та визначати аналіз базового матеріалу і способи актуалізації базових

знань.

В роботі було розроблено мотиваційні технології навчання з теми, характеристика і текст мотивації ; способи формування ООД з теми «Конструювання базових та модельних форм» на практичній роботі, де метою являються формування у студентів умінь самостійно аналізувати конструктивні особливості виробу, розробляти план конструювання базових і модельних форм та виконувати послідовні дії для отримання точного результату; способи формування виконавчих дій, організація виконання завдань організацію роботи студентів на практичному занятті; способи контролю сформованих умінь. Щоб поетапно оформити практичне заняття було розроблено сценарій проведення практичного заняття та план практичного заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу»

Практичне значення дослідження полягає у застосуванні отриманих результатів у професійній підготовці дизайнерів, зокрема у навчальних програмах з дисципліни "Конструювання базових та модельних форм" та в проведенні практичних занять.

Таким чином, у процесі виконання магістерської роботи були вирішені поставлені задачі та досягнута мета дослідження професійної підготовки дизайнерів-виконавців, необхідної для успішного проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу, формування професійних умінь та аналітичних, творчих, технічних навичок у студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белова О. К., Коваленко О.Е. Дидактичні аспекти проектування лабораторних робіт: навчальний посібник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків: 2003– 60 с.
2. Белова О.К., Коваленко О.Е. / Педагогічні технології в сучасній освіті: навчальний посібник для студентів магістрату / О.К. Белова, О.Е. Коваленко [за заг. ред. О.К. Белова]. – Х. : ВПП Контраст, 2008. – 148 с.
3. Брюханова Н.О. Основи педагогічного проектування в інженерно-педагогічній освіті: монографія / Н.О. Брюханова. – Х. : Харків. УПА. НТМТ, 2010. – 438 с.
4. Гур'янова О.В. Композиція костюма: Практикум. – Кіровоград: ПП Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2014. – 88с.
5. Дрегуляс Е. П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / - К.: КНУТД, 2011. – 430 с.
6. Дяченко А. Становлення дизайну в художньо-промисловій освіті західної України./ Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 35, том 2, 2021. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_2/45.pdf
7. Ейнсворт, Мері. Вільям Морріс .Життя та творчість.— Київ: ArtHuss, 2022.,
8. Єременко І. І. Проектно-художня структура костюма в сучасному дизайні. /Дисертація канд. наук: 17.00.07, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв.
9. Земпер, Готфрід. Стиль у технічних і тектонічних мистецтвах; або Практичні естетики.— Київ: Ніка-Центр, 2017.

10. Кікоть А. А. Дресс-код як феномен культури / А. А. Кікоть // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. / за ред. В. Я. Даниленка. — Х. : ХДАДМ, 2009. — № 10. — С. 57–64.
11. Коваленко О.Е., Брюханова Н.О., Корольова Н.В., Шматков Є.В. Методика професійного навчання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків. ВПП Контраст, 2008.
12. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник. К.: КНУТД, 2018. 236 с.
13. Колосніченко М.В., Процик К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу.:Навчальний посібник.-К.: КНУТД, 2011.- 238 с.: - Бібліогр.: 227 с. – бібліогр. Назв 52.: іл. 189.- Укр. Мовою. URL: <https://www.scribd.com/document/715051254/Мода-і-одяг>
14. Кущевський М. О., Швець Г. С. М34 Матеріалознавство швейного виробництва: навчальний посібник / М. О. Кущевський, Г. С. Швець. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2021. – 412 с.
15. Лукашевич Н. П., Туленков М. В., Яковенко Ю. І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій. 2-ге вид. Київ : Каравелла, 2014. 544 с.
16. Патлашенко О. А. Матеріалознавство швейного виробництва: Навч. пос. – Київ: Арістей, 2003. – 288 с.
17. Пашкевич К.Л. Дизайн одягу на засадах тектонічного підходу: методи, засоби, проектні практики: Ч.1. Конструктивне моделювання одягу: моногр. Київ: КНУТД, 2023. 130 с.
18. Пашкевич К., Цзянсінь Л.Ю. Декоративне оздоблення в дизайні одягу XX –XXI століття: моногр. Київ: КНУТД, 2023. 200 с.
19. Попова Т. І. Комплексне проектування одягу : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спец. 015.36 Професійна освіта

- (Технологія виробів легкої промисловості), 015.23 Професійна освіта (Дизайн) / Т. І. Попова; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 52с.
20. Супрун Н. П., Шустов Ю. С. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів /Київ: КНУТД, 2009. - 293 с;
  21. Тканко О., Тканко З. Культурні рефлексії кольору в моді ХХ – початку ХХІ ст. (історичний досвід). Вісник Львівської національної академії мистецтв 2021. Вип. № 45. С. 70-78.
  22. Федина О.. Мода в Україні ХХ століття : монографія ; АВТОГРАФ. Львів : Артос , 2015.232 с.
  23. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайн-діяльності: навч. посібник. К.: КНУТД, 2017. 416 с.
  24. Шмагало Р.Т. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ століття: структурування, методологія, художні позиції: дис. доктора мистецтвознавства: 17.00.06 / Ростислав Тарасович Шмагало. – Львів : Українські технології, 2005. – 528 с.
  25. Вишивка та аплікація на верхньому одязі. URL: <https://mx.pinterest.com> ; Cosmopolitan. URL: <https://www.cosmo.com.ua/fashion/>
  26. Дзеркало тижня. URL: <https://n9.cl/y1iav>
  27. Європейська Академія FashionTEX для молодих дизайнерів для вивчення інноваційних технологій у цифровому дизайні одягу тренінги для викладачів. URL: <https://knutd.edu.ua/grants/Fashiontex/treningy/>
  28. Конструювання виробів: Конспект лекцій з дисципліни «Основи проектування виробів» для студентів напрямку 6.051602 – Технологія виробів легкої промисловості денної форми навчання/ упор. К.Л. Пашкевич. – К.: КНУТД, 2013. – 71 с.
  29. Методика професійної освіти : навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» / Д. О. Чернишев, К. І. Почка, Г. Л.

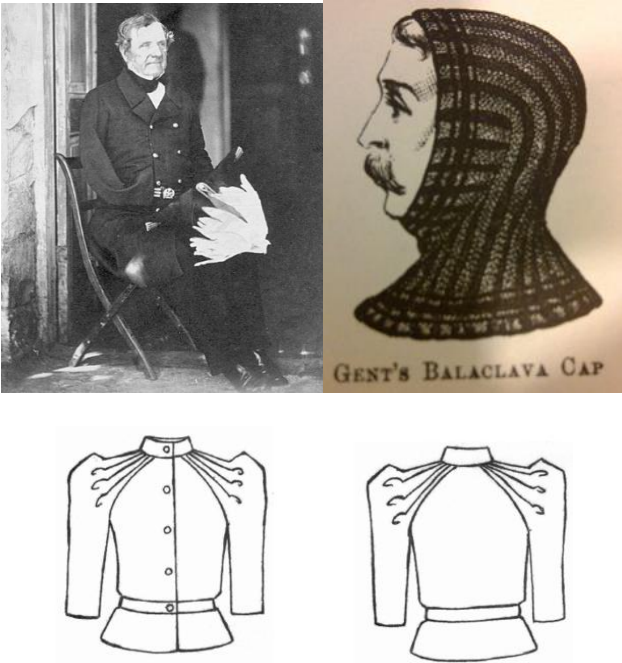
- Корчова, Ю. С. Краси́льник, М. В. Руденко. – Київ : Компринт, 2024. – 224 с. URL: <https://n9.cl/lcfmg>
30. Мо́да в Украї́ні. URL: https://vue.gov.ua/Мо́да_в_Україні.
31. Мо́да XIX столі́ття. Ч.2. URL: <https://n9.cl/3isa0b>
32. Істо́рія походо́ження жіно́чого пальто URL: <https://surl.li/yoawdo>
33. Ри́мська жіно́ча сукня.
URL: <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/6.com>
34. ХФКТД. URL: <https://xtt.kharkov.ua/>(дата звернення: 15.11.2025).
35. Joan Nunn., Fashion in Costume 1200-2000 / Publisher: Newv Amsterdam Books, 14 febrero 2000, 440 pages.
36. Wolfgang Bruhn, Max Tilke., Das Kostumwerk/ Verlag Ernst Wasmutr, Berlin 1941, 466 s.
37. Expert. Ці́каве. URL: <https://expert.ho.ua/sho-take-palto-reglan/>
38. Vogue .URL: <https://n9.cl/pyx8h>
39. 3D Concept for Fashion Education in Ukraine. URL: <https://n9.cl/jsl6b>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А.1

Таблиця А.1

Історичний огляд та аналіз верхнього одягу

№ з/п	Епоха, період	Характеристика стилю	Малюнок
	2	3	4
	Початок XIX ст. Англія	Фіцрой Джеймс Генрі Сомерсет, 1-й барон Реглан, народився 30 вересня 1788 року в Бадмінтоні, Англія, у сім'ї герцога Бофорта. Як молодший син, він не успадкував герцогський титул, але зробив кар'єру військового. Він розпочав службу під командуванням герцога Веллінгтона в іспанській війні проти Наполеона, відзначався мужністю і першим прорвався в брешь при штурмі Бадахоса. У битві при Ватерлоо він втратив руку, що стало причиною створення унікального фасону рукава "реглан", щоб приховати цей недолік. Після військової кар'єри Реглан обіймав дипломатичні посади, супроводжував Веллінгтона в Європі, був обраний до Палати громад, отримав орден Святого Георгія 4-го ступеня від російського імператора Олександра I. Під час Кримської війни він очолив британські війська, де ввів у використання в'язану шапку-балаклаву. Помер 28 червня 1855 року від холери під Севастополем. Його ім'я і внесок залишились в історії як військової справи, так і моди.	The image block contains four visual elements: a black and white portrait of Lord Raglan seated in a chair; a photograph of a dark-colored knitted balaclava; and two line drawings of a military-style jacket, one from the front and one from the back, highlighting the Raglan sleeve construction with its diagonal seam.

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Англія у XVIII столітті	Короткі моделі пальто, відомі як "спенсер", стали популярними завдяки британському політику та моднику лорду Джорджу Спенсеру. Спенсер винайшов цей стиль, укоротивши свій фрак, що створило короткий, вузький верхній одяг до лінії талії без пол. За однією з версій, він зробив це через те, що поло його фракa обгоріло, або ж у ході парі, що він зробить цей стиль модним. Спенсерові пальта і жакети мали довгі рукави, часто із воронкоподібним подовженням, були елегантними й підкреслювали фігуру. Спершу це пальто носили з фраками, потім поверх блуз, а отже "спенсер" став популярним предметом повсякденного та дамського гардероба в епоху ампір, часто поєднуючись із сукнями високої талії. Історично "спенсер" — це був короткий жакет, який мав великий декоративний комір і довжину до талії або трохи нижче, що візуально відрізняло його від класичних довгих пальт.	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Англія у XVII–XVIII столітті	Редингот (від англ. <i>riding coat</i> — «одяг для верхової їзди») — це пальто напівприлеглого або приталеного силуету з чітко окресленою лінією плеча, акцентованою талією та розширеною нижньою частиною. Первісно редингот з'явився в Англії у XVII–XVIII століттях як чоловічий верхній одяг для верхової їзди, який забезпечував зручність рухів, захист від вітру та відповідний рівень елегантності. Вже наприкінці XVIII століття редингот переходить у жіночий гардероб — особливо у Франції та Англії. У період правління Марії-Антуанетти редингот стає надзвичайно популярним серед жінок аристократії, набуваючи виразних елементів жіночого крою: тонкої талії, розкльошеної спідниці, декоративних бортів та оздоблених комірів.	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Англія XVIII ст.	Лорд Честерфілд, Філіп Дормер Стенгоп, 4-й граф Честерфілд, жив у XVIII столітті (1694–1773) і вважається ініціатором впровадження в моду стилю чоловічого пальто, відомого як "пальто Честерфілд". Точна дата його впровадження не зафіксована, але пов'язана з серединою XVIII століття в період його політичної та дипломатичної діяльності. Це пальто відрізнялося суворим кроєм, однобортністю, елегантністю та стало класикою чоловічого гардеробу. Таким чином, впровадження однобортного пальто лордом Честерфілдом відбулося у середині 1700-х років, у період його життя й активної діяльності, приблизно в 1740–1760 роках	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Історія пеліссе в Європі XVIII–XIX ст	Пеліссе у Європі XVIII–XIX століть — це жіноче пальто, яке часто мало шлейф і облямівку з хутра, і повторювало силует сукні. Воно виникло у XVIII столітті та стало популярним елементом дамського гардеробу. Пеліссе було виготовлене з дорогих тканин, таких як оксамит, сукно, плюш, та прикрашалося хутряними вставками, що підкреслювало його престижність. Силует пальта зазвичай нагадував жіночу сукню, плавно облягаючи фігуру і іноді маючи шлейф, що додавало образу витонченості та елегантності. Цей тип пальта, виконуючи не тільки практичну функцію, відігравав роль обов'язкового модного атрибуту для жінок аристократичного та заможного стану у XVIII–XIX століттях у Європі, символізуючи соціальний статус та смак	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Каретний плащ і шинельні моделі — формувалися під впливом військової моди епохи Наполеона.	Каретний плащ і шинельні моделі дійсно були масивнішими варіантами верхнього одягу, що формувалися під впливом військової моди епохи Наполеона. У цей період військова уніформа справила значний вплив на цивільний одяг, зокрема на пальта та плащі. Каретний плащ вирізнявся своєю довжиною та важкістю тканини, часто призначений для захисту від негоди під час поїздок у кареті. Шинель, натомість, походила від військового пальта і була більш приталеною, з двобортною застібкою і зазвичай виготовлялася з товстої вовняної тканини. Військовий стиль за Наполеона став символом влади і дисципліни, що відобразилося в моді того часу. Чоловічий одяг, зокрема пальта і плащі, відображали елементи уніформи — кольори, фасон, використання металевих гудзиків і позначок, довгі коміри. Ці тренди переходили і в жіночий одяг, де зустрічалися адаптовані версії шинелі і важких плащів, які зберігали військові риси, але водночас підкреслювали шляхетність і статус власниці. Таким чином, каретний плащ і шинельні моделі були не тільки практичними й функціональними, а й модними речами, що формувалися під сильним впливом наполеонівської військової естетики у Європі початку XIX століття.	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	1910р	На початку XX століття, особливо у 1910–1920-х роках, жіночі пальта зазвичай подовжувалися, але залишалися коротшими за сукню. Зимові моделі виготовляли з товстої англійської вовни та доповнювали хутром з песця, лисиці чи каракулю, що робило їх теплими і розкішними. Декоративними елементами були кольорові галуни, позументи та вишивка шнурами у формі «равликів» і фігурних завитків. Особливою прикрасою застібок були великі гудзики на петлях із крученого шнура, що стали модним акцентом 1910-х років. Ці пальта мали приталені силуети, що підкреслювали жіночність, проте були функціональними та призначеними для захисту від холоду. Матеріали і декоративні техніки відображали статус власниці і тенденції моди того часу, що поєднували елегантність і практичність. Такі пальта були популярні серед заможних жінок, які слідували за останніми модними тенденціями Європи початку XX століття	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	У 1930-1940 рр	У 1930-1940-х роках у моді домінували пальта спортивного типу з широкими плечима, що відображало вплив військової уніформи епохи. Поширилися моделі з прямокутним силуетом або пальта крою «принцес», які підкреслювали талію та створювали плавний, жіночний контур фігури. Ці пальта мали великі або накладні плечі, що додавало образу сили та суворості, що було популярно серед жінок у цей період. Також у моді були широкий пояс і прості, але чіткі лінії, які підкреслювали витонченість силуету. Цей стиль поєднував у собі практичність і елегантність, що було особливо важливо в умовах воєнних і післявоєнних часів, коли матеріальних ресурсів часто бракувало. Пальта 1930-1940-х років відображали соціокультурні зміни та прагнення жінок виглядати стильно й сучасно, зберігаючи при цьому певну стриманість	

Продовження таблиці А.1

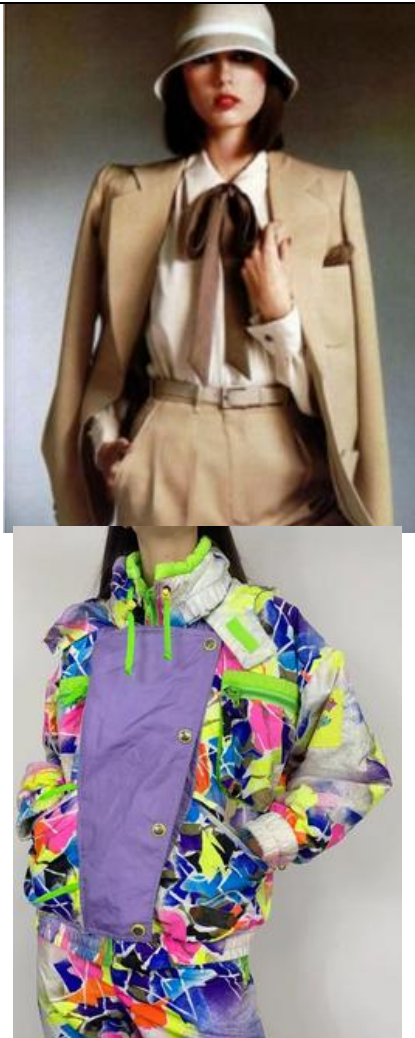
	2	3	4
	1950-ті роки. Пальто в стилі «New Look» та поява курток	У 1950-х роках мода зазнала значного відродження жіночності завдяки стилю «New Look», який у 1947 році презентував Крістіан Діор. Після воєнних років, яких характеризувала стриманість і економія, цей стиль приніс у світ моди елегантність, розкіш і витонченість. Пальта в стилі «New Look» вирізнялися м'якими, округлими лініями, великими об'ємними комірами, плавними плечима та розширеною нижньою частиною, що підкреслювала пишні сукні того часу. Коміри часто мали форму шальок або були розлого хутряними, що додавало відповідного відчуття розкоші. Довжина пальт зазвичай була «три чверті» або «сім восьмих», що дозволяло підкреслити багатшарові пишні спідниці і формували впізнаваний силует «пісочного годинника» з приталеним верхом і розкльошеним низом. Талію виділяли декоративними ремінцями або швами. Матеріали переважно використовували щільне драпове сукно, твід, кашемір з додаванням шовку чи віскози, які допомагали створювати м'які та округлі лінії. Також з'являються куртки як новий практичний елемент гардеробу. Вони були легшими та зручнішими за пальта, з короткою довжиною, трикотажними манжетами, блискавками і поясами. Особливий вплив американської моди відчувався у популярності бомберів, шерстяних і шкіряних курток, які символізували динамічність молодого покоління.	

	2	3	4
	У 1960-х роках	У 1960-х роках жіночий верхній одяг зазнав революційних змін, пов'язаних із появою стилю міні, започаткованого «Мері Куант» у 1964 році. Ця революція вносила радикальне скорочення довжини пальт, які стали значно коротшими, підкреслюючи новий молодіжний дух і прагнення до свободи в моді. Популярними були лаконічні геометричні силуети, серед яких особливе місце займали пальта А-подібної форми, що створювали чіткі, прості лінії та яскраво виділялися серед інших фасонів. Дизайнери «Андре Курреж» та «П'єр Карден» активно впроваджували футуристичні елементи у пальта, використовуючи металеві гудзики, блискавки та пластикові деталі, що додавало виробам модерністського, навіть космічного вигляду. Такі деталі підкреслювали прогресивність і авангардність моди 60-х, що відповідало настроям епохи. Максі-пальта залишалися актуальними, поєднуючись із міні-сукнями, високими чобітьми та яскравими, помітними аксесуарами, що завершували образ. Цей період ознаменувався кардинальним оновленням жіночого стилю, де поєднувалась проста геометрія, сміливі експерименти матеріалами і формами, а також яскраві акценти у вигляді яскравих кольорів і неординарних деталей. Мода 1960-х відображала дух протесту та новаторства, свободу самовираження і зміщення акцентів у бік молодіжної культури. Верхній одяг того часу став не лише засобом утеплення, а й важливим елементом самовираження і стилістичною заявою.	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Верхній жіночий одяг У 1970–1980-х роках у Європі	У 1970–1980-х роках у Європі жіночий верхній одяг відзначався різноманітністю стилів, що відповідали динамічним соціальним і культурним змінам. Часто зустрічалися пальта з чистими геометричними силуетами, моделі А-подібної форми та трапецієподібні фасони, які надавали свободу руху та створювали ефект легкості. Пальта могли бути як приталеними, так і більш об'ємними з широкими плечима, що було відголоском стилю 1980-х з його акцентом на силу і впевненість. Матеріали варіювалися від традиційних вовняних тканин до синтетичних і змішаних, іноді з глянцевиими або металевими ефектами. Дизайнери, зокрема «Андре Курреж» і «П'єр Карден», продовжували вводити футуристичні елементи: металеві гудзики, блискавки, пластикові деталі, що додавали одягу модерністського вигляду. Також отримали розвиток тренчи і куртки зі шкіри, що стали невід'ємною частиною молодіжної і робочої моди. Колірна палітра зазвичай була досить насиченою: яскраві кольори, металеві відтінки, багатошаровість і контрастні прикраси. Верхній одяг поєднував елементи класики з авангардом, що дозволяло жінкам виражати індивідуальність і стиль. В цілому, мода 70-80-х років у Європі відзначалася прагненням до свободи, самовираження і експериментів із формою й матеріалами у верхньому одязі	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Верхній жіночий одяг 1990 Європи	У 1990-х роках у Європі жіночий верхній одяг відзначався різноманіттям стилів, що поєднували впливи гранжу, поп-культури та появи нових молодіжних напрямів. Мода цього десятиліття була часом експериментів, міксів і бунту проти традиційних канонів. Популярністю користувалися пальта та куртки з широкими плечима, що нагадували стиль 80-х, а також укорочені куртки, косухи, бомбери й вироби з деніму. Особливого поширення набули моделі з деніму, вкорочені спортивні куртки, пальта прямого або А-подібного силуету різної довжини. Колірна палітра стала яскравішою: у тренді були неонові відтінки, металеві блискучі тканини, а також класичні кольори, які часто поєднувалися з контрастними аксесуарами. Мода на гранж із подертостями, клітинкою і грубим взуттям була ознакою молодіжної культури, що впливала і на верхній одяг. Особливою рисою 90-х став розвиток спортивного стилю, коли спортивні костюми, світшоти, легінси і короткі куртки стали частиною повсякденного образу. В цьому періоді спостерігалось також утвердження індивідуального стилю, де кожна жінка могла поєднувати різноманітні фасони і текстури, створюючи унікальний образ. Верхній одяг був не лише практичним, а й способом заявити про себе через моду. Отже, 1990-ті роки в Європі ознаменувалися свободою експериментів у дизайні верхнього одягу, змішанням стилів і прагненням до індивідуальності, що відображало соціокультурні зрушення десятиліття	

Продовження таблиці А.1

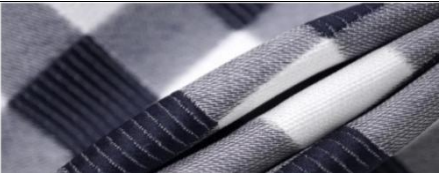
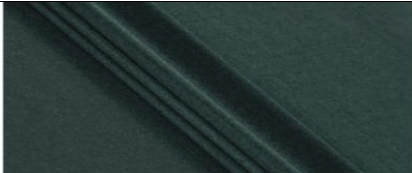
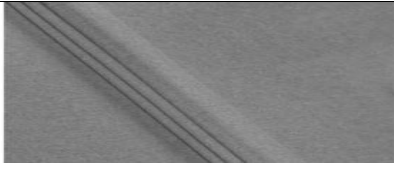
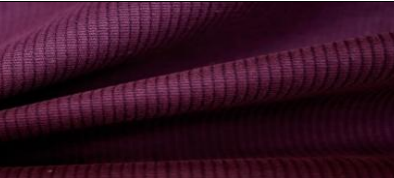
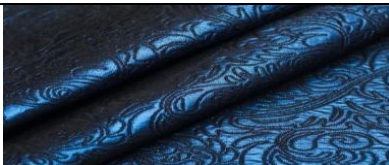
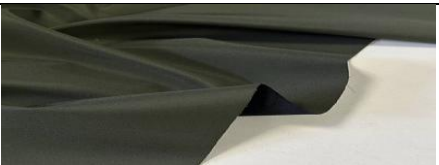
	2	3	4
	Бренди верхнього одягу у 2000-х	У 2000-х роках у різних регіонах світу домінували різні бренди верхнього одягу, які задавали тон модним трендам. У Європі був помітний вплив класичних і сучасних дизайнерських будинків, серед яких красувалися такі імена, як «Balenciaga», «Yves Saint Laurent», «Rive Gauche», «Calvin Klein», «Burberry». Burberry у цей період особливо відродив популярність завдяки реконструкції класичного тренча і відновленню фірмового клітинкового візерунка під керівництвом Крістофера Бейлі. У США та країнах Америки популярністю користувалися бренди, орієнтовані на активний і повсякденний стиль: «Abercrombie & Fitch», «Hollister Co.», «American Eagle», які пропонували модний молодіжний одяг із логотипами та трендовими фасонами. Також варто відзначити культову марку «Ed Hardy», популярну серед знаменитостей, що відзначалася яскравими принтами. У контексті вуличної моди впливали марки спортивного та молодіжного одягу, які часто задавали тренди для верхнього одягу: бомбери, пуховики, моделі з деніму. Незалежні дизайнери, такі як Хеді Слімейн, впливали на прогресивний крій і естетику, що потім проникала у масмаркет. Таким чином, бренди 2000-х років у різних регіонах відображали і класичні традиції, і молодіжні рухи, і глобалізацію моди, поєднуючи розкіш, інновації і практичність.	

Продовження таблиці А.1

	2	3	4
	Тренди верхнього жіночого одягу 2010-х	У 2010-х роках тренди жіночого верхнього одягу у Європі, Америці та інших країнах вирізнялися широкою різноманітністю фасонів і стилів, що відповідали запитам комфорту, індивідуальності та екологічної свідомості. У моду активно входив оверсайз — вільний, розслаблений крій пальт і курток, які виглядали елегантно, але водночас забезпечували комфорт і практичність. Популярними залишалися як класичні пальта середньої та довгої довжини, так і легкі куртки — укорочені джинсовки, шкіряні куртки, стьобані пуховики, що підкреслювали молодіжний стиль. В Європі та Америці масово популярні стали спорт-шик і вуличний стиль: кросівки і кеди стали нормою повсякденного образу, а верхній одяг часто комбінували з трендовими аксесуарами. Важливою стала екологічна та етична мода: з'явилися тренди на використання еко-матеріалів. Популярні були пастельні тони, нейтральні кольори, а також яскраві акценти у вигляді великих комірів, хутряних вставок, декоративних застібок. Таким чином, 2010-ті роки були десятиліттям міксу комфорту, індивідуальності та усвідомленого підходу до моди у верхньому жіночому одязі по всьому світу	

ДОДАТОК А.2

Таблиця А.2

Види	ФАКТУРИ МАТЕРІАЛІВ			
Мякі				
	Лаке	Жакард шовковий	Вовна меланж	Полівіскоза меланж
Жорсткі				
	Таслан	Бондінг	Бавовняний жакард	Репсова тканина
Блискучі				
	Жакард с тисненням	Дюспо - бондінг	Шовковий репс жакард	Жакард хлопковий креш
Матові				
	Дюспо водовідштов.	Плащівка на мембранній основі	Пальтова вовна дабл	Двошарова вовна з альпакой
Ворсові				
	Стрейч велюр хлопковий	Бархат на шовці креш	Хутро вовна	Лоден пальтовий вовна

ДОДАТОК А.3

Таблиця А.3

МОЧА MOUSSE – КОЛІР 2025 РОКУ ВІД PANTONE				
МОЧА MOUSSE – КОЛІР 2025 РОКУ ВІД PANTONE				
Інститут кольору Pantone обрав Mocha Mousse (Pantone 17-1230) кольором року. Теплий молочно-шоколадний відтінок приходить на зміну персиковому Peach Fuzz та відображає актуальні світові тенденції в моді, дизайні й декорі. Mocha Mousse символізує: повернення до природи, цінування маленьких щоденних радостей, життя “тут і тепер”, турботу про себе й близьких. Це колір тепла, затишку та приємних сенсорних вражень — від смаку улюбленого десерту до прогулянки в гарній компанії чи м’якого дотику тканини.				

ДОДАТОК А.4

Таблиця А.4

КОЛЬОРИ ТРЕНДІВ У ЖІНОЧОМУ ВЕРХНЬОМУ ОДЯЗІ 2025 р.

ДОДАТОК А.5.1

Таблиця А.5.1

ТРЕНДИ МОДИ ОСІНЬ-ЗИМА 2025-2026 рр

Elie Saab FW 2025 ...	Max Mara Fall Winter 2025 RTW ...	Carolina Herrera, RTW, Fall 2025 ...	Tory Burch FW 2025 ...	M Michael kors FW 2025 ...
Resort 2026 Hermès ...	Hermès resort 2026 ...	Celine Spring 2026 by Michael... ...	Hermès resort 2026 ...	Resort 2026 Hermès ...

ДОДАТОК А.5.2

Таблиця А.5.2

Види верхнього одягу

Пальто

Головна та незамінна річ у гардеробі сучасної жінки. У сезоні осінь–зима 2025–2026 воно знову буде надзвичайно популярним. Особливої уваги заслуговують максі-моделі пальто у яскравих та ніжних пастельних відтінках.

Тренч

Для стильного осіннього образу варто обрати модний тренчкот. Цей фасон верхнього одягу сезону 2025–2026 ідеально підходить як для офісного стилю, так і для стрітстайлу. Особливо актуальні будуть довгі максі-тренчі з пелериною в класичних відтінках — бежевому, сірому, білому та коричневому.

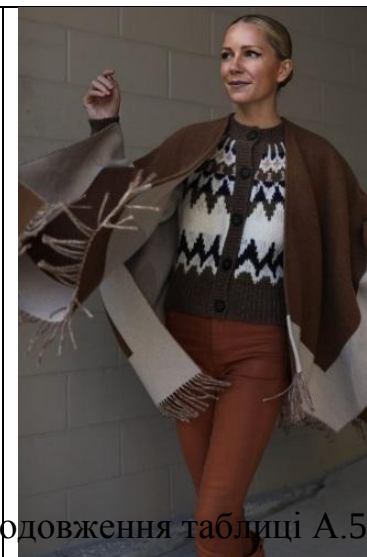

Шуба

Незамінний атрибут зими для кожної справжньої леді. Різноманіття моделей зі штучного хутра робить цей верхній одяг доступним і стильним, перетворюючи мрію про модну шубку на реальність. У сезоні 2025–2026 особливо популярними будуть шубки тедді та «чебурашка», моделі з довгим ворсом, кроп-шуби, а також варіанти у яскравих або пастельних відтінках.

Накидка

Накидки, кейпи та пончо стануть стильним доповненням осінньо-зимових образів, додаючи їм загадковості та шарму. У сезоні 2025–2026 особливо актуальними будуть моделі з бахромою, принтами у вигляді монограм та контрастних кольорів— саме такий декор стане ключовим для цих видів верхнього одягу.

Продовження таблиці А.5.2

Дублянка

Альтернативою розкішній шубі в цьому сезоні стане модна дублянка, якій дизайнери приділили не менше уваги в колекціях осінь–зима 2025–2026. Особливо ефектними будуть руді, контрастні, кольорові, об'ємні та подовжені моделі. Завдяки великому вибору кожна модниця зможе знайти ідеальний фасон для свого образу.

Кардиган

Відмінний вибір для створення затишного та комфортного образу у сезоні 2025–2026, а також для легкого утеплення. Моделі можуть бути в'язані або трикотажні, короткі або довгі, однотонні або з принтом, прикрашені бахромою чи в'язаним візерунком.

Куртка-сорочка

Одним із найпопулярніших видів верхнього одягу сезону 2025–2026 є куртка-сорочка. Якщо у вашому гардеробі її ще немає, варто обов'язково виправити це. Дизайнери пропонують оверсайз-моделі, а також подовжені варіанти, схожі на пальто; деякі з них доповнені поясом, який красиво підкреслює талію.

Дута куртка-пуховик

Пуховики — це втілення зручності та практичності, справжній варіант «надів і забув». Саме тому більшість жінок, незалежно від віку чи стилю життя, обирають саме їх. У сезоні будуть актуальні короткі дуті моделі та пуховики максі в стилі оверсайз. Обов'язкові акценти — стьобана фактура, відсутність хутряного декору та яскраві чи ніжні пастельні відтінки.

Продовження таблиці А.5.2

Джинсова куртка

Про джинсову куртку можна говорити безкінечно, адже вона надзвичайно універсальна, не втрачає актуальності й підходить для будь-якої пори року. У сезоні осінь–зима дизайнери пропонують джинсівки з утеплювачем із овчини та моделями, доповненими хутряним декором.

Стьобане пальто

Такий дизайн надає осінньо-зимовому верхньому одягу особливого шарму, перетворюючи навіть найзвичніші моделі на стильні та виразні. У сезоні трендом стануть об'ємні куртки вільного крою та подовжені пальта зі стьобаною фактурою. Такий одяг поєднує практичність і елегантність, тому його можна сміливо носити навіть у ділових образах.

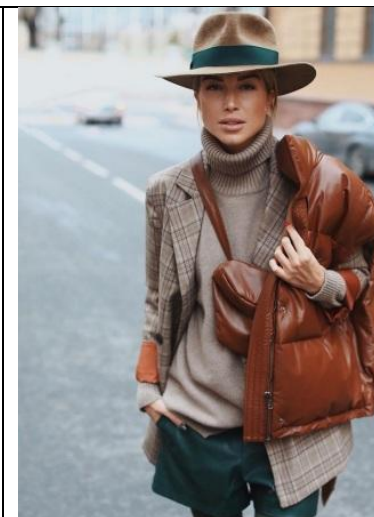
Шкіряний плащ

Шкіряний плащ допоможе створити яскравий і запам'ятовуваний образ у сезоні осінь–зима 2025–2026. Особливо ефектно виглядає шкіряний тотал-лук, де головним акцентом стає максі-плащ у насиченому яскравому кольорі.

Куртка-безрукавка

В осінньому сезоні дизайнери пропонують завершувати свої образи за допомогою куртки-безрукавки. Такий верхній одяг ідеально підходить активним дівчатам, адже він не обмежує рухів і забезпечує максимальний комфорт. У сезоні осінь 2025 особливо актуальними будуть стьобані безрукавки вільного крою.

Продовження таблиці А.5.2

Бомбер

Куртка-бомбер вже давно стала улюбленицею модниць. Дизайнери пропонують безліч сучасних інтерпретацій цієї моделі: від шкіряних бомберів до варіантів із хутряним декором, утеплювачем з овчини, у яскравих кольорах чи в оверсайз силуеті. Така різноманітність робить бомбер універсальним вибором для будь-якого стилю та сезону.

Куртка-авіатор

Куртка-пілот, або авіатор, — популярна модель, що ідеально вписується в сучасний тренд на маскулінність та ефект «знятої з чоловічого плеча». Незважаючи на свій грубуватий вигляд, вона чудово поєднується з ніжними сукнями та взуттям на шнурівці, створюючи стильний і контрастний образ.

Косуха

Шкіряна косуха — справжня легенда серед верхнього одягу. Якщо класична чорна модель вже не вражає, варто звернути увагу на яскраві варіанти у стилі оверсайз. Новинки косух сезону 2025–2026 виглядають свіжо, сміливо й сучасно, знову повертаючи цю культову куртку на вершину модних трендів.

Пончо

У 2025 році в тренді різноманітні види пончо — класичні варіанти, пончо у вигляді светрів, асиметричні моделі та навіть кейпи. Щодо кольорів, універсальними залишаються чорний, бежевий, сірий та молочний. Водночас у тренді й глибокі відтінки — хакі, бордовий та насичений синій.

ДОДАТОК А.6.1

Таблиця А.6.1

ДЕКОРАТИВНЕ ОЗДОБЛЕННЯ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ							
Бісерна бахрома, мережево							

Брендові гудзики, накладки на гудзики								
Брендова тасьма, пришивні кнопки								
Пришивне пір'я, блискавки								

ДОДАТОК А.6.2

Таблиця А.6.2

ДЕКОРУВАННЯ ВЕРХНЬОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ						
Плетіння шкіряних смужок з хутром	Вплетені шкіряні смужки у шкіру	Декорування вязаними елементами	Принтування на плащівці	Вплетені шкіряні смужки у джинсову тканину	Декорування пліссированням	Плетіння трьох фактур

Декорування мереживом	Декорування макраме	Декорування шнурівкою та рівномірними відстрочками	Декорування пришивними деталями з плащівки	Декорування пришивними пелюстками з тканини	Декорування стразами	Поеднання плащівки з пальтовою тканини
Багатошарове плетіння	Поеднання плащівки з ворсовою тканиною	Плетіння різнокольоровим хутром	Машинна вишивка з вирізуванням	Декорування мереживом та кантами	Поеднання костюмної з ворсовою тканини	Лазерне принтування

ДОДАТОК А.6.3

Таблиця А.6.3

Техніки та прийоми створення оздоблення одягу і
аксесуарів верхнього жіночого одягу

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
1	Текстильні техніки	формування	Формуються з основної або оздоблювальної тканини. Створюють об'єм, рельєф, пластику поверхні.	Вовна, драп, твід, шовк, бавовна, синтетичні тканини.	Драпірування пілочок, волани на рукавах, рюші, канти по краю комірів, оздоблення подолу.	
		Драпірування	Утворення м'яких складок, що додають пластику й жіночність силуету.	Легкі або середньої щільності тканини.	Коміри, рукави, кокетки, низ пальт, пілочки.	

Продовження таблиці А.6.3

	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому ж іночному одязі	Ілюстрації
		Плісе, гофре	Ритмічне закладання складок для фактурного ефекту.	Вовняні, синтетичні тканини.	Елементи пілочки, низ жакетів або плащів.	
		Рюші, волани, оборки	Додають руху, динаміки та декоративності.	Шифон, сітка, бавовна, м'який трикотаж.	Рукави, поділ, декоративні вставки.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Канти, бейки, рулики	Підкреслюють контури деталей, роблять силует виразним.	Тканини контрастного кольору, тасьма.	Краї комірів, борти, клапани, манжети.	
2	Вишивальні техніки	Ручна вишивка	Індивідуальний художній акцент, унікальні шви.	Натуральні нитки, бісер, пастки шовк, муліне.	Ексклюзивні пальта, дизайнерські жакети, Коміри, манжети, кишені, кокетки, пілочки, декоративні панелі..	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Машинна вишивка	Орнаментальна або геометрична, точна та швидка у виконанні.	Синтетичні нитки, люрекс бісер, пастки, перли, металізовані нитки.	Серійне виробництво верхнього одягу на різних ділянках.	
3	Аплікаційні техніки	Звичайна аплікація	Накладання фрагментів тканини або інших матеріалів на основу.	Шкіра, замша, хутро, оксамит, трикотаж.	Пальта, куртки, кейпи, декоративні вставки на спині чи рукавах.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Контрастна аплікація	Використання тканин різних кольорів для виразного ефекту.	Тканини контрастних тонів.	Елементи на пілочках, манжетах.	
		Фактурна аплікація	Поєднання різних фактур для рельєфу.	Хутро+ драп, шкіра + трикотаж.	Коміри, борти, декоративні панелі.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Об'ємна аплікація	Створює 3D-ефект за рахунок підкладання матеріалів.	Поролон, синтепон, фетр.	Художні елементи на спині, грудях.	
4	Фактурні та рельєфні прийоми	Формування	Формують структурну поверхню, надають глибини матеріалу.	Драп, шкіра, замша, неопрен, хутро.	Куртки, пальта, жакети, верхні жилети.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Квілтинг (стьобання)	Простьобування тканини для об'єму й рельєфу.	Тканина + утеплювач.	Пуховики, пальта, куртки.	
		Перфорація, фестони	Вирізання декоративних форм, ажурних країв.	Шкіра, екошкіра, замша.	Коміри, борти, манжети.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Тиснення, гравіювання	Створення візерунків на поверхні шкіри або синтетики.	Шкіра, дермантин.	Декор рукавів, сумок, ременів.	
5	Оздобленн я аксесуарів	Допоміжні елементи	Елементи, що завершують образ.	Тканина, шкіра, метал, бісер, стрічки.	Пояси, коміри, манжети, шарфи, брошки, рукавички.	

Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
		Текстильне оздоблення	Виконане з тканини або мережива.	Тасьма, стрічки, мереживо.	Декор шарфів, поясів, головних уборів.	
		Металеві та комбіновані елементи	Ланцюжки, заклепки, гачки, поєднання з тканиною.	Метал, шкіра, текстиль.	Сумки, ремені, декоративні вставки.	

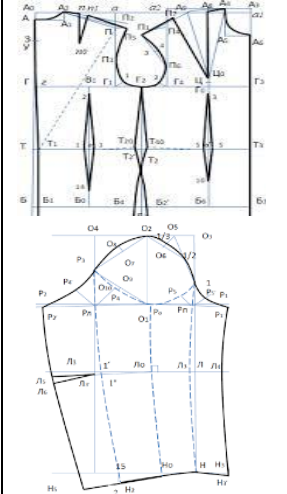
Продовження таблиці А.6.3

№	Назва техніки	Вид прийому	Характеристика	Основні матеріали	Область застосування у верхньому жіночому одязі	Ілюстрації
6	Сучасні технології оздоблення	Лазерне різання	Вирізання орнаментів високою точністю.	Шкіра, неопрен, щільний трикотаж.	Декор пальт, курток.	
		Термодекорування	Прикріплення стразів, аплікацій термопресом.	Стрази, термоплівки.	Урбаністичний та святковий одяг.	
		Цифровий принт, 3D-декор	Нанесення зображень об'ємних форм.	Синтетика, поліестер, технічні тканини, синтетичні тканини, барвники..	Дизайнерські колекції, сучасні моделі. в стилі casual, smart, street fashion	

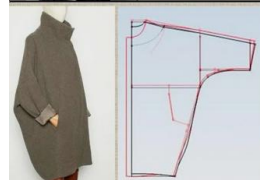
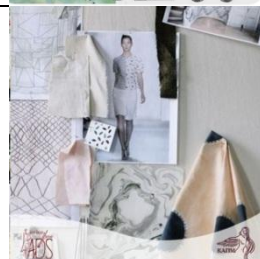
ДОДАТОК Б

Таблиця Б

План практичного заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм»

№ п/п	Етап заняття	Час	Зміст / Діяльність	Мета / Результат	Матеріали	Технічний рисунок
1	Організаційний момент	2–3 хв	Привітання, перевірка присутності, підготовка робочих місць	Створення робочої атмосфери	-	-
2	Актуалізація знань	5 хв	Бесіда за питаннями про вимоги до молодіжного одягу, силует, базову конструкцію	Активізація знань студентів	-	
3	Інструктаж до практичної роботи	10 хв	Демонстрація побудови бази (полічка, спинка, рукав), пояснення моделювання, вимог до ескізу	Формування розуміння технічних етапів і вимог	Лекала, презентація, ескізи	

Продовження таблиці Б

4	Практична робота	Завдання 1. Аналіз ескізу (5–10 хв): визначити силует і конструктивні лінії. Завдання 2. Побудова бази (20–25 хв): перед, спинка, рукав. Завдання 3. Моделювання (25–30 хв): перенесення ліній, зміщення виточок, побудова рельєфів, кокеток, зміна комірів, рукавів, низу. Завдання 4. Пояснювальний запис (5 хв).	Формування навичок побудови, аналізу ескізу, моделювання та роботи з лекалами	Лекала, папір, олівці, інструменти для креслення, ескізи		
5	Підсумок заняття	5 хв	Аналіз робіт, визначення помилок, оцінювання (правильність, акуратність, творчість, відповідність ескізу)	Усвідомлення результатів та напрямів покращення	-	
6	Домашнє завдання	-	Розробити 2–3 варіанти модельних рішень; підготувати moodboard колекції	Розвиток творчості та варіативного проєктування	Будь-які підручні матеріали	

ДОДАТОК В

Структурно-логічна схема "Основні рекомендації для проектування колекції жіночого верхнього одягу"

Додаток 1 до Порядку проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція)

Введено в дію:

наказ ректора № 0204 -1/088 від 27.02.2020 р.

Ректору Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
проф. Кагановській Тетяні Євгенівні

студентки Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни
прізвище, ім'я та по батькові
форма здобуття освіти денна
денна, заочна (дистанційна)
ступінь вищої освіти магістр
(бакалавр, магістр)
спеціальність 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
(код та найменування спеціальності; спеціалізації)
факультет (інститут) Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна ака-
демія»
(найменування факультету або інституту)

З А Я В А

Підтверджую, що текст дипломної роботи (проєкту):

Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу
(назва роботи)

написаний мною особисто, не містить запозичень із чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів.

Електронна версія роботи, представлена для перевірки на наявність запозичень з інших документів, повністю збігається з друкованою.

Ознайомлений з Порядком проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція).

03 грудня 2025 р.
(дата)

Мигаль
(підпис)

Додаток 2 до Порядку проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція)

Введено в дію:
наказ ректора № 0204 -1/088 від 27.02.2020 р.

Протокол контролю оригінальності дипломної роботи (проекту)

Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

студентки

Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни

(прізвище, ім'я та по батькові)

науковий керівник

Попова Тетяна Іванівна

(прізвище, ім'я та по батькові)

В результаті перевірки роботи в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com встановлено наступні значення Коефіцієнтів Подібності

Коефіцієнт Подібності 1: 4,59.

Коефіцієнт Подібності 2: 1,63.

Сигнал „Тривога!“: ☐ – немає; ☐ – є, кількість разів у тексті 297.

Вченою радою факультету (навчально-наукового інституту) затверджено наступні показники оригінальності (за значенням коефіцієнту K1):

не більше 20 % – оригінальна робота,

від 21 % до 50 % – задовільно оригінальна робота,

від 51 % до 90 % – умовно оригінальна робота,

більше 90 % – неоригінальна робота.

Відповідно до цього, робота може бути класифікована як:

☒ оригінальна,

☐ задовільно оригінальна,

☐ умовно оригінальна,

☐ неоригінальна.

Висновок:

☒ робота може бути допущена до захисту,

☐ необхідно провести розгляд Повного Звіту Подібності із залученням фахівців із тематики дипломної роботи (проекту).

Примітки Системного Оператора про виявлені запозичення:

Системний Оператор

Ільчук В.М.
(підпис)

Ільчук В.М.

(прізвище та ініціали)

03.12.2025/.
(дата)

Додаток 3 до Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних видань щодо наявності запозичень з інших документів

Введено в дію:

наказ ректора № 0204-1/088 від 27.02.2020 р.

ВИСНОВОК

щодо можливості проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи

Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проектування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

(назва роботи)

Студентки

Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни

(прізвище, ім'я та по батькові)

Підтверджуємо ознайомлення з Повним Звітом Подібності, сформованого антиплагіатною системою Strikeplagiarism.com за результатами перевірки кваліфікаційної роботи.

Після розгляду та аналізу Повного Звіту Подібності та тексту роботи зроблено такий висновок:

☐ Запозичення, виявлені антиплагіатною системою в роботі, є правомірними, робота допускається до попереднього захисту.

☐ Запозичення, виявлені антиплагіатною системою в роботі, свідчать про низьку оригінальність тексту роботи. Робота не допускається до попереднього захисту.

☐ В роботі наявні ознаки спроб укриття запозичень з інших документів. Робота не допускається до попереднього захисту.

☐ Текст роботи практично повністю співпадає з текстами, розміщеними в мережі Інтернет або базах даних антиплагіатної системи. Робота не допускається до попереднього захисту.

Затверджено на засіданні кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну, протокол № 5, від 08 грудня 2025 р.

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

Литвин Олег Олегович

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

Попова Тетяна Іванівна

(прізвище та ініціали)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

(повне найменування вищого навчального закладу)

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Направляється студент Гриценко-Мигаль Г.М. до захисту дипломного проекту(роботи)
(прізвище та ініціали)
за напрямом підготовки _____
спеціальністю 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
(шифр і назва спеціальності)
на тему: Професійна підготовка фахівців з технологій швейної промисловості для аналізу впливу
(назва теми)
загального управління якістю на будівництво репутації компанії в цій сфері

Дипломний проект (робота) і рецензія додаються.
Директор інституту, декан факультету, завідувач кафедри *В.М.* Литвин О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

Гриценко-Мигаль Г.М. за період навчання в інституті, на факультеті, у відділенні
(прізвище та ініціали студента)
Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
3 2024 року до 2025 року повністю виконав навчальний план за спеціальністю
015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Секретар інституту, факультету, відділення *В.М.* Ільчук В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломного проекту (роботи)

Студент(ка) Гриценко-Мигаль Галина Михайлівна проявила себе наполегливою, працьовитою, дисциплінованою, а також підготовленою до самостійної праці, здатною ставити та вирішувати наукові завдання. Робота створює позитивне враження, має чітку структуру, об'єктивні результати дослідження, висновки та їх відповідність цілі, завданню, об'єкту і предмету дослідження. Враховуючи рівень виконаної роботи, новизну та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Гриценко-Мигаль Галина Михайлівна заслуговує присвоєння кваліфікаційного рівня «магістр».

Керівник проекту (роботи) *Т.І.* Попова Т.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 3 » грудня 2025 року

Висновок кафедри, циклової комісії про дипломну роботу

Дипломний проект (робота) розглянуто(а). Студент (ка) Гриценко-Мигаль Г.М.
(прізвище та ініціали)
допускається до захисту даної роботи в Експертній комісії.
Завідувач кафедри, голова циклової комісії ХТЛПД
(назва)
В.М. Литвин О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 3 » грудня 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну магістерську роботу спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)»

Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни

(прізвище, ініціали студента)

на тему Професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу

« 1 » грудня 2025р.

м. Харків

Представлена робота є актуальною, оскільки включає розгляд важливих питань щодо підготовки дизайнерів-виконавців для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.

Запропонована тема вимагала від здобувача освіти ґрунтовних знань з спеціальних дисциплін професійного напрямлення, а також вмінь аналізувати спеціальну літературу, публікації, фотоматеріали, інтернет-видання, що дозволило систематизувати погляди вчених, практиків на сутність розробленої теми та виявити й узагальнити цінний інформаційний матеріал відносно підготовки фахівців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу.

У процесі роботи над дослідженням здобувач освіти проявила себе наполегливою, працьовитою, дисциплінованою, а також підготовленою до самостійної праці, здатною ставити та вирішувати наукові завдання. Дослідниця регулярно відвідувала консультації наукового керівника та вчасно виконувала всі його завдання відносно теми дослідження.

Магістерська кваліфікаційна робота написана науковою мовою із дотриманням термінології і відповідає вимогам, що висуваються для робіт даного рівня. В процесі написання роботи здобувачка освіти проявила себе як досвідчений фахівець та може бути допущена до захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Науковий керівник:
к.пед.н., доцент

ПоповаТетяна Іванівна

Екзаменаційній комісії із захисту
кваліфікаційних магістерських робіт студентів
спеціальності 015.36 «Професійна освіта
(Технологія виробів легкої промисловості)»

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу
студента спеціальності 015.36

«Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)»

Гриценко-Мигаль Галини Михайлівни

на тему: «Професійна підготовка дизайнерів- виконавців для проєктування
молодіжної колекції жіночого верхнього одягу»

В кваліфікаційній роботі розглянута професійна підготовка дизайнерів-виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу.

В результаті вивчення та аналізу значної кількості літератури та Інтернет джерел здобувачем освіти досліджено актуальність професійної підготовки дизайнерів - виконавців для проєктування молодіжної колекції жіночого верхнього одягу та вимоги до рівня їхньої кваліфікації.

У роботі визначено мету, предмет, об'єкт, методи та задачі дослідження, а також проаналізовано ступінь вивчення наукової проблеми та обґрунтовані висновки дослідження.

В результаті автором розроблено практичне заняття на тему «Конструювання базових та модельних форм» з дисципліни «Конструювання одягу».

В ході дослідження здобувачкою вищої освіти проведено ґрунтовний історичний огляд розвитку верхнього одягу, у ході якого визначено основні риси, характерні для різних етапів його формування. Особливу увагу приділено трансформації силуетів, конструктивних елементів, матеріалів та декоративних прийомів, що вплинули на сучасне розуміння верхнього одягу..

Особливо цінним є те, що результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі для викладання курсів з історії мистецтва та стилю, комплексного проєктування одягу, технології швейних виробів.

Як зауваження до даної роботи, можна зазначити, що варто було б розробити технологічний процес обробки виробу.

Зазначені недоліки на зменшують цінності результатів роботи та її актуальність.

Загалом кваліфікаційна робота має чітку структуру, об'єктивні результати дослідження, висновки та їх відповідність цілі, завданню, об'єкту і предмету дослідження.

Враховуючи рівень виконаної роботи, новизну та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Гриценко-Мигаль Галина заслуговує присвоєння кваліфікаційного рівня «магістр».

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент
(посада, вчені звання, ступінь)

Ковальська Вікторія Сергіївна
(ім'я, прізвище)